

लुकाडा छेप्टुना

नुना खाबोर

छाप्लाडाना परिचाय

येसुडाना बारेडि लिसाना घाट्नाचि बारान चोकमानुड् ना छाप्लाम्बाकू लुकाडा छेप्टुड् थियोफिलास ओलोडुना याप्रमि लोड्सा पाड्सुना पाट्रा ए॥

ना नुना खाबोरडि येसु इस्राइलि छोड्चि माझे उड्युक् पिकसा माड्हुप् चोकबालाक् काहिड्गमेष्बा डाड्बा हिट्नुड् सोब्बे छोड्चिलोड्सा छुट्कारा कापिबा माड्डाड्बानुड् छेप्टाइसे॥ येसुडा याड्छाबा ओटोगुगा हिट्नुड् पाकचा वानिगा याप्रमिचि सोब्बे लोड्सा नुना खाबोर पार्चार ओचोगुनुड् माड्हाड्डा ना नाराडि पाड्सुना॥ ना नुना खाबोर सोब्बे पारागा चाहाबा उलिसागा याप्रमिचि लोड्सा वास्ता चोकसा छेप्टाइसे॥ हिट्नुड् ना छाप्लाडि आड्डिक् हार्काडाना खाबोर मुलि गारि येसु पोड्साना हिट्नुड् लाट्माडि उन् लाम्डुड्डिं कोबाउड् खाडाना रिड्डिं छेप्टाइसे॥

येसु डाड्बा लाम्डुड्लेड् खाडाउड् ख्रिस्टियान बिस्वासडि बोल्लेउ लिसा ओखाडागा हिट्नुड् छिन्सा ओखाडागा रिड् लुकाडा “मुलि चेलाचिगा टोऱ्वा” ओलोडुना छाप्लाडि छेप्टुएसुए॥ यो छेप्बालाक् बिसाए सुचिडि इप्पोक् हिट्नुड् डा ओखान्डाचिडि नाड्डेना मुन्डुम्चि उयुड्गवा हिट्नागा ना नुना खाबोरडिएडोक् टोगना, हिट्नागा

मुन्दुम्चिम्बाक् - टोनालोग् रिड् काउगबाचिडा ओठाकटुना छाम्लोमा, येसु पोड्सानां गोठालाचि उन् टुब्सिडा आटाइगा, येसु ओओ लिसाना बेला माड्ठानाडि खाडाना हिट्नुड् ओचेट्नुना सामारि लोक् मासाना छाडाना मुन्दुम् उयुड्गवा॥ ना छाप्लाटेप् नाड्डेगा बिसाएचि जोड् पिडाइसे: बिन्टि, सेड्सेड्ना हाड्सा, येसुडाना सेवाडि मेन्भेमाचिडा घुवार् ओफाडुना हिट्नुड् माड्हाड्डा याप्मिचि पाप छेमा पिडुचिगा रिड्॥

ना छाप्ला भिट्राडिना मुलि रिड्चि

परिचाए-१:१-४

बाप्टिस कापि युहान्ना हिट्नुड् येसु पोड्ना लोक्

ओओबेला-१:५-२:५२

बाप्टिसमा कापि युहन्नाडाना ओटोऱवा-३:१-२०

येसुडाना बाप्टिसमा लोक् जाँच-३:२१-४:१३

गालिलडि येसुडाना सेवाडाना टोऱवा ४:१४-६:५०

गालिल छेटारोलाम्मा यरुसलेमसोम्मा ६:५१-१६:२७

यरुसलेमडि लाट्ना हाप्टा १६:२८-२३:५६

येसु सियाउड् कोबाउड् लाम्दुड्लेड् खाडाना रिड्-२४:१-५३

आनि पान्चा पागारि थियोफिलासलोड्सा

१ आनि पान्चा पागारि थियोफिलास, जोम् याप्मिचिडा आनि माझाडि लिमाहिडागा रिड्चि ओछेप्टुएसुए॥ २हिट्नागा लिसागा सोब्बे रिड्चि बारेडि उटुम्नुड् येसु उनिसुगा ओखेम्सुगा हिट्नुड् नाडाना बारेडिडोक् नुना खाबोर पार्चार काचोक्बाचिडा आन्याँ याप्मि लोडैसे॥ ३-४हिट्नुड् आडा चा नागा सोब्बे रिड्चि उटुम्लाम्मा कोलुडे हिट्नुड् ना जोम् याप्मिचिडा उमाट्टुना लोक् खान्ना आखेम्सुना ना छेम्बाना रिड् ए पिक्सा खान्ना चा ठाहा टोगुनुड् पिक्सा सोब्बे रिड्चि ओछेक्छेक् चोक्सा खान् लोड्सा छेप्टुएसुडे॥

बाप्टिसमा कापि युहन्ना पोड्ना रिड्

५ याहुदिया छेत्राडि हेरोद हाड्डा सासान चोगुनाबेला आविया गाडुवाडाड्बा छुम्माडिना ठिबाड् जाकारिया निड् ओखेड्सुना गाडुवाडाड्बा डाना॥ ओपाड्डाड्मा एलिसिबा चा हारुन* पुड्लाडिगा गाडुवाडाड्बाडा उइछा डाना॥ ६ जाकारिया लोक् एलिसिबा इप्पाड्डोक् माड्हाड् ओटोकानाडि आइडिक् धार्मोति डागाचि, हिट्नुड् माड्हाड्डाना ख्वाप्पा आग्याँचि लोक् धार्मा बिधि बिदान्ताचि मिमुन्ने खेम्सा उन्डा लोडुचि गाड्डेडोक् नुलोक् वासाचे॥ ७ टारो नागाचिगा उन्चि छाचिउम्बाक् उलिनेटनि॥ पोड्भोने एलिसिबाम्बाक् छालुट्मा मेन्भेमा डाना हिट्नुड् इप्पाड्डोक् पासिड्-मासिड् लिसाइचिगा॥

८ ठिक् लेम्बा जाकारिया छुम्माडिगा गाडुवाडाड्बाचि माड्ठानाडि टोऱ्वा ओचोग्वाट्टुनाबेला जाकारियाडा चा

गाडुवाडाड्बा टोऱ्वा चोक्सा माड्हाड्डाना सेवा चोगुएट्टुना॥ ९ हिट्नुड् गाडुवाडाड्बाचिगा

चालान चाल्तिगाड्डे माड्ठाना भिट्रा धुपा हाप्मा खाप्मा लोड्सा जाकारिया चिठ्ठा ओठेन्डुड् ओसेगुए॥*

१० हिट्नुड् जाकारियाडा धुपा हाट्टुनाबेला याहुदिचिगा माड्ठाना भारा जोम् याप्मिचि उछुमाउड् बिन्टि चोक्सा उयुडाइसागा॥

---

* १:५ हारुन ओलोडुना याप्मिम्बाक् सोब्बे नुड्ना पाइलेना यहुदि छोड्चिगा मुक्लाड्डाड्बा डाना॥

* १:६ प्रस्थान ३०:७-८

जाकारिया गाडुवाडाड्बा (१:१०)

११ हिट्नाबेलाडोक् जाकारियासोरि माड्हाड्डाना ठिबाड् माड्हाड्
रिड् काउग्बा धुपा हाप्माना ठानाडाना छुप्टाड्लेड् येबैसाना ठेट्टे॥
१२ हिट्नुड् जाकारियाडा माड्हाड् रिड् काउग्बा निसुनामे आड्डिक्
टुक्लोक् किट्टाउड् फाड् लिसे॥ १३ टारो माड्हाड् रिड् काउग्बाडा उन्
लोडुए, “हाउ जाकारिया खान् किट्नेन्! हाट्ले खान्ना आचोगुना
बिन्टि माड्हाड्डा खेम्सुएसुए॥ कापाड्डाड्मा एलिसिबाडा ठिबाड्
छा मापोड्युबियुक्॥ हिट्नुड् ना ओओडाना उनिड् युहन्ना खेड्सुबिडु॥
१४ हिट्नाबेला खान्चि चाप् टामाडा हार्का आलिचिचि॥ हिट्नुड् ना
ओओ पोड्युड् जोम् याप्मिचिगा चा उन्चि चाप् टायुक्॥ १५ पोड्भोने
ना ओओ माड्हाड् ओनाजारडि माड्ठेना लियुक्, नाडा काइले चा
आड्गुरडाना इडा लोक् आरु इमालिड् तुडुन्ना॥ हिट्नुड् उन् पोड्नामे
सेड्सेड्ना हाड्साडा इप्टुटु॥ १६ हिट्नुड् उन्डा जोम् इस्राइलि
याप्मिचिगा निड्ग्वा माड्हाड् डाड्बालेड् नोक्टुबिडुचिचि॥ १७ हिट्नुड्
पाबाचिगा निड्ग्वा उन्चि छाचिलेड् नोक्टु बिडुचिचि हिट्नुड् टेम्मा
ओटेन् निगा याप्मिचि माड्हाड्डिक् काटेम्बा उलिलोक् ओलाम् टिगा
याप्मिचि चोगुचिचि हिट्नुड् उन्डा माड्लोड्सा उनिड्ग्वा टासुचिगा
याप्मिचि टेहार चोक्मा लोड्सा माड्डाना ओटोक्माड्डि एलिया
ओलोडुना माड्काटा याप्मिडि गाड्डेडोक् सेड्सेड्ना हाड्सा लोक्
साक्टिडि खाट्युक्॥”*

१८ हिट्नुड् जाकारियाडा माड्हाड् रिड् काउग्बा लोडुए,
“खोड्पाराउड् आडा ना रिड् ठाहा टोगुड्डुड्ना टे? आडाम्टे पासिड्
लिसेसाडे हिट्नुड् आटालिमाड् चा मासिड् लिमाहिडे॥”

१९ माड्हाड् रिड् काउग्बाडा जाकारिया लोडुए, “आडा माड्हाड्
ओटोक्माड्डि येष्डाना माड्हाड् रिड् काउग्बा गाबरीएल टे॥
उन्डाडोक् खान्लोड्सा नुना खाबोर खेम्मेप्मा लोड्सा आडा
याड्पाड्साना॥ २० हाट्ले खेम्सु, आडा लोनाना रिड् ठिक्का
ओबेलाडिडोक् लियुक्॥ टारो आडा लोनाना रिड् खान्ना बिस्वास

आचोगुव्टटुन् हिड्डेलिसाउड् खान्नाना काइछा मिलिए सोम्मा खान् पाकचा चेकमा आहिनिलोक् आलियुक् ॥”

२१याप्रमिचिडा पोड् ना जाकारिया माड्ठाना भिट्रा आबेला चोगेना पिकसा डोड् ओठोड्डाउड् भारा ओव्हाड्सुएट्टुना ॥ २२हिट्टुनुड् जाकारिया माड्ठानालाम् भारा होन्डे टारो उन् चेकमा हिनेट्नि, हिट्टुनुड् उमुक् वान्दुबिदुचे ॥ हिट्टुनुड् याप्रमिचिडा माड्ठानाडि निमापुमा टोगुएना रैछोनुड् उन्चि निझ्वाडि उमिट्टे ॥

२३जाकारियाडा माड्ठानाडि माड्हाड्डाना सेवा चोकमाना ओपालो लाट्टाउड् ओपाड्डि नोकटे ॥ २४हिट्टुनुड् चिपा हान्डेड्बाक् ओटालिमाड् एलिसिबा पोड्ना लिसे हिट्टुनुड् हिट्टनाबेलालाम् एलिसिबा लेम्बोक् माइना टेप्पा खोनिचा मिखाट्ने ओपाड्डिडोक् युडे ॥ २५एलिसिबाडा माट्टुए, “माड्हाड्डा आडा जोम् लुकमा याड्टुकटाउड् घुवार् याड्फाडेसे, हाट्ले याप्रमिचिडा छा मालेना पिकसा लोमाजामाना लाम्बो छोप्टैसे ॥”

येसु पोड्ना रिड्

२६-२७ना एलिसिबा पोड्ना डा माइना लिसानाबेला माड्हाड्डा माड्हाड् रिड् काउग्बा गाबूरिएल गालिल छेट्राडाना नासारत ओलोडुना खालाड्गाडि युड्ना ठिबाड् कायेप्मा मारियाम मेन्भेमाडि पाड्सुए ॥ ना मेन्भेमाडाना भ्या लिना रिड् दाउद हाड्डाना पुड्लाडि पोड्साना योसेफ ओलोडुना याप्रमिलोक् रिड् उफुडुएसुना ॥ २८हिट्टुनुड् माड्हाड् रिड् काउग्बाडा मारियाम लोडुए,

मारियाम लोक् माड्हाड् रिड्
काउग्बा (१:२८)

“बाबा, मारियाम! खानूम्टे माड्हाड्डा उनिङ्गवाडि मायुड्सेसे, माड्हाड्खान्लोक् वाहेट्॥

३६ माड्हाड्ड रिड् काउग्बाडाना उरिड् खेम्सुड् मारियाम डोड् ठोड्डाउड् खोड्डे पाराना बाबा रैछो टे पिकसा उनिङ्गवाडि मिट्टे॥ ३० हिट्नुड् माड्हाड्ड रिड् काउग्बाडा लोडुए, “मारियाम, खान् किट्नेन्! माड्हाड्डा खान् आड्डिक् उनिङ्गवा माटाइसे॥ ३१ हाट्ले खेम्सु, खान्डा माभोक् आखुयुटु हिट्नुड् ठिबाड् ओओ आपोड्सुटु॥ हिट्ना ओओडा उनिड् येसु मेट्टुबिडु॥ ३२ उन् माड्ठेना लियुक् हिट्नुड् सोब्बेनुड्ना माड्ठेना माड्हाड्डा उइछा पिकसा ओलोडुटु॥ हिट्नुड् उन्लोड्सा माड्हाड्ड डाड्बाडा उटुबाठेबा दाउद गाड्डेडोक् हाड् चोगुटु॥ ३३ हिट्नुड् उन्डा इस्राइलि छोड्चिडि खोनाबेला चा लाट्निलोक् सासान चोगुचिचि॥ उन्डा सासान चोगुना उमुलुक् खोनाबेला चा छोप्निना॥”

३४ ना रिड् खेम्सुड् मारियामडा माड्हाड्ड रिड् काउग्बा सिलाप्तुए, “आडाम्टे भ्या लिनिङ्गेट्निङ्ना कायेप्मा मेन्भेमा लिसाडे॥ ना रिड् खोड्डेउड् लियुक्ना टे?”

३५ हिट्नुड् माड्हाड्ड रिड् काउग्बाडा लोडुए, “खान् उठुडि माड्हाड्डाना सेड्सेड्ना हाड्सा ठायुउड्युक् हिट्नुड् सोब्बे नुड्ना माड्ठेना माड्हाड्डाना ओसाक्टिडा माटेप्युक्॥ हिट्नुड् हिट्ना पोड्साना सेड्सेड्ना ओओ माड्हाड्डा उइछा पिकसा ओलोडुटु॥ ३६ नाहि खेम्सु, कानातेदार एलिसिबा मासिड् लिचा माभोक् खुयुएसुए॥ याप्मिचिडा ओओचि उलिनिगा पिकसा ओलोडु चा एलिसिबाडा माभोक् खुयुना डा माइना टेप्मा लिमाहिडे॥ ३७ पोड्भोने माड्हाड्डा चोक्मा हिडुन्ना टोऱ्वा पाक्चा वाइना॥”

३८ हिट्नुड् मारियामडा लोडुए, “लियुक्, आडाम्टे माड्हाड्डाना ओटोऱ्वा काचोक्बा खाट्टियुना पिच्छा, खान्ना आमाटू गाड्डेडोक् उलियाक्॥” हिट्नुड्ना माड्हाड्ड रिड् काउग्बा हिट्नालाम्मा खाडे॥

मारियाम एलिसिबा तुब्सिडा खाडाना

४६ हिट्नुड् हान्डेड्बाक् मारियाम एलाएला याहुदिया छेट्राडि ठिक् भोन्भोबोडिना युकताम्‌डि खाडे ॥ ४० हिट्नुड् मारियाम जाकारियाडाना ओपाड्डि खाडाउड् ओनातेदार एलिसिबा स्या मेट्टुए ॥ ४१ मारियामडा एलिसिबा स्या मेट्टुना खेम्सुनामे ओफोक्डि लिसाना ओओ सोड्डे ॥ हिट्नुड् एलिसिबा सेइसेड्ना हाड्साडा इप्टुउड्,
 ४२ ठेना उरिट् चोगुड् पिगे, “मारियाम खान् सोब्बे मेन्फेचि माड्डे माड्हाड्डा जोम् आसिक् मापिडैसे, हिट्नुड् खान्लाम् पोड्ना ओओ चा माड्हाड्डा आसिक् पिडुएसुए ॥ ४३ आम्टेप्मा ठेना आडा मान इज्जत टोगुडे पोड्भोने आडाड्बा उमाडोक् आडा तुब्सिडा टाए? ४४ हाट्ले खेम्सु, मारियाम खान्डा आडा बाबा आचोगाड्ना खेम्सुड्नामे आफोक्डि लिसाना ओओ ओचाप् टामाडा सोड्डे ॥ ४५ मारियाम, खान् माड्हाड्डा जोम् आसिक् मापिडैसे पोड्भोने खान्डा माड्हाड्डा मालोडाना रिड्चि सोब्बे ना आचोलाडिरोक् युयुक्नुड् बिस्वास आचोगुए ॥

मारियामडाना छाम्लो

४६ मारियाम नाड्डे छाम्लोसे,
 “आनिड्गवाडा माड्हाड्डाना उनिड्नुना माट्टुटु,
 ४७ आडा काहिड्गमेष्बा माड्हाड्डि आसोक्माडा इकि मोज्जा
 माट्टुटु ॥
 ४८ पोड्भोने आडा गाड्डेना खाट्टियुना ओटोर्वा काचोक्बा
 मेच्छेमालोड्सा याड्मिट्टाइसे,
 हाट्लेनुड् सोब्बे याप्मिचिडा आडा आसिक् टोगुना मेच्छेमा
 याड्ओलोयुक्,
 ४९ पोड्भोने उन्म्बाक् आड्डिक् बोल्लेउ माड्हाड् लियुक्,
 ठेना ओटोर्वा याड्चोगाबिडैसे ॥ उनिड्म्बाक् टे सेइसेड् लियुक् ॥
 ५० उन् मानांडा काचोक्बा याप्मिचिडि ओडाया टाला टालासोम्मा
 लियुक् ॥

५१ उन्डा आड्डिक् बोल्लेउ उमुकडाना टोऱवा चो गुएसुए, हिट्नुड्
उन्डा उन्चि निझ्वाडि ठेलोक् काचोकबाचि चेम्बेलेड्
चोगुएसुचे ॥

५२ उन्डा उन्चि निझ्वाडि ठेलोक् काचोकबा सासाक्चिगा
आधिकार नाप्तुएसुचे,
टारो उन्चि निझ्वाडि खाट्टियुना कामिष्बाचि टोटो
चोन्डुएसुचे ॥

५३ हिट्नुड् उन्चि साऱवागा याप्रमिचिलोड्सा माड्हाड्डा नुगानुगा
चिजाबिजाचि पिडुएसुचे,
टारो जोम् सुबेन्माकफेन् ओकाप्तुगालोड्सा पाकचा माले
पाड्सुएसुचे ॥

५४-५५ माड्हाड्डा आनिगा टुबाठेबाचिलोक् माड्हुप् चोगुए
हिट्नुड् ओटोऱवा काचोकबा इस्राइलि याप्रमिचि घुवार् फाडुएसुचे,
हिट्नुड् उन्डा आब्राहाम लोक ख्वाप्पा उपुड्लाचि लुकमा टुकमा
मुन्दुन्गेट्टुन्चिन्गा ॥”

५६ हिट्नाबेला मारियाम सुम्बोक् माइना टेप्मा ओनातेदार
एलिसिबालोक् युडे हिट्नुड् ओपाड्डि नोकटे ॥

बाप्रटिसमा कापि युहन्ना पोड्साना

५७ एलिसिबाडाना छाडाड्मा लिमानाबेला लिसे, हिट्नुड् उन्डा
ठिबाड् येम्बेढा ओओ पोड्सुए ॥ ५८ हिट्नुड् माड्हाड्डा उन्लोड्सा
ठेना लुकमा टुकटुना रिड् ओटाकलुड्चि लोक् ओपाड्डिगा याप्रमिचिडा
ठाहा ओटोगुड् उन्लोक् हार्का उलिसे ॥

५९ हिट्नुड् ओओ पोड्साउड् साड् लेम्बाडि ओओडाना ओहोऱवा
खोकमा* उड्सा उछुमे ॥ नागा याप्रमिचिडा ओओ उनिड् उप्पा उनिड्
जाकारियाडोक् युड्मा ओकोलुए ॥* ६० टारो एलिसिबाडा लोडुचे,

* २.२१ ओहोऱवा खोकमा: बिसेस् येम्बेढा पिच्छाडाना उचुयुडाना ओछोम्बोडिना
ओहोऱवा खोकमाना आथाबा नेपालिडि खतना ओलोडुटु ॥

* १:५६ लेबि १२:३, उत्पति १७:१-१४ पुयानुम्

“हिट्नाडे माखाक्, ना ओओडाना उनिंद् युहन्ना युड्मबिमा कोन्युक् ॥”

६१ हिट्नागाडा एलिसिबा ओलोडुए, “खानिगा खालाक्डि नाड्डे पारागा निंद् ओखेड्सुगा याप्रमिचि साकचा ओवाइगा ॥”
 ६२ हिट्नुडे लिसाउड् हिट्नागाडा ओओ उनिंद् पाक् युड्मानानुड् आमिट्टुएसेना टे पिकसा ओओ उप्पा जाकारिया इसारा चोकसा उसिलाप्टुए ॥ ६३ हिट्नुड् जाकारियाडा ठिक् छेप्पाना पाटि नाकटुचिउड् “नाडा उनिंद् युहन्नाडोक् युड्मा कोन्युक्” पिकसा छेप्टुबिडुचे ॥
 हिट्नुड् ना उनिसुड् सोब्बे याप्रमिचि डोड् ओठोड्डे ॥
 ६४ हिट्नाबेलाडोक् जाकारिया पाइला गाड्डेडोक् चेकमाहिना लिसे हिट्नुड् माड्हाड्डा उनिंद् चोम्मा ठालाड् चोगुए ॥

६५ नागा सोब्बे रिड्चि लिसानाडा सोब्बे ओटाक्लुड्चि डोड् ओठोड्डे हिट्नुड् आड्डिक् दुक्लोक् उकिट्टे ॥ हिट्नुड् ना रिड् याहुदिया छेट्राडाना युक्ताम् टेप् छिन्डे ॥ ६६ ना रिड् काखेम्बा सोब्बे याप्रमिचिडा “ना ओओ ठेयुड् खोड्डेना ठेना टोर्वा काचोकबा याप्रमि लियुक्ना होला?” पिकसा उन्चि निंद्गवाडि उमिट्टे ॥ पोड्भोने माड्हाड्डा ओसाक्टिडोक् उन्डिं ठेन्डुबिडुसुए ॥

जाकारियाडा माड्हाड् उनिंद् चोन्डुना

६७ युहन्नाडाना उप्पा जाकारिया सेड्सेड्ना हाड्साडा इप्टुड् माड्हाड्लाम्माडाना रिड् माटटुए,

६८ “इस्राइलि याप्रमिचिगा माड्हाड् डाड्बाडाना उनिंद् टोटो उलियाक्,

पोड्भोने ओयाप्रमिचि घुवार् फासिडा उड्से हिट्नुड् उन्डा उन्चि साट्टुरलाम्मा साम्डुचे ॥

६९ ओटोर्वा काचोकबा दाउद उपुड्लालाम्मा

ठिबाड् आड्डिक् बोल्लोउ काहिड्गमेष्बा डाड्बा आनि लोड्सा आपाड्साबिडैसे ॥

७०-७१ आच्छोबेलाडोक् माड्काटा सेड्सेड्ना याप्रमिलोक् माड्हुप् चोगुए,

हाट्ले आनि साट्टुरडाना उमुक्लाम्मा,

हिट्नुड् चिम्मा काफुट् उन्चि मुक्लाम्मा चा आहिड्गमेक्युक् ॥

७२ उन्डा आनि टुबाठेबाचिलोड्सा लुक्मा टुक्माना रिड् निमेट्मा
लोड्सा

हिट्नुड् उन्चिलोक् रेक्टुना सेड्सेड्ना माड्हुप् युमालोड्सा
नाड्डेना टोऱवा आनिसोरि चोगुएसुए ॥

७३ हिट्ना माड्हुप् माड्हाड्डा आनि टुबाठेबा आब्राहामलोक्
चोगुएसुना,*

७४ हिट्नुड् हिट्ना माड्हुप् आनि साट्टुरचि मुक्लाम्मा होम्मा
उहिडिडा,

७५ हिट्नुड् आनि मिकिट् ओटोकानाडि,
आनि चोलाटेप् सोजो लोक् माहामा ओसेवा चोक्मा हिड्मुड्
ए ॥

७६ “हाउ आइछा, खान् सोब्बे नुड्ना माड्ठेना माड्हाड्डाना
माड्काटा मालोयुक् ॥

पोड्भोने खान् माड्डाना लाम्बो चोक्सिडा आगाडिडोक्
आखार्युक् ॥

७७ हिट्नुड् याप्मिचि पापलाम्मा खोड्डेपारिक् छेमा आटोगुमुड्
आहिडिटिगा लोसिडा खान् आखार्युक् ॥

७८ पोड्भोने आनि माड्हाड् लुक्मा काटुक् लोक् मायालु ए ॥
हिट्नुड् लाम्डुड्लाम्मा खिस्टलोड्सा भ्यानिक् छेना नाम्डा
ओलाप्को गाड्डेडोक् आनि उठुड्डिआपाड्युबियुक् ॥

७९ हिट्नुड् माड्डुम्बारिक् डुम्डि कायुड्बा लोक् उसियालाबागा सोरि
ना नाम्डाना ओलाप्का ओम्युक्,

हिट्नुड् उन्डा आनि हाड्हाड्डाना लाम्बोडि आलाम्बेत्युक् ॥”

८० हिट्नुड् ओओ युहन्ना ओयेम्डि पोसा खाडे ॥ ओसोक्माडि चा
बोल्लेत लिसा खाडे ॥ हिट्नुड् इस्राइलि याप्मिचिडि मिहोन्ने सोम्मा
याप्मिचि उयुड्निना डेन्डि युडायाक्टे ॥

* १:७३ उत्पत्ति २२:१६-१७ पुयानुम्

येसु पोड्साना

(मात्रति १:१८-२५)

२ हिट्ना लेम्बा रोमि देसाडिना हाड् आगास्टासडा उमुलुक् भोरिगा ख्वाप्पा याप्मिचिडा सारखारडि निड् छेप्माडोक् कोन्युक् पिक्सा माट्टुए॥ ३ना पाइलाना खेप् निड् छेप्माना रिड् होन्डानाडा सिरिया छेट्राडि कुरेनियस ठेना ओटेहेकडा सासान चोगुएट्टुना॥ ४सोब्बे याप्मिचि उन्चि निड् छेप्माउड्सा रोमि हाड्डा लोडुचि गाड्डे आ-आप्पे युक्ताम्डि ओखाडे॥

५हिट्नाबेला योसेफम्बाक् गालिल छेट्राडाना नासारत ओलोडुना खालाड्गाडि युडाना॥ हिट्नुड् उन् युडाना युक्ताम्जाम्मा दाउद

हाड्डना उटुबाठेबा
याहुदिया छेट्राडाना
बेथलेहेम युक्ताम्डि खाडे॥
पोड् भोने योसेफम्बाक् दाउद
हाड् पुड्लाडाना छालेट्
लिसे॥ हिड्डेलिसाउड्
उनिड् छेप्सिडा बेथलेहेम
युक्ताम्डि उन् खाडे॥
६योसेफडाना भ्याबारि रिड्
लिसानाडा लोइबा ठेन्डुना

मारियाम लोक् योसेफ (२:५)

मारियाम चा खाट्टुड् एककेउ खाडाचे॥ हिट्नाबेला मारियाम पोड्ना लिसेसाना॥ ६हिट्नुड् हिट्नागाचि बेथलेहेम युक्ताम्डि वासाचिनाडाडोक् मारियामडाना छाडाड्मा लिमाना बेला टाए॥ ७मारियामडा हिट्निडोक् तुम्सामिड् येम्बेछा छा पोड्सुए, हिट्नुड्ना हिट्ना ओओ सिम्बेलेवाडा रिगुड् खोड्डाड्डि इम्मेट्टोए॥ पोड् भोने हिट्नाबेला उन्चिडा याम्बा नायाम्बा खोनाइ चा बास युड्माना डेन् चा दुब्बवाच्चुन्॥

माड्हाड्ड रिड्ड काउग्बा लोक् ठुउँबा कापुबाचि

८ बेथलेहेम युक्ताम्डाना भारा चाउरिडि ठुउँबा कापुचि ठुउँबा कोसा
युसा उयुडासागा ॥ ९ हिट्नाबेला माड्हाड्डाना रिड्ड काउग्बा उन्चि
टोकानासोरि टाए ॥ हिट्नुड्ड माड्हाड्डाना ओम्ना ओसाड्ड हिट्नागा
याम्बा नायाम्बा सोप्पेलेड्ड ओम्से ॥ ना उनिसुड्ड ठुउँबा कापुचि
पिलिम्पिलिम् ओयोक्टालोक् उकिट्टे ॥ १० टारो माड्हाड्ड रिड्ड
काउग्बाडा हिट्नागा लोडुचे, “खानि किट्नेनिन्! पोड्भोने हाट्ले
आडा खानि ख्वाप्पा याप्मिचिलाउड्सा आइडिक् चाप् टाना रिड्ड
काप्टुड्ड खानि टोकानाइ होन्डाउड्ड टाएसाडे ॥ ११ खेम्सानुम्, हाट्ले
दाउद हाड्ड पोड्साना बेथलेहेम युक्ताम्डिखानिलोड्सा ठिबाड्ड
काहिड्गमेष्बा डाड्बा पोड्सेसे ॥ उन्नोक् ख्रिस्ट लियुक् ॥ १२ खानिडा
ओओम्बाक् सिम्बेलेऱवाडा उरिगुड्ड खोड्डाड्डिउड्मेट्टुना
आनिसुम्टुम् हिट्नुड्ड नालाम्माडोक् खानिडा उन् मिसेन् आनिसुम्टुम् ॥”
१३ हिट्नापाकालोक् माड्जोम् ना जोम् माड्हाड्ड रिड्ड काउग्बाचि चा
हिट्नि ओठेट्टाउड्ड माड्हाड्डाना उनिड्ड चोन्सा, पोएपोए लोसा
हिट्नागाडा नाड्डेना छास्त्रोमा ओठाक्टुए,

१४ “सोब्बेनुड्ना उठुइ टोनालोगृडि आयुड्ना माड्हाड्डाना निड्ड टोटो
उलियाक्, हिट्नुड्ड उन्डा निड्गवा टाडुचिंगा ना नाराडिंगा
याप्मिचिडा हाड्हाड्ड
निड्गवा ओटोगुयाक्टु ॥”

१५ हिट्नुड्ड माड्हाड्ड रिड्ड
काउग्बाचि* टोनालोग्लेड्ड
ओनोक्टा ओखाडाउड्ड, ठुउँबा
कापुबाचि उमुन्डुप्टाउड्ड
उपिगे, “हाट्ले, माड्हाड्डा
आलोडागाड्डे बेथलेहेम
युक्ताम्डि� पाक् लिसेना टे

गोठालाचिडा येसु उटुबुना (२:१६)

* २.१५ माड्हाड्ड रिड्ड काउग्बा: परमेश्वरको दूत

पुसिडा खाड्याक्” १६हिटनुड् हिटनागा एला एला पिन्सा बेथलेहेम युकताम्डि ओखाडे॥ हिटनि मारियाम, योसेफ हिटनुड् ओओम्बाक् खोड्डाडुडि उइमेट्टुएसुना हिटनागाडा उनिसुए॥ १७हिटनुड् ठुउंबा कापुबाचिडा ओओडाना रिड् माड्हाड् रिड् काउग्बाचिडा ओमाट्टुना ख्वाप्पा याप्रमिचिलोड्सा ओखेम्मेट्टुचे॥ १८ना रिड् ओखेम्सुड् ख्वाप्पा याप्रमिचि डोड् ओठोड्डे॥ १९टारो मारियामडाम्बाक् नागा सोब्बे रिड् उनिड्ग्वाडिरोक् युड्सु याकट्टु॥ २०हिटनुड् ठुउंबा कापुबाचिडा माड्हाड् रिड् काउग्बाचिडा उमाट्टुना रिड् गाड्डे ओखेम्सुनाडा हिटनुड् उनिसुनाडा माड्हाड्डाना माहिमा लोक् उनिड् चोन्सा हिटनागा ओनोकटे॥

ओओडाना निड् येसु खेड्बालाक्

२१ओओ पोड्साउड् साड् लेम्बा टासुनाडा इस्राइलि छोड्चिगा धार्मा बिधि बिदान्ताडि छेप्टाना चालान गाड्डे हिटना ओओडाना ओहोर्वा खोकमाना* ओचोगुड् येसु उनिड् ओमेट्टु बिडुए॥ ना निड्म्बाक् मारियामडा छा खुमा नुड्ना आगाडिडोक् माड्हाड् रिड् काउग्बाडा येसु निड् खेड्सानुम् पिकसा लोडुएसुचिगा॥*

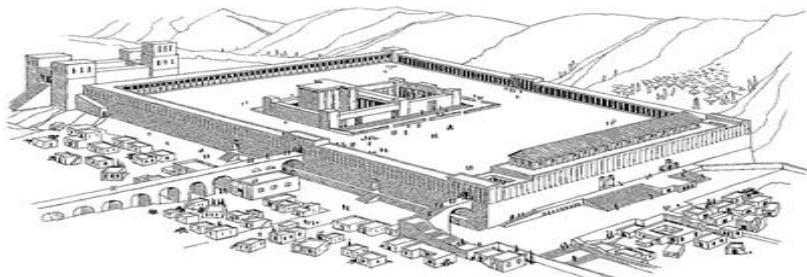
माड्ठानाडि येसु ओटाडुना

२२मोसाडा छेप्टुना धार्मा बिधि बिदान्ता चालान गाड्डे हिटनागा चोख्याँ लिमाना बेला युमाहिदाउड् येसुडा उमा लोक् उप्पाडा ओओ यरुसलेमडिना माड्ठानाडि माड्हाड्लोड्सा पिमाडिमा चोकडा आष्टाचुए॥* २३पोड्भोने माड्हाड् डाड्बाडिना धार्मा बिधि बिदान्ताडि छेप्टाना गाड्डे, “ख्वाप्पा याप्रमिचिगा तुम्सामिड् येम्बेछा

* २.२१ ओहोर्वा खोकमाना: येम्बेछा छाचिगा छेप्मा दुमाना ओछोबोडिना ओहोर्वा खोकमा आथाबा नेपालिडि खतना, ना याहुदिचिगा चालानडि ओचोगुगा॥

* २:२१ लेबि १२:३ पुयानुम्

* २:२२ लेबि १२:२-८ पुयानुम्

यरुसलेमडिना माड्ठाना (२:२४)

माड्हाड्लोड्सा साम्मा कोन्युक् ॥” २५हिंडेपारिक् माड्हाड्ड डाड्बा धार्मा बिधि बिदान्ताडि छेपृटि गाड्डे, “ठिक् जोर लाप्टाड्गेझवा आथाबा ठिक् जोर ढुकुरडाना उइछाचि माड्हाड्डिभी भोक्पिमा ओआबे ॥”

२६हिटनाबेला सिमियोन ओलोडुना याप्रमि यरुसलेमडियुडाना ॥ उन्माड्हाड्डाना रिड्ड टेन्ना याप्रमि डाना हिटनुड्ड माड्हाड्डाना सेवा चोगाना ॥ उन्डा इस्राइलि छोड्चिगा काहिंड्गमेष्बा डाड्बाडाना लाम्बो पुयोट्टुना हिटनुड्ड माड्हाड्डाना सेड्सेड्ना हाड्सा उन्लोक् युडासाना ॥ २७माड्हाड्ड डाड्बाडा पाड्सुना ख्रिस्ट मिनिए आसिनिना पिक्सा आसेन्डोक् ना याप्रमि सेड्सेड्ना हाड्साडा ठाहा पिडुएसुना ॥ २८हिटनुड्ड सिमियोन सेड्सेड्ना हाड्साडा ठाहा पिडुड्ड माड्ठानाडि खाडे ॥ हिटनाबेलालोक् मारियाम लोक् योसेफ चा धार्मा बिधि बिदान्ताडि छेप्टाना रिड्ड चोक्माउड्सा माड्ठानाडि ओओ येसु पिमाडिमा चोकडा टायाचे ॥ २९हिटनुड्ड सिमियोनडा हिटना ओओ उमुक्डिकाप्टुड्ड माड्हाड्ड उनिड्ड चोन्सा नाड्डे पिगे,

३०“माड्हाड्ड डाड्बा, खान्ना आडालोक् माड्हुप् आचोगुना रिड्ड युद्देसे, हाट्ले आडा कासेवाकडाना ओचेट्नुलोक् आसोक्मा उखार्याक् ॥

३०-३१ पोड्भोने खान्नाडोक् ख्वाप्पा छोड्बा याप्रमिचिडा मिसेन् उनिसुनुड्ड आपाड्सुना काहिंड्गमेष्बा डाड्बा आप्पे आमिकडारोक् निसुएसुडे ॥

३२ उन्डोक् पानिछोड़बा याप्रमिचिलोड़सा कालाम्बोडि

लामृटिमाउड़सा कानिमेष्बा ओवाहाड़ लियुक् हिट्नुड़

उन्लाम्माडोक् काछालेट् इस्राइलि छोड़चिगा माहिमा लियुक् ॥”

३३ सिमियोनडा ओओडाना रिड़ माट्टुनाडा मारियाम लोक् योसेफ डोड़ ठोड़डाचे ॥ ३४ हिट्नुड़ सिमियोनडा उन्चि आसिक् पिदुचिउड़ ओओ उमा लोडुए, “हाट्ले ना ओओलाम्मा जोम् इस्राइलि छोड़चि ओमेग्याक्नुड़ हिट्नुड़ नुलोक् लिमाना लोड़सा माड़हाड़डा ना ओओ सेगुएसे ॥ उन्डोक् माड़हाड़डाना निमेट्मेमाना चिन्ना लियुक् हिट्नुड़ जोम् याप्रमिचि ओओ बिरोड़डि ओचेक्युक् ॥ ३५ हिड्डेउड़ याप्रमिचिडा उन्चि निड्गवागा रिड़ ठाहा ओटोगुटु ॥ हिट्नुड़ खान्नाना कानिड्गवाम्बाक् यान्ना चेप्साडा रोक्टिगाड़डे याड़छामाडा टुक्युक् ॥”

३६ हिट्नाबेला ठिबाड़ मासिड़ हान्ना ओलोडुना मेन्फेमा माड़ठानाडि सेवा चोक्सा युडासाना ॥ ना मेच्छेमा आसेर पुड़लाडिना फानुएल याप्रमिडाना उइछा डाना हिट्नुड़ माड़काटा* मेन्फेमा डाना ॥ उन् भ्यालिसाउड़ सि बारखा टेप्पा ओयेम्बेछालोक् एककेयु युडाचे टारो उन् लाड्मेप्पा लिसे ॥ ३७ हिट्नुड़ उन्डा हिट्नाबेला साड़लेम्बोक् बारखा टेप्पा टासुएसुना ॥ उन्डा खोनाबेला चा माड़ठाना नाडुव्टटुन्ना, उन्डा चामाना योडुड़ हिट्नुड़ बिन्टि चोक्सा लेन्सेन् माड़ठानाडि माड़हाड़डाना सेवा चोक्सा युडायाकटाना ॥ ३८ हिट्नाबेलालोक् हिट्ना योसेफ लोक् मारियाम सोरि आबाउड़ माड़हाड़ उनिड़ चोन्दुए हिट्नुड़ इस्राइलिडाना छुट्काराडाना लाम्बो ओहाड़सुएटुगा ख्वाप्पा याप्रमिचिलाउड़सा येसुडाना रिड़ लोडुचे ॥

३९ माड़हाड़ डाड़बाडाना धार्मा बिधि बिदान्ताडि छेष्टाना गाड़डे चोक्मा उहिडाउड़, योसेफ, मारियाम हिट्नुड़ ओओ येसुलोक् उन्चिना गालिल छेट्राडाना नासारत खालाड़गाडि ओनोक्टे ॥ ४० हिट्नाबेला ओओ पोसा, बोल्लेउ लिसा हिट्नुड़ ओठोनाडि पोसा खाडे ॥ हिट्नुड़ माड़हाड़डा ओओ आसिक् पिदुयाक्टुए ॥

* २:३६ माड़काटा: अगमबादिनि

ओओ येसु माझ्ठानाडि

४१ सालिने येसुडाना उप्पा-उमा छुट्काराडाना चाडा मानाड् चोकडा
 यरुसलेम खालाड्गाडि खाडाचिगा॥ ४२ ओओ येसु ठिइप्पोक् बारखा
 टासुनाबेला उन्चि चालान चालति गाड्डे येसुलोक् चाडा मानाँडा
 चोकडा ओखाडे॥ ४३ चाडा मानाँडा चोकमा उहिडाउड् उन्चि पाड्लेड्
 ओनोकटानाडा ओओ येसुम्बाक् यरुसलेम खालाड्गाडिरोक् वासे॥
 टारो हिट्ना रिड् उप्पा उमाडा ठाहा टोकचुवाच्चुन्॥ ४४ पोड्भोने
 उप्पा-उमाडा यरुसलेम् खालाड्गाडि उखाडागा याप्मिचिलोक्
 आप्युगेट्नुड् मिट्टाचिउड् उन्चि हिट्ना लेम्बाभोरि लाम्टियाचे, टारो
 युसानापाका लिसानाडा येसु निच्चाट्चुन्, हिट्नुड् उन्चि उम्भु
 उन्भाचि लोक् ओसाइबाचिलोक् खाडेनुड् कोलाचुए॥ ४५ टारो खोनाइ
 चा दुञ्च्चाचुन्नुड् इप्पाड्डोक् येसु कोन्सिडा यरुसलेम्
 खालाड्गाडिडोक् नोकटाचे॥ ४६ हिट्नुड् सुम्बोक् लेम्बा ओएड्स्वालेड्
 एडोक् येसु माझ्ठानाडि दुबाचुए॥ येसुउम्बाक् धार्मा बिधि बिदान्ता
 काहिसिकबाचिलोक् युडाउड् उन्चि रिड् खेम्सा हिट्नुड् सिलाप्सा
 युडेसाना॥ ४७ हिट्नि उछुमागा याप्मिचिडा येसुडाना नुलोक् निसुना
 हिट्नुड् उन्डा माट्टुना रिड् ओखेम्सुड् ख्वाप्पा याप्मिचि डोड्
 ओठोड्डे॥ ४८ हिट्नुड् उप्पा उमाडा हिट्नि येसु निसाचुड् उन्चि डोड्
 ठोड्डाचे॥ हिट्नाबेला मारियामडा सिलाप्टुए, “आइछा, आन्चिडा
 पोड् खान्ना याइछामा याप्मि आचाट्टेना? पुयुबु, काप्पा लोक् आडा
 खान् कोन्नालोक् कोन्नालोक् होगोप् लिसैसाचिडे॥” ४९ येसुडा उप्पा
 उमा लोडुचे, “आडा खान्चिडा कोम्मा कोन्निना पोड्भोने आडा
 आप्पा ओपाड्डि युड्मा कोन्युकनुड् खान्चिडा ठाहा टोकमा
 कोन्युक्॥” ५० टारो हिट्ना रिड् हिट्नागाचिडा बुभा चोकच्चाट्चुन्॥
 ५१ हिट्नुड्ना येसु उप्पा उमालोक् नासारत खालाड्गालेड् नोकटे,
 हिट्नुड् येसुडा उप्पा उमाडा लोडुना रिड्चि खेम्सा युडा याकटे॥
 उमाडाउम्बाक् नागा सोब्बे रिड्चि मिमुन्ने उनिड्गवाडिडोक् युडसुए॥
 ५२ येसु ओठेनाडि, ओयेम्डि पोसा खाडे॥ माझ्हाड् हिट्नुड् याप्मिचि
 येसुलोक् उन्चि चाप् टासा ओखाडे॥

बाप्टिस कापि युहन्नाडाना ओखाबोर

(मात्रति ३:१-१२; मार्कुस १:१-८; युहना १:१६-२८)

३ रोमि ठेनाहाड् तिबेरिअस ओलोडुनाडा सासान चोगुना ठिलेम्बोक् बारखा टासुएसुना ॥ हिट्नाबेला पन्तियास पिलातास याप्मि याहुदिया छेट्राडाना टाड्बा डाना ॥ हेरोद एन्टिपासडा गालिल छेट्राडि सासान चोगुए हिट्नुड् उन्भा फिलिपडा इतुरिया लोक् तारखोनितिस इलाकाडि सासान चोगुए ॥ लुसानियास ओलोडुना याप्मिडा आबिलेने छेट्राडि सासान चोगुए ॥ २ हिट्नाबेलाना सानिड्डाड्बा हन्नास लोक् कैयाफा डागाचि ॥

बाप्टिसमा कापि युहन्नाडाना
पार्चार (३:३)

हिट्नाबेला माड्हाड्
जाकारिया उइछा युहनालोक्
चेकटे, उन् याप्मि उयुड्निना
डेन्डि युडाना ॥

३ युहन्नाडा यार्दान होड्डाना
याम्बा नायाम्बालेड्डाना
छेट्राडि खाडाउड् याप्मिचि
नाड्डे लोडुचे, “पाप छेमा
टोक्माउड्सा काएल लिसानि

हिट्नुड् बाप्टिसमा चोगानि ॥” ४ नाड्डेपारा माड्काटा यासैयाडा
धार्माछाप्लाडि छेप्टाना रिड्युदे-

“खेम्सानुम्, याप्मि उयुड्निना डेन्डि ठिक् याप्मि टाराड् टाराड्
राट्सा पिगएट, ‘माड्हाड्डाना लाम्बो चोगानुम्, उन् लाम्टिना
लाम्बो नुलोक् पेमाडान् चोगानुम् ॥

५ ख्वाप्पे होड्सोड् फुक्मा कोन्युक्, झोन्भोबा लोक् सावामाचि
नेम्नेम् चोक्मा कोन्युक्, गेड् गेड्गा लाम्बोचि पेमाडान्
चोक्मा कोन्युक् हिट्नुड् घेट्रेक्गा लाम्बोचि टोड्मा
कोन्युक् ॥

६ हिट्नुड् माड्हाड्डा याप्रमिचिलोड्सा उहिड्गवाट् चोगुचिगा टोऱ्वा
सोब्बेडा उनिसुटु॥”

७ जोम् याप्रमिचि युहन्नाडि बाप्रटिसमा चोकडा ओटाए॥ टारो
युहन्नाडा लोडुचे, “ए बिखालु ओपु गाड्डे दुस्टा याप्रमिचिडा
छालेट्चि! माड्हाड्लाम् ठाना उकुन्जिरिकवालाम् पिम्माप्मालोड्सा,
खानि साडा माहिसिकटेगा? घेम्बारोक् खानिडा आ-आप्पे
आचोगुम्मा पापचिलाम्मा काएल आलिसागा भोने हिट्नाड्डे
गाड्डेडोक् चोगाजानि॥ टारो ‘आन्यांम्टे आब्राहामडाना छालेट्’
आपिगिनाड्नाएडोक् खानि पिम्माप्मा हिडिटिडानुड् मिट्नेनिन्॥ आडा
खानि लोनाँनि, माड्हाड्डा नागा लुड्गेऱ्वाचिलाम् चा आब्राहाम
छालेट् चोगमाहिडुचिचि॥ इनाबेलालोक् सिड्डुभुड्मा ओजाराडि
फेन्डिकडा ठोगुलाबुए, हिड्डेउड् ओचेट्नुलोक् केडनिगा
सिड्डुभुड्माचि फ्याड् चेप्माउड् मिहिडि लेप्मा कोन्युक्॥”

१० याप्रमिचिडा युहन्ना उसिलाप्टुए, “हिट्नाडेभोने आन्यां पाक्
चोग्याँगा टे?”

११ युहन्नाडा हिट्नागा नाड्डे लोडुचे, “खानि साक् साक्लोक्
इ-इप्पोक् लोट्लिड् युड्गवा भोने लोट्निड् वानिगालाउड्सा ठिक्
लोट्लिड्म्बाक् पिडानुम् हिट्नुड् चामागा तुड्मागा युड्गालोक्, पाक्
चा वानिगालोड्सा पिडानुम्चिम्॥”

१२ हिट्नुड् सारखारलोड्सा तिरो काफोकबाचि चा चुवाडि बाप्रटिसमा
चोकमाउड्सा ओटाए हिट्नुड् युहन्ना उसिलाप्टुए, “हाउ काहिसिकबा,
आनिडाउम्बाक् पाक् चोकमा कोन्युक् ना टे?”

१३ हिट्नागा युहन्नाडा लोडुचे, “तिरो फोकमाउड्सा मालोडिगा नुड्ना
जोम् ओफाबा फोकनेनुम्॥”

१४ उपिड्बाचिडा चा उसिलाप्टुए, “आनिडाउम्बाक् पाक् चोकमा
कोन्युक् ना?”

युहन्नाडा हिट्नागा लोडुचे, “याप्रमिचिडा निड्गवा मिटाए मिटाए,
ओचोगुन्गेट्डुन्गा फाट्टुर लाहाब् चोकसा ओफाबा लाट्नेनुम्॥ खानिडा
आटोगुम्ना निम्याक्डिरोक् खानि निड्गवा युड्सानुम्॥”

१५हिट्नुङ् यापूमिचिडा माड्हाड्डा सेगुना खिस्ट ओहाड्सुएट्टुना हिट्नागाडा युहन्नाडोक् खिस्ट इ नुङ् उमिट्टुएट्टुना ॥ १६हिट्नाबेला युहन्नाडा हिट्नागा ख्वाप्पा यापूमिचि लोडुचे, “आडा खानि चुवाडा बापृटिसमा पिनानि ॥ टारो आडा नुड्ना ठेना ठिबाड् टायुगेट्, आडाउम् टे उन्डाना लाड्सुप् उरिप्पा फेम्माबिमा चा याड् खाननिना ॥ उन्डारोक् खानि सेड्सेड्ना हाड्सा लोक् मिहिडा बापृटिसमा मापिडिटि ॥ १७नाबेला, उन्लोक् चासोक् चेड्माउड्सा नाड्गोलोक् उमुकडि याडोसुए ॥ उन्डा ओखाला ओचेट्नुलोक् फेगुटु, हिट्नुङ् चासाड् चेडुड् दुड्गुरिडि युड्सुटु, टारो उभुसुखाउम्बाक् खोनाबेला चा सिनिना मिहिडि उडुडिसुटु ॥”

१८नाड्डेगा रिड्चि आरु चा जोम् हिसिकसा युहन्नाडा नुना खाबोर यापूमिचि खेम्मेट्टुचे ॥ १९हेरोद एन्टिपास सासाकडा आप्पे उन्भा ओपाड्डाड्मा हेरोदियास भ्या चोगुना हिट्नुङ् हिट्ना सासाकडा जोम् आरु चा ओचाफेन्ना टोऱ्वाचि चोगुनाडा युहन्नाडा ना सासाक् खेमालाप्टुए ॥ २०हिट्नुङ् हेरोद एन्टिपासडा हिट्नागा ओचाफेन्ना टोऱ्वाचि उठुडि युहन्ना खाम्बाड्डि ठेन्डुउड् हाट्लेचा ठिक् ओचाफेन्ना टोऱ्वा चोगुए ॥

येसुडा चुवाडि बापृटिसमा लाडुना

(मात्रति ३:१३-१७; मार्कुस १:६-११; युहन्ना १:३२-३४)

२१ठिक् लेम्बा ख्वाप्पा यापूमिचिडा बापृटिसमा ओलाड्एट्टुनाडा येसुडा चा बापृटिसमा लाडुए हिट्नुङ् उन्डा बिन्टि चोगुना पाका टोनालोग् ओड्से ॥ २२हिट्नुङ् सेड्सेड्ना हाड्सा दुकुरडाना उरुप्पडि येसु उठुइ ठायाउड् युडे हिट्नुङ् टोनालोग्लाम् ठिक् रिड् मुक्टे, “खान् आडाना आमायालु आइछाडोक् खान्लोक् आड्डिक् दुक्लोक् आचाप् टाइसे ॥”

येसुडाना बापृटिसमा (३:२२)

येसुडाना पुङ्लाचि

(मात्रति १-१७)

२३ येसुडा ओसेवाडाना टोऱवा उटुम्मि चोगुनाडा उन्डा सुम्मेक् बारखा टेप्पा टासुएसुना॥ याप्रमिचिडा योसेफ येसुडाना उप्पानुङ् उमिट्टुए, योसेफडाना उप्पा एलि लिसे॥ २४ एलिडाना उप्पा मतात्त, मतात्तडाना उप्पा लेबि, लेबिडाना उप्पा मल्कि, मल्किडाना उप्पा यान्ना, यान्नाडाना उप्पा योसेफ, २५ नाड्डेपाराउङ् योसेफडाना उप्पा मतूथियास, मतूथियासडाना उप्पा आमोस, आमोसडाना उप्पा नहुम, नहुमडाना उप्पा इसलि, इसलिडाना उप्पा नगै, २६ नगैडाना उप्पा माथ, माथडाना उप्पा मतूथियास, मतूथियासडाना उप्पा सेमैन, सेमैनडाना उप्पा योसेख, योसेखडाना उप्पा योदा, २७ योदाडाना उप्पा योआनन, योआननडाना उप्पा रेसा, रेसाडाना उप्पा यरुबाबेल, यरुबाबेलडाना उप्पा सालतिएल, सालतिएलडाना उप्पा नेरि, २८ नेरिडाना उप्पा मल्कि, मल्किडाना उप्पा अदृदि, अदृदिडाना उप्पा कोसाम, कोसामडाना उप्पा एलमादम, एलमादमडाना उप्पा एर्, २९ एर्डाना उप्पा यहोसु, यहोसुडाना उप्पा एलिएजर, एलिएजरडाना उप्पा योरिम, योरिमडाना उप्पा मतात्त, मतात्तडाना उप्पा लेबि, ३० लेबिडाना उप्पा सिमियोन, सिमियोनडाना उप्पा यहुदा, यहुदाडाना उप्पा योसेफ, योसेफडाना उप्पा योनान, यानानडाना उप्पा एल्याकिम,

३१ एल्याकिमडाना उप्पा मलेआ, मलेआडाना उप्पा मिन्ना, मिन्नाडाना उप्पा मत्ताथा, मत्ताथाडाना उप्पा नातान, नातानडाना उप्पा दाउद, ३२ दाउदडाना उप्पा यिसै, यिसैडाना उप्पा ओबेद, ओबेदडाना उप्पा बोअज, बोअजडाना उप्पा सल्मोन, सल्मोनडाना उप्पा नहसोन, ३३ नहसोनडाना उप्पा अम्मिनादाब, अम्मिनादाबडाना उप्पा आराम, आरामडाना उप्पा हेस्रोन, हेस्रोनडाना उप्पा फारेस, फारेसडाना उप्पा याहुदा,

३४ याहुदाडाना उप्पा याकुब, याकुबडाना उप्पा इसाहाक, इसहाकडाना उप्पा आब्राहाम, आब्राहाम उप्पा तेरह, तेरहडाना उप्पा

नाहोर, ३५ नाहोरडाना उप्पा सरुग, सरुगडाना उप्पा रउ, रउडाना उप्पा पेलेग, पेलेगडाना उप्पा एबेर, एबेरडाना उप्पा सेसह, ३६ सेलहडाना उप्पा केनान, केनानडाना उप्पा अरूपछेद, अरूपछेदडाना उप्पा सेम, सेमडाना उप्पा नोआ, नोआडाना उप्पा लेमेख, ३७ लेमेखडाना उप्पा मतुसेलह, मतुसेलहडाना उप्पा हनोक, हनोकडाना उप्पा येरेद, येरेदडाना उप्पा महलालेल, महलालेलडाना उप्पा केनान, ३८ केनानडाना उप्पा एनोस, एनोसडाना उप्पा सेत, सेतडाना उप्पा आदम हिट्नुड् आदमम्बाक् माड्हाड्डाना उइछा लिसे ॥

सैतानडा येसुडा उनिङ्गवा कोलुना

(मात्रति ४:१-११; मारुकुस १:१२-१३)

४ येसु यार्दान होड्लाम् नोकटानाडा सेड्सेड्ना हाड्सा उन्लोक् युडासाना ॥ हिट्नाबेला सेड्सेड्ना हाड्साडा उन्लोड्सा पाकचा वानेट्निना डेन्लेड् खाट्टुए ॥ २ हिट्निसोरि सैतानडा लेम्बोकमेक् सोम्मा पाप चोकमा मेप्पाउड्सा येसु उनिङ्गवा कोलुए ॥ हिट्ना लेम्बोकमेक् सोम्मा येसुडा पाकचा च्वाट्टुनुड् उन्नाना आइडिक् टुक्लोक् ओसार्वासे ॥ ३ हिट्नापाकालोक् सैतानडा येसुलोड्सा लोडुए, “छेम्बाडोक् खान् माड्हाड्डाना उइछा भोने ना लिड्गेर्वालोड्सा चालेपा उलियाक् लोडु” ॥

४ येसुडा हिट्ना लोडुए, “माड्हाड्डाना रिड्डि नाड्डे छेप्टाइसे, ‘चालेपाडाएरोक् याप्मि हिड्निना’”**

५ हिट्नुड्ना सैतानडा येसुलोड्सा सावामा उटुइ खाट्टुड् छोम्मोड्डाडोक् ना नाराडिगा ख्वाप्पा देसाचि पुमेट्सा लोडुए, ६ “आडा खान्लोड्सा नागा ख्वाप्पा देसाचिडिगा हाड् हिट्नुड् नागा सोब्बे माकफेन्सुबेन्डाना डाड्बा चोकनाँ ॥ पोड्भोने नागा ख्वाप्पा आमुक्डिलोक् उयुड्गवा हिट्नुड् आनिङ्गवा ओटासुगा याप्मि पिमा हिड्डचिड्चिड् ॥ ७ आडा स्या याड्मेट्टा हिट्नुड् नागा ख्वाप्पा चिजाबिजाचि खान्नागा उलियुक् ॥”

* ४.४ व्यवस्था ८:३

‘યેસુડા હિટના લોડુએ, “માડ્હાડ્ડાના રિડ્ડિ નાડ્ડે છેપ્ટાઇસે, ‘ખાનના કામાડ્હાડ્ડ ડાડ્બાએડોક્ સ્યા મેટ્ટુ હિટનુડ્ ઉન્એરોક્ સેવા ચોગુ’”॥

૬હિટનુડ્ સૈતાનડા યેસુ યરુસલેમ ખાલાડ્ગાડિ ખાટ્ટુએ હિટનુડ્ માડ્ઠાના ઓછોમ્બોડિ ખાટ્ટુડ્ યુડ્સુએ હિટનુડ્ ઉન્લોડ્સા લોડુએ, “ખાન્ છેમ્બારોક્ માડ્હાડ્ડા ઉઝ્છા ભોને લુ નાલામ્મા યો આમ્સા ૧૦પોડ્ભોને ધાર્માછાપ્લાડિ નાડ્ડે છેપ્ટાઇસે,

‘ખાન્ પુમાઉડ્સા માડ્હાડ્ડા આપ્યે માડ્હાડ્ રિડ્ કાઉગ્બાચિ પાડ્સુચિચિ’

૧૧હિટનુડ્ ‘હિટનાગાડા ઉન્ચિ મુકડા ખાન્ માટાક્યુક્ હિટનુડ્ કાલાડ્ લિડ્ગેરવાડિ ટોક્નિના’॥* ॥

૧૨યેસુડા લોડુએ, “ધાર્માછાપ્લાડિ નાડ્ડે ચા છેપ્ટાઇસે, ‘ખાનના કામાડ્હાડ્ડ ડાડ્બાડાના ઉનિડ્ગવા કોલુન્’॥” ૧૩સૈતાનડા યેસુલોડ્સા સોબ્બે રિડ્ડિ ઉનિડ્ગવા કોમ્મા હિડુડ્ ફેરિ ઠિક્કાના બેલા મિટોક્ડે સોમ્મા નાડુડોએ॥

ગાલિલ છેટ્રાડિ યેસુડાના ઉટુમ્ડિના ટોરવા

(માત્રતિ ૪:૧૨-૧૭; માર્કુસ ૧:૧૪-૧૫)

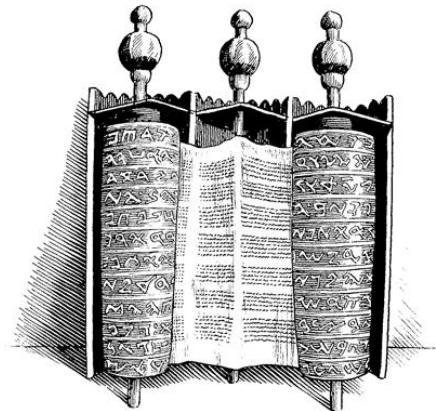
૧૪સેડ્સેડ્ના હાડ્સાલામ્મા સાક્ષી ટુબુડ્ યેસુ ગાલિલ છેટ્રાડિ નોક્ટે॥ ઉન્ડાના રિડ્ સોબ્બેલેડ્ યાપ્મિચિડા ઓમાટ્ટુએ॥ ૧૫ઉન્ડા યાહુદિ છુમ્માપાડ્ચિડિ યાપ્મિચિ હિસિક્મા ઠાલાડા ચોગુએ હિટનુડ્ ર્વાપ્પાડા ઉન્ ઉનિડ્ ઓચોન્દુએ॥

નાસારતડિ યેસુ યાપ્મિચિડા બિસ્વાસ ઓચોગવાટ્ટુન્

(માત્રતિ ૧૩:૫૩-૫૮; માર્કુસ ૬:૧-૬)

૧૬યેસુ ઉન્ પોયાના નાસારત ઓલોડુના ખાલાડ્ગાડિ હોન્ડાડાએ॥ સાડેગાડ્ડેડોક્ યેસુ યાહુદિચિગા યુડ્માના લેમ્બા યાહુદિ છુમ્માપાડ્ડિ ખાડે હિટનુડ્ માડ્હાડ્ડાના રિડ્ પઢોં ચોકડા યેબે॥ ૧૭ઉન્ માડ્કાટા

* ૪.૧૧ ભજન ૬૧: ૧૧-૧૨

धार्माछाप्ला (४:१७)

यासैयाडा छेष्टुना छाप्ला उपिदुए
हिट्नुड् छाप्ला ओड्सुड् नाड्डे
छेष्बालाक् होट्टुड् नाखान्डा पढाँ
चोगुए,

१८ “माड्हाड्ड डाड्बाडा
ओहाड्सा आठुडि
याड्ठेन्डाबिडेसे,
पोड्भोने पाक्चा वानिगा
लोड्सा ओचेट्नुना खाबोर
खेम्मेप्मा आडा याड्सेगाउड्
याड्पाड्सेसे ॥

उन्डा खाम्बाड्डि ओठेन्डुचिगा होप्मा लोड्सा लोसिडा,
याड्कानिनिबाचिडा उनिसुलोक् चोक्मा लोसिडा,
निम्छारो उलिसागा होप्माउड्सा,
१९ हिट्नुड् ओयाप्मिचि लोड्सा काहिड्गमेप्बा डाड्बाडाना बेला
ताइसे पिक्सा लोसिडा आडा याड्पाड्साइसे ॥”

२० हिट्नुड्ना येसुडा छाप्ला छुप्टुड् नोक्टु बिडुचे हिट्नुड् उन् युडे ॥
हिट्नि ओवासेट्टागा रव्वाप्पा याप्मिचिडा उन् उपुयुयाक्टुए ॥
२१ येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “माड्हाड्डाना ना रिड् हाट्ले खानिडा
आखेम्सुम् गेट्टुझोक् नाहि सोब्बे युदैसे ॥”

२२ सोब्बे याप्मिचिडा उनिड् ओचोन्डुए हिट्नुड् येसुडा माट्टुना
ओचेट्नुना रिड् ओखेम्सुनाडा डोड् ओठोड्डे ॥ हिट्नागा याप्चिडा
उमाट्टुए, नाम्टे योसेफडा उइछा गोटे! ॥ २३ हिट्नुड् येसुडा लोडुचे,
“छेम्बाडोक्, खानिडा आडा ना रिड् आलोडिडिडा, ‘हाउ सिडापाड्डा
काचोक्बा! खान् पाइले आप्पे नुया’” हिट्नुड् ‘काफार्नाहुमडि खान्ना
आचोगु गाड्डेडोक् ना कायुक्ताम्डि चा निड्गवा मुन्निना टोऱ्वा
चोगु’”

२४ “टारो छेम्बालोक् आडा खानि लोनाँनि, साक्चा माड्काटाचि
आप्पे उन्चि युक्ताम्डि-खालाड्गाडि याप्मिचिडा नुलोक् चाट्ला
ओचोगुन्ना ॥ २५ आर्को ठिक् रिड् आडा खानि लोनाँनि, माड्काटा

एलिया याप्रमिडाना टालाडि सुम्बोक् ओफारा बारखाटेप्मा वेहेट् टानेट्नि हिट्नुड् ख्वाप्पा देसाडि आनिकाल् लाहाब् लिसे॥ २६हिट्नुड् सिदोन देसाडाना सारपातडि वासाना लाड्मेप्माचि ओसेट्टागा॥ २७हिट्नुड् एलिया पाड्सुए टारो इस्राएलडि ओवासागा लाड्मेप्माचिडि भोने पाड्सुब्टटुन्॥ २८हिट्नाड्डेरोक् माड्काटा एलिसाडा टालाडि इस्राएलडि जोम् लाड्मुक् पुट्ना बेथाडा याड्सुचिंगा उयुडासागा॥ हिट्नागा माड्डेडि साक्चा उनुन्याट्नि टारो सिरिया देसाडिना नामान ओलोडुना याप्रमि एलोक् नुये॥”*

२९ना रिड् ओखेम्सुड् याहुदि छुम्मापाड्डिंगा ख्वाप्पा याप्रमिचिंगा आड्डिक् उन्चि याग्लेडे॥ ३०हिट्नागा ओकोबाउड् येसुलोड्सा डोरोरो साट्सा-साट्सा खालाड्गालाम्मा भारा ओहोटुए॥ हिट्ना खालाड्गाउम्बाक् भोन्भोन्बाडि डाना॥ हिट्नुड् हिट्नागाडा येसु याकठेरेक् ओछोम्बोलाम्मा लेप्माढामा लोड्सा ओखाट्टुए॥ ३१टारो उन् जोम् उछुमागा याप्रमिचिंगा माभालाम् लिगाउड् हिट्नालाम्मा ओलाम्बो खाडे॥

ओचाफेन्ना रिमेट् लाहाब् लिसाना याप्रमि नुयाना

(मार्कुस १:२१-२८)

३२हिट्नुड्ना येसु गालिल छेट्राडिना काफार्नाहुम ओलोडुना खालाड्गाडि आबे॥ जाइले चा याहुदिचिंगा युड्माना लेम्बा याप्रमिचि उन्डा हिसिक्टुचिंगा डागा॥ ३३उन्डा याप्रमिचि हिसिक्टुचिंगा रिड् हिट्नागाडा ओखेम्सुड् डोड् ओठोड्डे पोड्भोने उन्डा हिसिक्टुचिंगा रिड्चि लुम्भोक् लोसाना॥

३४याहुदिचिंगा छुम्मापाड्डि ठिबाड् ओचाफेन्ना उरिमेट्डा खोट्टुना याप्रमि डाना॥ हिट्ना याप्रमि टाराड् टाराड् राट्सा पिगे, ३५“हाउ नासारतडिना येसु, आन्यां पाक् याप्रमि आचोगालाबेना? पाक् खान् आन्यां मेग्माउड्सा आटाइसेनि? खान् माड्हाड्डा मापाड्साना

सेड्सेड्ना याप्रमिनुड् आडा मिसेन्निना ॥” ३५ना रिड् खेम्सुड् येसुडा हिट्ना टोंडेबा खेमा लाप्टुड् लोडुए, “स्वाग् युडा हिट्नुड् ना याप्रमि नाडुड् खान् खाडाजा!” हिट्ना याप्रमि ओचाफेन्ना रिमेट्डा सोब्बे याप्रमिचि टोकानाइ ठाम्सुड् पोकटुढोए, हिट्ना याप्रमितम्बाक् याम्बा नायाम्बा ठाम्सुड्या खोनि चा खेसिक् लिनेट्नि ॥

३६हिट्नि सोब्बे याप्रमिचि डोड् ओठोड्डाउड् हिट्नागाडा नाड्डे उमाट्टुए, “ना खोड्डे पारिकना हिसिक्मा हाउ? आड्डिक् लुम्भोक्ना, उन्डा ओचाफेन्ना रिमेट्चि खेमा लाप्टुचिनाडा चा उपिन्गा ॥” ३७हिट्नुड् कार्फानाहुम खालाड्गाडाना सोप्बेलेड् येसुडाना रिड् छिन्डे ॥

येसुलाम्मा जोम् याप्रमिचि उनुये

(मात्रि ८:१४-१७; मार्कुस १:२६-३४)

३८येसु याहुदि छुम्मापाड्लाम् होन्डाउड् सिमोन ओलोडुना याप्रमिडाना ओपाड्डिं खाडे ॥ हिट्नापाका सिमोनडा ओनाम्मा जोरोडा ओयेम् टुगाउड् इम्साइसाना हिट्नुड् हिट्नागाँ ना मेन्भेमा लोड्सा येसुडि बाबा ओचोगुए ॥ ३९येसु सिमोनडा ओनाम्मासोरि खाडाउड् जोरोडा नाडु लोडुए हिट्नुड् जोरो नुए हिट्नुड् हिट्नाबेलालोक् ना मेन्भेमा कोबाउड् उन्चिगा सेवा चोगुए ॥

४०हिट्नुड् नाम् ठायाउड् याप्रमिचिडा पारिक् पारिकडागा उटुगा याप्रमिचि येसुडि ओटाडुचे ॥ उन्डा हिट्नागा ठिक् ठिक् याप्रमिचि उतुइ उमुक् युड्सुए हिट्नुड् हिट्नागा याप्रमिचि सोब्बेलोड्सा नुमेट्टुचे ॥ ४१जोम् याप्रमिचिलाम्मा ओचाफेन्ना रिमेट्चि चा राट्सा राट्सा नाड्डे पिक्सा ओहोन्डे, “खान्उम्टे माड्हाड्डा उइछा ॥” टारो येसुडा हिट्नागा ओचाफेन्ना रिमेट्चि खाट्टिप्पा चा चेग्मा पिडुव्टटुन्चिन् पोड्भोने उन्बाक् ख्रिस्टनुड् हिट्नागाडा मिसेन् उनिसुएसुना ॥

येसुडाना आरु डेन्डि पार्चार चोगुना ओटोऱ्वा

(मार्कुस १:३५-३६)

४२हिट्नुड् हान्डेड् एका भ्यानिक् येसु खुसुना डेन्डि खाडे ॥ खिमेयाड्मेडि याप्रमिचिडा उन् कोन्सा ओखाडे ॥ उन् उटुबुड् “खान्

खोनाइ आखाऱ्युक्ना नाहि आन्याँलोक् युडा” पिकसा छाकमा ओकोलुए॥ ४३टारो उन्डा हिट्नागा याप्रमिचि लोडुचे, “हाट्ले आडा आरु खालाड्गाडि चा माड्हाड्डाना उमुलुकडाना ओचेट्नुना खाबोर खेम्मेप्पाचि कोन्युक्, पोड्भोने माड्हाड्डा आडा ना टोऱवा चोग्मालोड्सालोक् याड्पाड्साना॥” ४४हिट्नुड् उन्डा याहुदिया छेट्राइगा ख्वाप्पा याहुदि छुम्मापाड्चिडि खाडाउड् पारूचार चोगुए॥

येसुडा उटुम्डिगा ओचेलाचि

(मात्रति ४:१८-२२; मारुकुस १:१६-२० युहन्ना १:४०-४२)

५ ठिक् लेम्बा येसु गानेसारेत ताल* ओछेउडि येबाइसाना॥ जोम् याप्रमिचि उन् इन्गाइन् चाट्सा माड्हाड्डाना रिड् खेम्सिडा ओटाए॥ २येसुडा ताल ओछेउडि इप्पोक् चुवाखोड्डाड् निसुए॥ डासा कालाप्बाचिडा चुवाखोड्डाड् ओनाडुड् जाल ओवासुडुएट्टुगा॥ ३ठिक् चुवाखोड्डाड्डम्बाक् सिमोनडाना डाना॥ येसु हिट्ना चुवाखोड्डाड्डिडि ठाडाउड् सिमोन लोडुए, “ना चुवाखोड्डाड् चिपा याम्बा खाट्टु” हिट्नुड् हिट्निडोक् युडाउड् उन्डा याप्रमिचि हिसिक्टुचे॥

४हिट्नुड् हिसिकमा हिडुचिउड् उन्डा सिमोन लोडुए, “ना चुवाखोड्डाड् गाइरो डेन्लेड् खाट्टुड् डासा लाप्रसिडा काजाल लेप्टु!” ५ना रिड् खेम्सुड् सिमोनडा येसु लोडुए, “आडाड्बा, आन्याँउम्टे युसाटेप् मेहनत चोगुमाउड्चा ठिक् चा डासा ठान्याटीन॥ हिड्डेलिचा खान्ना आमाट्टुनाडा आडा जाल लेप्टुड्टुड्॥” ६हिट्नुड् उन्डा लोडिगाड्डे जाल लेप्टुनाडा माड्जोम् डासाचि ओलाबुचे हिट्नाबेला उन्चि जाल सेड्मा ठालाड् लिसे॥ ७हिट्नाडे लिसानाडा हिट्नागाडा आर्को चुवाखोड्डाड्डिडि ओवासागा उन्चि साइबाचि घुवार् फासिडा उन्चि मुक् वान्सा ओछेम्डुचे॥ हिट्नागा ओआबाउड् डासा होप्पा ठालाड् ओचोगुए॥ डासाडा इप्पोक् चुवाखोड्डाड्डचिडोक् इप्टाचिउड् चुवाडि लुम्मा ठालाडा लिसाचे॥

* ५:१ आथाबा गालिल ताल

८हिट्नुड् ना निसुड् येसुडा ओटाकानाडि गुड् चोगाउड् सिमोन पत्रुसङ्गा लोडुए, “आडाड्बा, आडा ओचाफेन्ना टोऱवा काचोक् याप्मि, आडालाम्मा खाडायेट्टा!” ९पोड्भोने आड्डिक् जोम् डासाचि जालाडि ओठायागा उनिसुचिनाडा सिमोन लोक् ओसाइबाचि डोड् ओठोड्डे॥ १०हिट्नुड् सिमोनलोक् एककेउ टोऱवा काचोक् जाब्‌दियाडा उइछाचि याकुब लोक् युहन्ना चा डोड् ठोडऱ्डैसाचिगा॥ येसुडा सिमोन पत्रुसलोड्सा लोडुए, “खान् किटनेन्, हाट्लेउड् खान्ना डासा माखाक्, याप्मिचि आलाबुचिउड् आडासोरि आटाडुचिचि॥” ११हिट्नुड् हिट्नागाडा चुवाखोड्डाड् ओधारडि ओआप्टुए, हिट्नुड् सोब्बे चिजाबिजाचि उनाडुड् येसुलोक् ओखाडे॥

येसुडा लाड्मुक् ठायाना रोगि नुमेट्टुना

(मात्र्ति ८:१-४; मारुकुस १:४०-४५)

१२ठिक् लेम्बा येसु ठिक् खालाड्गाडि वासानाडा लाड्मुक् ठायाना रोगाडा इप्टुना ठिक् याप्मि हिट्नि टाए॥ हिट्ना याप्मिडा येसुलोड्सा निसुड् ओटोकानाडि गुड् चोगुड् नाड्डेपारिक् बिन्टि चोगुए, “आडाड्बा, खान्डा निड्गवा आचोगुए भोने आडा नुमेट्मा आहिडा॥” १३येसुडा हिट्ना याप्मि उटुड्डि उमुक् युड्सुड् लोडुए, “आडा खान् नुलोक् आलिलोक् आनिड्गवाडि लोसाइसे, नुयाडा॥” हिट्नुड् हिट्नापाकाडोक् लाड्मुक् पुट्ना रोगा इप्टुना याप्मि नुये॥ १४येसुडा हिट्ना याप्मि लोडुए, “ना रिड् साकचा लोडुन्चिन्॥ टारो गाडुवाडाड्बाचिडि खाडाउड् निमेट्टुचि हिट्नुड् मोसाडा मालोडिगाड्डे आडा नुयाडे ए नुड् याप्मिचि निमेट्सिडा माड्हाड्डिं सोबुवा ठाड्सु॥”*

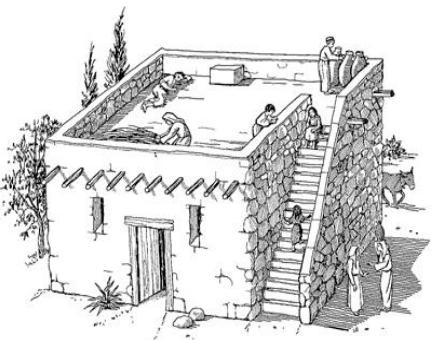
१५हिट्ना लेम्बालाम्मा येसुडाना बारेडि टुकलोक् सोब्बेलेड् छिन्सा खाडे हिट्नुड् जोम् याप्मिचि उरिड् खेम्सिडा लोक् नुसिडा ओटाए॥ १६टारो येसुम्बाक् खुसुना डेन्डि खाडाउड् बिन्टि चोगाना॥

* ५:१४ लेबि १४:१-३२ पुयानुम्

येसुलाम् लोङ्लेन् याप्मि नुयाना

(मात्रिं ६:१-८; मार्कुस २:१-१२)

१७ठिक् लेम्बा येसुडा माड्हाड्डाना रिड् याप्मिचि हिसिकटुचिना बेला धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिग्बाचि लोक् फरिसि याप्मिचि चा उन्सोरि उयुडासागा॥ हिट्नागाम्बाक् गालिल लोक् याहुदिया छेट्राडिंगा सोब्बे युक्ताज्ञाम् हिट्नुड् यरुसलेम खालाड्गालाम् चा ओटाइसागा॥ येसुलोक् उटुगागा याप्मिचिलोड्सा नुमेट्माना माड्हाड्डाड्बाडाना ओबोल् उन्लोक् डाना॥ १८याप्मिचिडा लोङ्लेन्डा टुगाना याप्मि ओडोलेन्चालोक् उखुयुड् ओआप्टुए॥ हिट्नागाड् पाड् भिट्राडि येसु ओटोकानाइ खाप्मा ओकोलोए, १९टारो जोम् याप्मिचिडा ओचोगुनाडा येसुडि खाप्माना लाम्बो ओटोग्वाट्टुन्॥

लोङ्लेन् याप्मि (५:१६)

हिड्डेलिसाउड् उन्चिडा हिट्ना टुगाना याप्मि पाड्हुड्माडि ओखाट्टुए हिट्नुड् पाड्हुड्मा ओफाडुड् हिट्नालाम्मा लोङ्लेन् याप्मि ओडोलेन्चालोक् योग्योग् येसु ओटोकानाइ ओठेन्डुए॥ २०हिट्नागा याप्मिचिगा बिस्वास ओचोगुना निसुड् येसुडा हिट्ना लोङ्लेन् याप्मि लोडुए, “हात साइबा, कापापचि छेमा लिमाहिडे॥”

२१येसुडा हिड्डेना रिड् माट्टुना ओखेम्सुड् धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिग्बाचि लोक् फरिसि याप्मिचि उन्चि निड्गवाडि उमिट्टाउड उपिगे, “माड्हाड्डाना बिरोडाडि रिड् काचोक्बा ना याप्मि साइना? माड्हाड्डा एडोक् याप्मिचिगा पाप छेमा चोक्मा हिडुटु टे॥” २२हिट्नागा याप्मिचिगा निड्गवाडिना रिड् ठाहा ठोगुड् येसुडा लोडुचे, “पोड् खानि निड्गवाइ नाड्डे आमिटुम्टुम्ना? २३ना लोङ्लेन् याप्मिलोड्सा ‘कापाप छेमा लिसे’ लोमा वा ‘कोबाउड् लाम्टिया’

लोमा खोनाम्बाकू ठिकका लियुक्ना? लु माट्टानुम् टे, २४टारे नाहि पुयानुम्, ना नाराडि आडा याप्रमिडा छा लोड्सा याप्रमिचिगा पाप छेमा चोगमाना आधिकार युड्गवाना रिड्डाना पारमान् खानि पिनाँनि॥” हिट्नुड् येसुडा हिट्ना लोड्लेन् याप्रमि लोडुए, “आडा खान् लोनाँ, हाट्ले कोबा हिट्नुड् काडोलेन्चा खुयुड् पाडडि खाडा॥” २५हिट्नापाकाडोकू मुठिलिकू वाठिलिकू हिट्ना याप्रमि हिट्नागा टोकानाडि कोबे हिट्नुड् ओडोलेन्चा खुयुड् माड्हाड्डाना उनिड् चोन्सा पाड्लेड् खाडे॥ २६हिट्नुड् हिट्नि सोब्बे याप्रमिचि ओठोड्डे हिट्नुड् माड्हाड्डाना ठेना ओबोल् उनिसुड् उकिट्टे॥ हिट्नागाडा माड्हाड्डाना उनिड् चोन्सा ओमाट्टुए, “हाट्ले आन्याँ डोड् ठोड्डिना टोर्वा निसुमे!”

लेबि ओलोडुना याप्रमि येसुडा छेम्डुना

(मात्रति ६:६-१३; मारकुस २:१३-१७)

२७हिट्नुड्ना येसु हिट्नालाम्मा भारा खाडे॥ हिट्नुड् लेबि* उनिड् ओखेड्सुना ठिबाड् तिरो काफोकबा याप्रमि तिरो आड्डाडि युडासाना निसुए॥ येसुडा हिट्ना याप्रमि लोडुए, “आडारोक् याड्विरिक्टा हिट्नुड् आचेला लिसा॥” २८हिट्नुड् हिट्ना लेबि कोबे हिट्नुड् ख्वाप्पा चिजाबिजाचि पोक्टुउड् येसु ओएड्-ओएड् खाडे॥

२९हिट्नुड्ना लेबिडा येसुलोड्सा ओपाड्डि भातियार चासिडा छेम्डुए॥ हिट्ना भातियारडि तिरो काफोकबाचि हिट्नुड् आरु जोम् याप्रमिचि चा उन्लोकू भातियारडि उयुडासागा॥ ३०फरिसि याप्रमिचि हिट्नुड् फरिसिचिलोकू उयुडागा धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि गुनुड्गुनुड् चोकसा येसुडा ओचेलाचि ओलोडुचे, “पोड् खानि नागा तिरो काफोकबाचि हिट्नुड् आरु पापि याप्रमिचिलोकू एककेउ आयुडिउड् आचाएटुम्गा?” ३१येसुडा

* पू.२७ लेबि-येसुडा ठिइप्पोकू ओचेलाचि माड्डे ठिकू लेबि ओलोडुना चा डाना॥ एक्बेला उन् मात्रति चा ओलोडुए॥ ना याप्रमिडारोकू मात्रिडाना नुना ख्वबोरडाना किताबे छेष्टुए (मात्रति ६:६; मारकुस २: १४)

हिट्नागा लोड्सा नाड्डे लोडुचे, “सिडापाड्डा काचोकबा टे नुमानिड्ड याप्रमिचि लोड्सा माखाकू, उटुगगा याप्रमिचि लोड्सा गो कोन्युकू॥ ३२ हिट्नाडेडोकू, आडा निड्गवा नुना याप्रमिलोड्सा माखाकू, टारो पापि याप्रमिचिलोड्सा काएल् लिसानिनुड्ड लोसिडा टायाड्ना॥”

येसुडा चामा योड्माना रिड्ड हिसिकटुचे

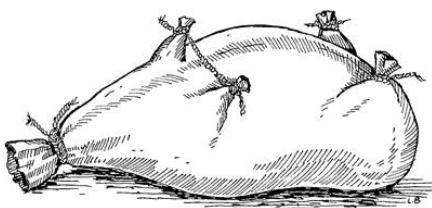
(मात्रति ६:१४-१७; मारकुस २:१८-२२)

३३ ठिकू लेम्बा जोम् याप्रमिचिडा येसु ओलोडुए, “युहन्ना ओचेलाचि याप्माटेप्मा चामाना ओयोड्गा हिट्नुड्ड बिन्टि ओचोगुगा॥ फरिसि याप्रमिचिगा चेलाचि चा हिट्नागाड्डोकू ओचोगा टारो काचेलाचिउम्बाकू चाम्फुम् एडोकू ओचोगा॥” ३४ येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “पाकू खानिडा बेउला युड्लोकू भ्या भातेयारडि ओटागा जान्तिचिलोड्सा चामाना योड्गमा आमेट्टुम्चिम्मै टे? ३५ टारो हिड्डेना बेला टायुकू, हिट्नाबेला बेहुला हिट्नागालाम्मा ओलाबुड्ड ओखाट्टुए भोने चामाना योड्माना बेला टायुकू॥”

३६ येसुडा फेरि आर्को मुन्डुम् लोडुचे, “साडा चा ओछोड्गवाट् लोट्लिड्डगाना भुम्रोडा यामाना लोट्लिड्डिं ओलेम्डुन्ना, टारो ओलेम्डुए भोने ओछोड्गवाट् लोट्लिड्ड नासाडा चोगुटु, हिट्नाड्डेडोकू ओछोड्गवाट् भुम्रो यामाना भुम्रोलोकू टोड्निना॥

३७ हिट्नुड्ड खोनाडा चा आड्गुर ओवाडाना ओफोगे इडा यामाना ओहोर्वाडाना जाप्रामाडि उयुड्सुन्गा॥ हिट्नाडे ओचोगुए भोने जाप्रामा हेट्युकू हिट्नुड्ड सोब्बे इडा वेयुकू हिट्नुड्ड जाप्रामा चा नासाडा लियुकू॥ ३८ हिट्नुड्ड

आड्गुर ओवाडाना इडा
ओछोड्गवाट् जाप्रामाडिडोकू
युड्मा कोन्युकू॥ ३९ हिड्डेउड्ड
साडा चा टुम्साना इडा टुड्मा
नासा नासा ओफोगे इडा

जाप्रामा (५:३८)

उठुडुन्गा, पोङ्गभोने हिट्नाडा माट्टुदु, टुम्साना इडाना ओराप्लोक् निम्ना लियुक् ॥”

युड्माना लेम्बाना बारेडि सिलाप्मा

(मात्रति १२:१-८; मार्कुस २:२३-२८)

६ ठिकखेप् याहुदिचिगा युड्माना लेम्बा येसु गाहुं बारि लिसाउड् खाडागेट्टाना, हिट्नुड् ओचेलाचिडा गाहुँडाना ओबाला उफिगुड् मुक्डि योप्सा चामा ठालाडा ओचोगुए ॥ २टारो कोइ कोइ फरिसि याप्मिचिडा उन्चि ओलोडुचे, “खानिडा युड्माना लेम्बाडि पोङ्ग गाहुँडा ओबाला आफिगुमुड् धारमा बिधि बिदान्ताडा चोक्मा नुनिनानुड् माट्टुना टोऱवा आचोगुएट्टुमगा?”

३येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “दाउद हिट्नुड् उन्लोक् ओवासागा याप्मिचिडा उन्चि साकूवासानाडा उन्डा पाक् चोगुएना? पाक् खानिडा धारमाछाप्ला पढाँ आचोगुनिमोटनिमै? ४उन् माड्हाड् युड्ना डेरापाड् भिट्रा लिगाउड् माड्हाड्लोड्सा ठाड्बालाक् चालेपा चोए हिट्नुड् उन्लोक् ओवासागा याप्मिचि चा पिडुचे ॥ हिट्नाम्बाक् धारमा बिधि बिदान्ताडि गाडुवाडाड्बाचिडा एडोक् चामा लिसाना ॥”* ५हिट्नुड् उन्डा हिट्नागा लोडुचे, “आडा याप्मि छा युड्माना लेम्बाडाना चा माड्डोक् ॥”

येसुडा उमुक् चोबाना याप्मि नुलोक् चोगुदु

(मात्रति १२:६-१४; मार्कुस ३:१-६)

६आर्को ठिकखेप् युड्माना लेम्बा येसु याहुदिचिगा याहुदि छुम्मापाड् भिट्रा खाडाउड् हिसिकटुएट्टुचिगा ॥ हिट्ने छुप्टाड् उमुक् चोबाना ठिबाड् याप्मि डाना ॥ ७येसुडा युड्माना लेम्बा हिट्ना याप्मिडाना उमुक् नुलोक् चोगुटुनिउड् उन् छोक्माउड्सा धारमा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि हिट्नुड् फरिसि याप्मिचिडा हिट्ने उन्लोड्सा उसुकटुएट्टुना ॥

* ६:४ १ सामुएल २१:१-६ पुयानुम्

१८टारो येसुडा हिट्नागांगा निड्गवाइना रिड् ठाहा टोगुए, हिट्नुड् उमुक् चोबाना याप्रमि लोडुए, “नाहि आबा हिट्नुड् सोब्बेडागा टोकानाडि येबा॥” हिट्नुड् हिट्ना याप्रमि आबे हिट्नुड् येबे॥ १९हिट्नुड्ना येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “आडा खानि सिलाप्नानि, युड्माना लेम्बा ओचेट्नु चोक्मा आथाबा ओचेफेन्लोक् चोक्मा, उहिड्गवाट् चोक्मा आथाबा जाकखाम् चोक्मा, धार्मा बिधि बिदान्ता गाडुडे खोनाम्बाक् ठिक्का लियुक्ना?”

२०हिट्नुड् उन्डा याम्बा नायाम्बा सोब्बेचि पुयुड् हिट्ना याप्रमि लोडुए, “कामुक् सोट् चोगु॥” हिट्नाडा हिड्डेडोक् चोगुए, हिट्नुड् हिट्ना उमुक् नुलोक् लिसाडे॥ २१टारो हिट्नि ओवासागा फरिसिचि लोक् धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचिगा आड्डिक् टुक्लोक् उन्चि याग्लेडे, हिट्नुड् येसुलोड्सा पाक् मेप्माना पिक्सा उन्चि उन्चि मुन्डुप्मा ठालाडा ओचोगुए॥

येसुडा ठिइप्पोक् मुलि चेलाचि सेगुचिगा

(मात्रति १०:१-४, मारुकुस ३:१३-१४)

२२ठिक् लेम्बा येसु भोन्भोबाडि बिनूटि चोक्सिडा खाडे, हिट्नुड् माड्हाड्डि युसाटेप् बिनूटि चोगे॥ २३हिट्नुड् भ्यानिक् लिसाउड् येसुडा ओचेलाचि छेम्डुचित्तड् हिट्नागा माड्डे ठिइप्पोक् जानालोड्सा सेगुचे, हिट्नुड् उन्डा हिट्नागालोड्सा मुलि चेलाचि निड् मेट्टुचे॥ २४नाडेपारिक् सेग्बालाक्चि ठिइप्पोक् जाना नागाडोक्--सिमोन (उन् पत्रुस चा ओलोडुए), हिट्नुड् उन्भा अन्दरियास, याकुब, युहन्ना, फिलिप, बारथोलोमाइ, २५मात्रति, थोमा, आल्फयसडाना उइछा याकुब, देसा भक्त सिमोन, २६याकुब उइछा याहुदा हिट्नुड् याहुदा इस्कोरियोत नाडा हान्डेड् येसु एड्फुट् चोगुए॥

येसुडा जोम् उटुगा याप्रमिचि नुमेट्टुचे

(मात्रति ४:२३-२५)

२७हिट्नुड् येसु उमुलि चेलाचिलोक् सावामालाम्मा यो उड्साउड् ठिक् हेन्साना स्वाँराडि येबे॥ हिट्नि आरु जोम् ओचेलाचि हिट्नुड्

यापूमिचिगा खिमेयाड्मे डाना हिट्नुड् ख्वाप्पा याहुदिया, यरुसलेम, सामुन्नाडाना ओधारडिना दुरोस लोक् सिदोनडा छेट्रालाम्मा जोम् यापूमिचि ओटाइसागा ॥ १८हिट्नागा येसु उरिड् खेम्सिडा हिट्नुड् आप्पे आप्पे रोगालाम्मा नुसिडा ओटाइसागा ॥ हिट्नि ओचाफेन्ना रिमेट्डा लाबुचिगा यापूमिचि चा उनुये ॥ १९हिट्नुड् हिट्नागा सोब्बेडा येसु खोप्पा ओकोलुए, पोड्भोने नुमेप्पाना साक्टि उन्लाम् होन्डागेट्टाना हिट्नुड् उन्डा सोरोक्लोड्सा नुमेट्टुचे ॥

येसुडाना हिसिकमा

(मात्रति ५:१-१२)

- २०हिट्नुड्ना येसुडा ओचेलाचि पुयुचिउड् लोडुचे,
“पाक्चा वानिगा खानि माड्हाड्डा आसिक् मापिडिटि,
पोड्भोने माड्हाड्डाना उमुलुक् खानिगाडोक् ॥
- २१ नाबेला साक्वामाडा आसिइगा,
खानि माड्हाड्डा आसिक् मापिडिटि
पोड्भोने खानिडा चामा आटोगुम्टुम् ॥
नाबेला काहाप्बाचि खानि माड्हाड्डा आसिक् मापिडिटि,
पोड्भोने खानिडा रेट्मा आटोगुम्टुम् ॥
- २२आडा यापूमिडा छाडि बिस्वास आचोगुम्नाडा यापूमिचिडा खानिलोड्सा चिम्मा माफुट्टिनाडा, हिट्नुड् एड्फुट् मामेट्टिनाँ, हिट्नुड् मोम्मासिमा आलिसिलोक् माचोगिना, हिट्नुड् ओचाफेम्मा चाट्ला माचोगिनाडा आसिसिट् आलिसिटि ॥ २३हिट्नापाका खानि चाप् टामाडा लाश्वासानि, पोड्भोने टोनालोग्डि खानिलोड्सा ठेना इनाम् युड्गवा ॥ हिट्नागाड्गा दुबाठेबाचिडा आसेन्गा माड्काटाचि हिट्नाड्डेनाडोक् चाट्ला ओमेट्टुचे ॥
- २४टारो इनामा, हाउ खानि सुबेन्माकफेन् जोम् आकाप्टुम्मा,
पोड्भोने खानिडा चाप्टामा लोक् आनान्डाडाना चोला
आटोग्मैडुम्मे ॥
- २५इनाबा, नाबेला खानि फोक् आलिसिगा!
पोड्भोने खानि साक्वायुक् ॥

इनामा, नाबेला आरेट्टिगोनूडिगा,
पोड्भोने खानि याड्अाढाडिटि हिट्नुड् आहाबिटि ॥
२६ इनाबा, नाबेला खान् यापूमिचिलाम्मा ओचेट्नु चाट्ला माचोगिगा,
पोड्भोने उन्चि दुबाठेबाचिडा चा माड्काटा ए उपिकगा माड्जोगा
यापूमिचि चा नाड्डेडोक् ओमेट्टुचे ॥”

साट्टुरचिचा लुकमा टुकटानुमूचिम्

(मात्रति ५:३८-४८; ७:१२)

२७“टारो आरिड् काखेम्बाचि खानि आडा लोनाँनि, साट्टुरचि चा
लुकमा टुकटानुमूचिम् हिट्नुड् चिम्मा माफुट्टिगा लोड्सा नुलोक्
चाट्ला चोगानुमूचिम् ॥ २८ खानि साराप ओयाडुगालोड्सा आसिक्
पिडानुमूचिम् ॥ खानि ओचाफेम्मा चाट्ला माचोगिगा लोड्सा बिनूटि
चोगाबिडानुमूचिम् ॥ २९ कोडळा खान्नाना ठिक् काकालाडि मालेसे
भोने आर्को काकाला चा टाक्टुबिडु, हिट्नुड् काटाखुमूबि मानाप्टे
भोने लोट्निड् चा उन् पिडुडिसु ॥ ३० हिट्नुड् कानाग्बा सोब्बेलोड्सा
पिडुचि, हिट्नुड् काचिजाबिजा ओखाटुगालोक् नोकमा नाक्नेनुमूचिम् ॥
३१ हिट्नुड् खानि यापूमिचिडा खोड्डेपारिकना चाट्ला मामेट्टिना
चाहाबा आलिसिटिना, खानिडा चा हिड्डेडोक् चोगानुमूचिम् ॥

३२ खानिलोड्सा लुकमा काटुक्चिलोक् एडोक् लुकमा
आटुक्टुमूचिम्मा भोने, खानिडा पाक् ओचेट्नु टोऱवा आचोगुमेना टे?
नाड्डेनाम् टे पापि यापूमिचिडा चा ओचोगुटु ॥ ३३ हिट्नुड् खानि
ओचेट्नु लोक् माचोगिगा लोड्सा एडोक् नुलोक् चाट्ला
आचोगुमूचिम्मा भोने, खानिडा पाक् नुलोक् आचोगुमेना टे? पोड्भोने
पापि यापूमिचि चा हिड्डेडोक् ओचोगा ॥ ३४ हिड्डेडोक् खानिडा
ओफाबा हुड्मा उहिडुगालोड्सा एडोक् नाऱवा आपिडुमूचिम्मा भोने,
खानिडि पाक् ओचेट्नु टोऱवा आचोगुमेना टे? पोड्भोने पापि
यापूमिचिडा चा टे हुड्मा उहिडुगा पापि यापूमिचिलोड्सा एडोक्
नाऱवा उपिडुचिचि ॥

३५ टारो खानिडा साट्टुरलोड्सा चा लुकमा टुकटानुमूचिम्, हिट्नुड्
हिट्नागालोड्सा नुलोक् चाट्ला मेट्टानुमूचिम् ॥ हिट्नुड् फेरि टोकमाना

निड्गवा युड्सा नाऱवा पिनेनुम्चिम्, हिट्नुड् खानिडा ठेना इनाम् आटोगोम्टुम् हिट्नुड् खानि सोब्बे नुड्ना ठेना माड्हाड्डा छालेट्चि आलिसिटि॥ पोड्भोने उन्डा निड्गवा एकेलेड् ओचोगा लोक् दुस्टाचि चा ओचेट्नुलोक् मेट्टुचिचि॥ ३६ खानि माड्हाड् पाबा लुक्मा काटुक् लिसा गाड्डेडोक्, खानि चा लुक्मा काटुक् लिसानि॥”

आरु फाट्टुर लाब्नेनुम्चिम्

(मात्रति ७:१-५)

३७“याप्मिचिगा ओचाफेन्लोक् न्याए चोकनेनुम्चिम्, हिट्नुड् माड्हाड्डा चा खानि न्याए माचोगिन्गा॥ आरु फाट्टुर लाब्नेनुम्चिम्, हिट्नुड् खानि चा फाट्टुर मालाबिन्गा॥ याप्मिचि छेमा पिडानुम्चिम्, हिड्डेउड् खानिडा चा छेमा आटोगुम्टुम्॥ ३८ याप्मिचिलोड्सा पिडानुम्चिम् हिट्नुड् माड्हाड्डा चा खानिलोड्सा मापिडिटि॥ उन्डा चिट्सा चिट्सा, वान्सा वान्सा पेरेरे वेलोक् मापिडिटि॥ पोड्भोने खानिडा जेडा आछिक्टुमुड् याप्मिचि आपिडुम्टुम्चिम् हिट्ना छिक्मानालाम्माडोक् खानिडा चा आटोगोम्टुम्॥”

३९ हिट्नुड् येसुडा ना मुन्डुम् हिट्नागा लोडुचे, “पाक् याड्कानिनिबा याप्मिडा याड्कानिनिबा लोड्सा लाम्टिमामेप्मा हिडुटुनि? हिट्नागाचि इप्पाड्डोक् खोम्नाडि ठाचिन्हौ टे? ४० खोना चा चेला काहिसिकबा नुड्ना ठेगा लिमा उलिनिगा॥ टारो ओचेट्नुलोक् सिकाँ लिसे भोने उन् चा काहिसिकबा गाड्डेडोक् लियुक्॥

४१ हिट्नुड् पोड् कान्भाडाना उमिक्डियुडाना खाप्सिर्वा आनिसुना, टारो आप्पे कामिक्डिलिसाना सिड् ओकोड्रोबोम्बाक् आनिसुन्ना? ४२ आप्पे कामिक्डिना सिड् ओफेड्गेलेक् आनिसुन्ना भोने, खोड्डेपाराउ कान्भाडाना उमिक्डिना खाप्सिर्वा होट्नाबिना पिक्सा आलोडुटुना? हाउ निड्गवा ओमाक्पाचि, पाइला खानि मिक्डिलिसाना सिड् ओकोड्रोबा होट्टानुम्, हिट्नुड् एडोक् कान्भाडाना उमिक्डिना खाप्सिर्वा नुलोक् आनिसुम्टुम् हिट्नुड् होप्मा आहिडुम्टुम्॥”

सिंडूघुड्मा लोक् दुल्फुल्

(मात्रति ७:१६-२०; १२:३३-३४)

४३ “ओचेट्नुना सिंडूघुड्माडा ओचाफेम्मा दुल्फुल् केडुन्ना, हिट्नुड् ओचाफेम्मा सिंडूघुड्माडि ओचेट्नुना दुल्फुल् केड़निना ॥ ४४ सोब्बे सिंडूभुड्माचि हिट्ना उदुल्फुल् पुयुम्नाडाडोक् मिसेन्निसुम्टुम् ॥ काइले चा टिँबा बारिलाम्मा याप्रमिचिडा वामाखोक्पोडा उसा उफिगुन्ना ॥ हिड्डेडोक् उटिँबा सिंडूभुड्मालाम् आडगुर उछुम्सुन्ना ॥ ४५ हिट्नुड् नुना याप्रमिडा उनिङ्गवाइ लिसाना नुना रिड्लाम्मा नुना टोऱ्वाडोक् चोगुटु ॥ हिड्डेडोक् ओचाफेम्ना याप्रमिडा ओचाफेम्ना उनिङ्गवाइना रिड्लाम्मा एकेलेड् टोऱ्वाडोक् चोगुटु ॥ पोङ्गभोने याप्रमिडा उनिङ्गवाडि पाक् युङ्गवाना हिट्ना रिड्डोक् माट्टुटु ॥”

इप्पोक् पाड्डाना जाग् बारेडि

(मात्रति ७:२४-२७)

४६ “आडा लोनाँनि गाड्डे आचोगिन्ना भोने, आडा पोड् खानिडा ‘आडाड्बा, आडाड्बा,’ याड्डालोडिटिगा? ४७ आडि ओआब्युड्, आरिड् ओखेम्सुड् हिट्डेगाड्डे चोग्गा याप्रमि खोड्डेपाराना लियुना हाट्ले आडा खानि लोनाँनि- ४८ हिट्ना याप्रमि घाइरो ठेना लिड्गेरवा मिहोन्ने सोम्मा जाग् टोयुड् पाड् काचोग्बा याप्रमि गाड्डेना ॥ हुऱ्वामा उड्सालोक् माकुन्धेरेक् वेहेट् टाए हिट्नुड् हुऱ्वामाडा हिट्ना पाड् वान्डुए हिट्नुड् चा पाक् चा लिनेयाट्नि पोङ्गभोने हिट्ना पाड् ओजाग् ओचेट्नुलोक् छेट्टेसाना ॥ ४९ टारो आरिड् ओखेम्सुड् चा हिड्डे चोकूनिनाम्बाक् जाग् मिटोडे पाड् काचोक्बा याप्रमि गाड्डेना ॥ हिट्नाडा पाड् खाम् उठुडि चोगुए हिट्नुड् ठेना वेहेट् टाए हिट्नुड् हिट्ना पाड् हुऱ्वामाडा टोक्टुड् हिट्ना पाड् होडाउड् ठेना जाखाम् लिसे ॥”

रोमि काप्टानडाना बिस्वास

(मात्रति ८:५-१३)

७ येसुडा नागा सोब्बे रिड्चि याप्रमिचि खेम्मेमा हिडुचिउड् उन् काफारहुम खालाड्गालेड् खाडे॥ २हिट्नापाका रोमि काप्टान्डा आड्डिक् उनिड्गवाडा चोना ठिबाड् टोऱवा काचोक्बा याप्रमि दुगाउड् सियालाबाना डाना॥ ३हिट्ना काप्टान्डा येसुडाना बारेडि खेम्मसुए हिट्नुड् उन् एला ओआप्युड् ओटोऱवा काचोक्बा उनुमेट्टुवाक्नुड् याहुदिचिगा ओठेडोड्चि येसुडि बिन्टि चोक्सिडा पाड्सुचे॥ ४हिड्डेउड् हिट्नागा चा येसुडि ओआबाउड् नाड्डेलोसा बाबा ओचोगुए, “आडाड्बा, ना काप्टान् याप्रमि घुवार् फामा निड्गवा चोना खाले ए॥ ५पोड्भोने हिट्नाडा आनिगा याहुदि छोड्चि लुक्मा दुक्टुचिगा, हिट्नुड् उन्डाडोक् आनिगा याहुदि छुम्मापाड् चा चोक्माउड्सा याप्रमिफाडेसे॥”

रोमि काप्टानडाना बिस्वास (७:५)

६हिट्नुड् येसु हिट्नागालोक् खाडे॥ टारो उन्चि काप्टान्डा ओपाड् टामा नुड्ना पाइलेडोक् काप्टान्डा नाड्डेना खाबोर लोडुचिउड् ओसाइबाचि पाड्सुचे, “आडाड्बा, आपाड्डि टामाउड्सा याड्छामा फोगुन्, पोड्भोने खान् आपाड्डि स्वागट् चोक्मा आडा आपेलोड्सा नुना ठानाडा चोक्निड्ना॥ ७हिड्नाडेडोक् आडा आप्पे चा खान्नि आप्मा नुना माखाक्॥ टारो खान्डा ठिक्रिड् एडोक्

आमाट्टुए भोने आटोऱवा काचोक्बा नुयुएट्युक्॥ ८पोड्भोने आडा आप्पे चा आडा नुड्ना उठुडिगा ओटेहेक् उछिक्डियुडाउड् टोऱवा चोक्ना याप्रमि हिट्नुड् आडा उछिक्डिचा आडा लोडुड्चिगा रिड्

काटेन्बा उपिड्बाचि उयुडग्वा ॥ आडा ठिक्लोड्सा ‘खाडा’ लोडुड्टुड्, हिट्ना खाऱ्युक्, आर्को ‘आबा’ लोडुड्टुड् हिट्ना आप्युक्, हिट्नुड् आटोरवा काचोक्बा चा ‘नाड्डे चोगु’ लोडुड्टुड्, हिट्नुड् हिड्डेडोक् चोगुटु ॥”

९हिट्ना काप्तानडा उरिड् खेम्सुड् येसु आड्डिक् डोड्डोक् ठोड्डे हिट्नुड् ओएड्-ओएड् ओआबागा याप्मिचिगा खिमेयाड्मेलेड् नोकटाउड् लोडुचे, “नाड्डेपाराना ठेना बिस्वास काचोक्बा याप्मिम्टे आडा इस्राइलि याप्मिचिडि चा टुब्निड्गेट्निड्ना ॥” १०हिट्नुड् काप्टान्डा पाड्सुचिगा याप्मिचि ओनोक्टाउड् पाड्डिं ओटासुनाडा काप्टान्डाना टोरवा काचोक्बा नुयाउड् युडासाना उटुबुए ॥

येसुडा लाड्मेप्मा उइछा उहिड्ग्वाद् चोगुटुटु

११हिट्नुड् ठिक् इप्पोक् लेम्बा ओएड्स्वालेड् येसु नाइन ओलोडुना खालाड्गाडि खाडे ॥ उन्लोक् ओचेलाचि हिट्नुड् आरु जोम् याप्मिचि चा ओखाडे ॥ १२हिट्नापाका उन् खालाड्गाडाना ठेना ड्वारिक्फिं टासुनाडा ठिबाड् लाड्मेप्माडाना ठिबाड्एना उइछा सियाउड् ओखाट्टुगेट्टुना टुबुचे ॥ हिट्ना लाड्मेप्मालोक् खालाड्गाडिगा जोम् याप्मिचि चा ओडागा ॥ १३येसु डाड्बाडा हिट्ना लाड्मेप्मा निसुनाडा उनिड्ग्वा टुगे, हिट्नुड् “खान् हाप्नेन्!” लोडुए ॥ १४हिट्नुड् नेट्टाड् खाडाउड् येसुडा चेप् खोट्टुए ॥ हिट्नाबेला लासा कायाड्बाचि हिट्निडोक् ओयेबे ॥ हिट्नुड् येसुडा लोडुए, “हाउ पिच्छा याप्मि, कोबा!” १५हिट्नाबेलाडोक् सियाना पिच्छा कोबाउड् युडे हिट्नुड् चेक्टे ॥ येसुडा हिट्ना पिच्छा उमा उमुक्फिं पिडुए ॥

१६हिट्नि सोब्बे याप्मिचि उकिट्टे हिट्नुड् माड्हाड्डाना उनिड् चोन्सा नाड्डे उपिगे, “आनि माझै चा ठेना ठिबाड् माड्काटा टाइसे ॥” हिट्नुड् फेरि चा उपिगे, “माड्हाड् आप्पे ओयाप्मिचि घुवार् फासिडा टायाइसे ॥” १७ख्वाप्पा याहुदिया लोक् हिट्ना याम्बा नायाम्बागा सोब्बे छेट्राडि येसुडाना बारेडि खाबोर छिन्डे ॥

येसु हिट्नुड् बाप्टिसमा कापि युहन्ना

(मात्रति ११:२-१६)

१८युहन्ना बाप्टिस कापिडा ओचेलाचिडा येसुडा चोगुना हिट्नागा ख्वाप्पा रिड्चि युहन्ना ओलोडुए॥ १९हिट्नुड् युहन्नाडा इप्पाड् ओचेलाचि छेम्डुचे, हिट्नुड् उन्डा येसु डाड्बाडि नाड्डेना खाबोर लोसिडा पाड्सुचे, “हाट्ले टायुगेट्ना ख्रिस्ट खान्डोक् इ आरु याप्मि हाड्मानि?”

२०हिट्नुड् हिट्नागाचि इप्पाड् येसुडि खाडाचिउड् लोडाचुए, “आनंचिडा युहन्नाडा नाड्डे पिकसा याप्मि पाड्सेसे, ‘हाट्ले टाना ख्रिस्ट खान्डोक् इ आन्यां आरु खोना याप्मिलोड्सा पुयुम्टुम्माना?’”

२१हिट्नाबेलाडोक् येसुडा जोम् रोगि, उटुगागा लोक् ओचाफेम्मा रिमेट्डा लाबुचिगालोड्सा नुमेट्टुचे हिट्नुड् जोम् याड्कानिनिबाचि चा उनिसुलोक् चोगुचे॥ २२येसुडा युहन्ना ओचेलाचि लोडुचे, “खाडानि, हिट्नुड् खानिडा आनिसुम्गा लोक् आखेम्सुम्गा रिड्चि युहन्ना लोडानुम् नाड्डेपारा याड्कानिनिबाचिडा उनिसुएट्टु, लाड्गाडाचि ओलाम्टिएट्, लाड्मुक् पुट्ना रोगिचि उनुएट्, याड्ओखेम्निगाडा ओखेम्सुएट्टु, उसियागा उहिड्गवाट् उलिएट् हिट्नुड् पाकचा ओवानिगाडा ओचेट्नु खाबोर खेम्मा ओटोगुएट्टु॥ २३हिट्नुड् आडाना कारानडा उन्चि निड्गवा खोनालेड् चा उरिसुन्ना लोड्सा माड्हाड्डा आसिक पिडुचिचि॥”

२४हिट्नुड् युहन्नाडा पाड्सुचिगा ओचेलाचि ओनोक्टाउड्, येसुडा हिट्नि उलिसिगा याप्मिचिलोड्सा युहन्नाडाना बारेडि लोडुचे, “खानि साकचा उयुडनिना डेन्डि पाक् पुसिडा आखाडिएगा? पाक् हित्वाडा वान्डुना पार्याड् पुसिडा आखाडिएगि? २५खानि पाक् पुसिडा आहोन्डिएगा टे? पाक् ओचेट्नुना लोट्लिड् वाडुना याप्मि पुसिडा इ? हिट्डेगा ओफाड् ओफाड् लोट्निड् ओवाड्गा हिट्नुड् लिम्मा लिम्मा चासा युड्सा ओचोगा याप्मिचि हाड्पाड्डि एडोक् उलियुक्॥ २६हिट्डेभोने पाक् खानि माड्काटा पुसिडा आहोन्डिएगि? आए, छेम्बाडोक्, आडा लोनाँनि, खानिडा माड्काटा नुड्ना चा ठेना याप्मि

आनिस्वेसुम्मे ॥ २७ पोड्भोने युहन्ना बाप्टिस कापिडाना बारेडि माझ्हाड्डाना रिड्डि नाड्डेपारिक्त छेप्टाइसे,

‘आखाबोर कालोबालोड्सा कालाम्बो चोक्सिडा खान्

आगाडिडोक्त पाड्सुड्टुड्ड ॥’*

२८ हिट्नुड्ड आडा खानि लोनांनि, ना नाराडिगा याप्रमिचि माड्डे युहन्ना बाप्टिस कापि नुड्ना साक्चा ठेगा ओवाइगा, हिड्डेलिचा माझ्हाड्डाना उमुलुक्डि सोब्बे नुड्ना खाट्टिउनाम्बाक युहन्ना नुड्ना चा ठेना लियुक्त ॥”

२९ हिट्नुड्ड ख्वाप्पा याप्रमिचि, तिरो काफोग्बाचिडा चा येसुडाना रिड्ड ओखेम्सुए, हिट्नुड्ड माझ्हाड्डाना लाम्बो ओचेट्नुनाडोक्त पिक्सा उन्चि निड्ग्वाइ उयुड्सुए, पोड्भोने हिट्नागाडा युहन्नालाम्मा बाप्टिसमा ओलाडुएसुना ॥ ३० टारो फरिसि याप्रमिचि लोक्त धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिग्बाचिडा युहन्नालाम्मा बाप्टिसामा ओचोगुव्टुड्ना डाना हिड्डेलिसाउड्ड माझ्हाड्डा उन्चि लोड्सा चोगुना योजाना एड्फुट्ड ओचोगुए ॥

३१ येसुडा माट्टुए, “ना टालाडिगा याप्रमिचि खोड्डेगानुड्ड आडा पाक्लोक्त छिक्टुड्ना? ३२ हिट्नागाम्टे खालाड्गाडि उयुड्गा पिच्छाचि गाड्डेगा ॥ हिट्नागा आप्पे आप्पे नाड्डे उपिग्गा,

‘आन्यां खानि लोड्सा मुरालि टेनुम्मे, टारो खानि

आलात्वास्याट्टिन्,

आनिडा सानिड्ग्वा लोसिडे, टारो खानि आहाबेट्टिन् ॥’

३३ पोड्भोने बाप्टिसमा कापि युहन्ना चालेपा मिचाए हिट्नुड्ड आड्गुरडाना इमालिड्ड चा मिठुड्डें टाए ॥ टारो ‘उन्लोक्त ओचाफेम्मा रिमेट्युड्ग्वा’ पिक्सा आलोडुम्मे ॥ ३४ आडा याप्रमिडा छा, चासा लोक्त ठुड्सा टायाडे, हिट्नुड्ड ‘हिट्ना राक्पा, टेडुबा, तिरो काफोक्बाचि हिट्नुड्ड पापिचिगा टाक्त’ पिक्सा याड्डालोडेट्टिडा ॥ ३५ टारो ठोना नुनानुड्ड हिट्ना ठोना गाड्डे काचोक्बाचिडा एडोक्त माप्मा उहिडुदु ॥”

* ७:२७ मलाकी ३:१

येसुडा पापिनि मेन्खेमा छेमा पिडुना

३६ठिबाड् फरिसि याप्रमिडा येसु युसापाकाना चामा चासिडा छेम्दुए॥
हिट्नुड् उन् हिट्ना फरिसि याप्रमि ओपाड्डि खाडाउड् चामा चासिडा
युडे॥ ३७हिट्ना खालाड्गाडि ठिबाड् पापिनि मेन्खेमा डाना॥ हिट्ना
मेन्खेमाडा फरिसि याप्रमि ओपाड्डि येसु चामा चासिडा टायाना रिड्
खेम्सुए, हिट्नुड् हिट्नाडा ओचेट्नुना उफुप्पा लुड्गेवालाम्मा
चोकबालाक् टाबेडाना ओयाड्ढाड्टेप् मुमुग् मुमुग् नाम्ना आट्टार्
आप्टुड् आबे, ३८हिट्नुड् येसु ओएड्स्वाडि आबे हिट्नुड् हाप्सा येसु
ओलाड् उमित्वाडा वेक्टुए, हिट्नुड् ओफयाकडा टुक्सा उन्लोड्सा
चुम्पा चोक्सा स्या मेट्टुड् हिट्ना आट्टार् नेक्टुबिडुए॥

३९हिट्नुड् येसु छेम्दुना फरिसि याप्रमिडा हिट्नाडेना निसुड्
उनिड्गवाडि मिट्टे, “ना याप्रमि छेम्बानाडोक् माड्काटानाम्बे उन्
खोट्टुना खोइडेपाराना मेन्खेमानुड्बे मिसेन् निसुए पोड्भोने ना
मेन्खेमा पापिनि डाना॥”

४०हिट्नाबेला येसुडा हिट्ना फरिसि याप्रमि लोडुए, “हाउ सिमोन,
आडालोक् खान्लोड्सा ठिक्रिड् लोमाना युड्गवा॥”

हिट्नाडा लोडुए, “काहिसिक्बा, याड्लोडा॥”

४१हिट्नुड् येसुडा हिट्ना ना मुन्डुम् लोडुए, “इप्पाड् याप्रमिचिडा
माहाजानलाम्मा नाऱवा लोगाचुड् ठिबाड्डा लेम्बोक् साय रुपा राड्
लोक् आर्कोडा लेम्बोक् मेक् रुपा राड् खाट्टाइसाचुगा॥ ४२टारो
हिट्नागाचि इप्पाडाडोक् नाऱवा हुड्मा हिचुव्टचुन्नुड् माहाजानडा
इप्पाड्डोक् छेमा पिडुचे॥ हाट्ले माट्टुटे, नागाचि इप्पाड् माड्डे
माहाजान खोनाम्बाकडा याप्मा माया चोगुटुना होला?”

४३सिमोनडा माट्टुए, “आनिड्गवाडि हिट्ना जोम् नाऱवा छेमा
टोगुनाडाम्बाक् याप्मा माया चोगुटु॥”

येसुडा लोडुए, “खान्ना ठिक्काडोक् आमाट्टुए॥” ४४हिट्नुड् येसु
हिट्ना मेन्खेमालेड् नोक्टाउड् सिमोन लोडुए, “ना मेन्खेमा पुयुटे!
आडा कापाड्डि आबाडे, टारो खान्ना आलाड् वासिमा चुवाधारि
आपिनेट्निड्॥ टारो ना मेन्खेमाउम्टे उमित्वाडा आलाड्

याड्वासिडाबिडे हिट्नुड् ओफ्याकडा याड्टुगाबिडे ॥ ४५ खान्ना आडा
चुप्पा मेट्सा स्या चा याड्आमेट्नेट्निड्, टारो ना मेन्झेमाडा आडा
टायाउड्नुड् ना आलाड् चुप्पा चोक्मा नाडुन्गेट्टुन्ना ॥ ४६ हिट्नुड् खान्ना
आटेहेक्डि क्या चा आनेक्निबिनेट्निड् टारो ना मेन्झेमाडा आलाड्डि
मुमुग् मुमुग् नाम्ना आट्टार् याड्नेक्टाबिडे ॥

४७ हिड्डेउड् आडा खान् लोनाँ, नाडा जोम् पाप्चिलाम्मा छेमा
टोगुनाडा, ना मेन्झेमाडा आडा याप्मा लुक्मा याड्टुक्टे ॥ हिड्डेडोक्
नाट्टिप्पा पापचि छेमा काटोगडा खाट्टिप्पाडोक् लुक्मा टुक्टुटु ॥”

४८ हिट्नुड् येसुडा हिट्ना मेन्झेमा लोडुए, “कापापचि छेमा लिमाहिडे ॥”

४९ हिट्नी उन्लोक् चामा काचाबाचि उन्चि उन्चि उपिगे, “पाप छेमा
काचोक्बा ना साइना टे?”

५० हिट्नुड् येसुडा हिट्ना मेन्झेमा लोडुए, “काबिस्वासडा खान्डा
मुक्टि आटोगुए, हाट्ले हाड्हाड् लोलोक् खाडा ॥”

येसु मेन्झेमाचिडा घुवार् ओफाडुना

त हिट्नुड्ना येसु माड्हाड्डाना उमुलुक्डाना ओचेट्नुना खाबोर
खेम्मेट्सा खालाड्गा-खालाड्गा हिट्नुड् युक्टाम् युक्टाम्डि
खाडे ॥ हिट्नुड् उन्लोक् ठिड्पोक् ओचेलाचि चा ओवासेट्टागा ॥
२उन्लोक् मेन्झेमाचि चा ओवासेट्टागा ॥ हिट्नुड् हिट्नागा ओचाफेन्ना
रिमेट् लोक् रोगालाम्मा नुमेट्टुचे ॥ हिट्नागा माड्डेडि मागदालिनि
ओलोडुना मारियामलाम्मा सि गोडा गाड्डे ओचाफेन्ना रिमेट्चि
ओहोन्डे ॥ ३हिट्नुड् हेरोद हाड्डाना ओपाड्ठाड् कापुबा मुलि
ओटेहेक्ठेना खुजासडाना ओमेन्झेमा योअन्ना डाना ॥ सुसन्ना हिट्नुड्
जोम् आरु मेन्झेमाचि ओडागा ॥ नागा मेन्झेमाचिडा उन्चि
सुबेन्माकफेन् उपिडुचित्तड् येसु लोक् ओचेलाचि घुवार् ओफाडुचे ॥

लालिक् हिमाना मुन्डुम्

(मात्रति १३:१-६; मार्कुस ४:१-६)

४ठिक् लेम्बा जोम् खालाड्गाचिलाम्मा जोम् याप्मिचि येसुडि
ओटाए ॥ हिट्नुड् उन्डा हिट्नागा ठिक् मुन्डुम् लोडुचे, ५“ठिबाड्

याप्मि स्वाँराडि लालिक् हिसिडा होन्डे, हिट्नुड् लालिक् हिसा खाडानाडा खोट्टेप्माम्बाक् लाम्बोडि ठाए हिट्नुड् याप्मिचिडा ओयेप्टुए, हिट्नुड् नुवाचिडा ओकोबुड् ओचोए॥ ६हिड्डेडोक् खोट्टेप्मा लालिक्उम्बाक् लिड्गेरवा एना खाम्मि ओठाए, हिट्नि

लालिकडाना मुन्डुम् (८:८)

लालिक् कोप्माउड् कोबे, टारो चिसेनि खाम् वानेट्निउड् ओचोबाडे ॥ ७आम्टेप्मा लालिक्बाक् उटिँबा बारिडि ओठाए, हिट्नुड् हिट्नागा लालिक्चिलोक् उटिँबाचि चा ओपोया ओकाडे हिट्नुड् हिट्नागा लालिक्चि उटिँबाचिडा पोमा उपिडु०ट्नुचिन्॥ ८टारो आम्टेप्मा लालिक्उम्बाक् ओचेट्नुना खाम्मि ओठाए,, हिट्नागा लालिक्चि ओकाबाउड् ठिमेमेक्

नुड्ना बो टुल्फुल् ओकेडुए॥” ना

मुन्डुम् माप्मा हिडुड् येसुडा हिट्नागा ठेना उरिट् चोगुड् लोडुचे, “खेम्माना नुभेक्लोकगाडा ना आरिड् ओचेट्नुलोक् खेम्सानुम्!”

मुन्डुम्डाना उटुप्

(मात्रति १३:१०-२३; मारुक्स ४:१०-२०)

६हिट्नुड् येसुडा ओचेलाचिडा ना मुन्डुम्डाना उटुप् पाइना पिकसा उसिलाप्टुए॥ १०येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “खानिडाउम्टे माड्हाड्डाना उमुलुकडाना सोगोप्ना रिड्चि ठाहा टोग्माना ठोना आटोगुएसुम्मे, टारो आडा आरुलोक् मुन्डुम्चिडि एडोक् चेकडा॥

‘हिड्डेउड् नागाडा उपुयु चा उनिसुन्गा, ओखेम्सु चा बुजा ओचोगुन्गा॥’*

* ८:१० यसैया ६:६ पुयानुम्

११ ना मुन्डुम्डाना उटुप्बाक् नाड्डे लियुकः लालिकम्बाक्
 माड्हाड्डाना रिड् ए॥ १२ हिट्नुड् लाम्बोडि ओठायागा
 लालिकचिम्बाक् माड्हाड् रिड् काखेम्बाचि उलियुक्, टारो सैतान
 टायुड् याप्रमिचिडा बिस्वास ओचोगुन् हिट्नुड् मुक्टि ओटोगुन्नुड्
 उन्चि निड्गवालाम्मा माड्हाड् रिड् नाप्टुचित्तड् खाट्टुएट्टु॥
 १३ हिट्नुड् घेट्रेक् लिड्गेवा बारिडि ठायागा लालिकउम्बाक्
 माड्हाड् रिड् ओखेम्सुड् चाप्टालोक् छोप्पो लोड्सा बिस्वास काचोक्
 याप्रमिचि उलियुक्॥ हिट्नागाडा माड्हाड् रिड् ओचेट्नुलोक् उन्चि
 निड्गवाडि उयुडसुव्टुन्नुड् निड्गवा छिमा टाना बेला बिस्वास
 ओनाडुट्टु॥ १४ टिउंबा बारिडि ओठायागा लालिकचिम्बाक् माड्हाड्
 रिड् काखेम्बा याप्रमिचि उलियुक्॥ टारो ना चोलाडि लिना चिन्ता,
 सुबेन्माकफेन् हिट्नुड् ना नाराडिना मोज्मोज्जाडा बान्डुचित्तड्
 बिस्वासडि पोमा उहिनि हिट्नुड् दुल्फुल् सोड्मा ओटुगुन्नुन्॥
 १५ हिट्नुड् ओचेट्नुना खाम्डि ओठायागा लालिकचित्तम्बाक् ओचेट्नु
 लोक् सोजो निड्गवा उलिसागा याप्रमिचि उलियुक्॥ उन्चिडा माड्हाड्
 रिड् ओखेम्सुड् हिड्डेगाड्डे ओचोगुड् ढुक्कालोक् जोम् दुल्फुल्
 ओकेडुट्टु॥”

कुपिडाना ओवाहाड्

(मारुकुस ४:२१-२५)

१६ “साडा चा कुपि ओहाट्टुड् पाटिडालिडा ओटेप्टुन्ना हिट्नुड्
 खाटा उछिक्डि चा उयुडसुन्ना, टारो पाड् भिट्रा ओआप्पालाड्सा
 वाहाड् उलियाकन्नुड् चोट्चोट्नाडि उयुडसुटु॥ १७ हिड्डेउड् निनिम्
 गेट्निम्गा चिजाबिजाचि चा वाहाड्डि निसुम्टुम् हिट्नुड् ठोप्पालाक्
 रिड्चि चा सोब्बे ठाटोक्युक्॥

१८ नाड्डेउड् खानिडा आखेम्सुम्गा रिड्चि खानि निड्गवाडि नुलोक्
 युड्सानुम्॥ पोड्भोने खानिलोक् युड्गवा भोने खानिडा आभा जोम्
 आटोगुम्टुम् टारो खानिलोक् युड्गवानुड् आमिट्टुम्गा रिड्चि चा
 खानिलाम्मा मानाप्रिटिटि॥”

येसु उमा लोक् उन्भाचि

(मात्रति १२:४६-५०; मारकुस ३:३१-३५)

१६हिट्नुड् येसुडा उमा लोक् उन्भाचि उन्डि ओआबे, टारो जोम् यापूमिचिडा ओचोगुनाडा उन्सोरि खाप्मा उहिनेट्नि ॥ २०हिट्नि ठिबाड् यापूमिडा उन् लोडुए, “कामा लोक् कान्भाचि खान् टुब्सिडा ओटाइसे हिट्नुड् भारा माहाङ्ग्येट् ॥”

२१हिट्नुड् येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “माड्हाड् रिड् काखेम्बाचि हिट्नुड् हिट्ना गाड्डे काचोकबाचिरोक् आडागा आमाचि लोक् आन्भाचि उलियुक् ॥”

येसुडा हिरवा हुन्डारि सिप्टुए

(मात्रति ८:२३-२७; मारकुस ४:३५-४१)

२२ठिक् लेम्बा येसु ओचेलाचिलोक् चुवाखोड्डाड्डिठाडे, हिट्नुड् “आनि ना तालडाना याहापारा खाडि लोडुचे ॥” हिट्नुड् उन्चि ओखाडे ॥ २३हिट्नागा चुवाखोड्डाड्डि� ओखाडागेट्टाना बेला येसुम्बाक् इम्से ॥ इक्किनाडा हिट्ना तालडि ठेना हिरवा फेम्मा ठालाड् चोगुए, हिट्नुड् चुवाखोड्डाड्डिचुवा उपुच्वा लिग्सा खाडे हिट्नुड् उन्चि आट्टुरिडि ओठाए ॥

२४हिड्डेलिसानाडा ओचेलाचि उन्सोरि ओखाडाउड् फोग्सा ओलोडुए, “आडाड्बा,
आडाड्बा, आनि चुवाडि
लुमिडाउड् सियि लाबिडे ॥”

हिट्नुड् येसु कोबाउड् हिट्ना हिरवा लोक् चुवा उपुच्वा खेमालाप्टुए ॥ हिट्नाबेलाडोक् हिट्ना हिरवा लोक् चुवा ओभोल सिप्टाडे ॥ २५हिट्नुड् येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, “खोलो खानिडा बिस्वास आचोगुम्ना?”

येसुडा हुरवामा सिप्टुना (८:२५)

हिट्नागा उकिट्टे हिट्नुड् डोड् ओठोड्डे, हिट्नुड् उन्चि उन्चि नाड्डे उपिगे, “ना खोड्डेपाराना याप्रमि हात? हित्वा लोक् चुवा उपुच्चाचि चा आग्यां पिदुचिंगा हिट्नुड् ओटेन्गा!”

येसुडा ओचाफेन्ना रिमेट् लाहाब् लिसाना याप्रमि नुमेट्टदु

(मात्रति ८:२८-३४; मार्कुस ५:१-२०)

२६हिट्नुड् येसु लोक् ओचेलाचि गालिल तालडाना याहापारा गेरासेनास छेट्राडि ओटासुए॥ २७हिट्नुड्ना येसु चुवाखोड्डाड्लाम् भारा पाखाडि होन्डानामे ठिबाड् याप्रमि दुबुए, हिट्ना ओचाफेन्ना रिमेट्डा याड्सुएसुना॥ हिट्ना याप्रमिडा याप्मा लेम्बालाम्मा लोट्निड् चा वाडुन्गेट्टुव्हुन्ना, हिट्नुड् पाड्डि चा मियुड्डेबाक् ओहोम्पाबारिडि एलोक् युडाना॥

२८हिट्नाडा येसु निसुड् राट्टे, हिट्नुड् येसु ओटोकानाडि खाडाउड् गुड् चोक्सा टुक्लोक् उराटाउड् लोडुए, “सोब्बे नुड्ना ठेना माड्हाड्डा उइछा येसु, खान् लोक् आडाडि पाकडाना चा साइनो वाइना, आडा स्या चोक्ना, याड्छामा याड्चाटनेन्॥” २९पोड्भोने येसुडा ओचाफेन्ना रिमेट्लोड्सा हिट्ना याप्रमिलाम्मा होन्डारा लोडुएसुना॥ हिट्ना याप्रमि याप्माखेप् ओचाफेन्ना रिमेट्डा याड्छामा चाट्टुएसुना॥ याप्रमिचिडा हिट्ना उलाड्डुमुक् ढाउडाना साड्डलिडा ओरेकटुड् उयुड्सुए टारो चा साड्डलि पुडुउड् पिन्डाना हिट्नुड् ओचाफेन्ना रिमेट् खुसुना डेन्लेड् खाट्टुना डाना॥

३०येसुडा हिट्ना “कानिड् पाइना?” पिक्सा सिलाप्टुए, हिट्नुड् हिट्नाडा “टिलिड्गाचि” माट्टुए पोड्भोने हिट्ना याप्रमिडि जोम् ओचाफेन्ना रिमेटचि उलिगाइसागा॥ ३१हिट्नुड् हिट्नागाडा आन्यां किप्पाडुड् ओमेधोक्मेना खाल्टाडि* याप्रमिपाड्नेन् पिक्सा येसु बाबा चोक्सा बिन्टि ओचोगुए॥

* ८:३१ नाड्डेना गाइरो खाल्टाडि ओचाफेन्ना रिमेटचि छुयुम् छुयुम् लिसिलोक् साजाए पिना डेन्॥

३२हिट्नि नेट्टाडूना झोन्झोन्बा याम्बा नायाम्बा जोम् फाक्‌चि
चाराडा उलिसाएट्टागा॥ हिट्नुड् ओचाफेन्ना रिमेट्चिडा हिट्नागा
फाक्‌चि ओहोडूडि लिग्मा लोडूसा येसुडि स्या ओचोगुए हिट्नुड् उन्डा
खाडानि लोडुचे॥ ३३हिट्नुड् टोडेबाचि हिट्ना याप्‌मिलाम्मा
ओहोन्डाउड् फाक्‌चिडि उलिगे, हिट्नुड् हिट्नागा फाक्‌चि युमा ए युमा
पिन्सा पिन्सा ओखाडाउड् याकठेरेक्लाम्मा पोखारिडि ओकोसा
ओठाए, हिट्नुड् उलुमाउड् उसिए॥

३४हिट्नुड् फाक् कापुबाचिडा ना घाट्ना उनिसुड् हिट्नालाम्मा पिन्सा
ओखाडाउड् खालाड्गाडि हिट्नुड् हिट्ना याम्बानायाम्बाडिगा
युक्टाम्‌चिडि ना खाबोर ओमाट्टुए॥ ३५हिट्नुड् याप्‌मिचि पाक् लिसेना
पिक्सा पुसिडा हिट्ना डेन्डि ओटाए॥ हिट्नि हिट्नागाडा ओचाफेन्ना
रिमेट् लाहाब् लिसाना याप्‌मि नुयाउड् लोट्निड् वाडुड् येसुडा
उलाड्सोरि युडासाना उनिसुए॥ हिट्नुड् ना उनिसुड् हिट्नागा सोब्बे
उकिट्टे॥ ३६हिट्नुड् हिट्नि ओटायागाचिलोड्सा ओचाफेन्ना रिमेट्
लाहाब् लिसाना याप्‌मि खोड्डेपारिक् नुलोक् लिसेना हिट्ना रिड्
उनिसुचिगाड् ओलोडुचे॥ ३७हिट्नुड्ना हिट्ना गेरासेनस छेट्राडाना
याम्बा नायाम्बा सोब्बे युक्टाम्‌डिगा याप्‌मिचि आड्डिक् टुक्लोक्
उकिट्टे हिट्नुड् हिट्नागाडा आन्याँ युक्टाम्‌लाम्मा खाडायेट्टा पिक्सा
येसु स्या ओचोगुए॥

हिट्नुड्डोक् येसु हिट्नालाम्मा नोक्माउड्सा चुवाखोड्डाड्डि ठाडे॥
३८हिट्नाबेला ओचाफेन्ना रिमेट् लाम् नुयाना याप्‌मि येसुसोरि आबाउड्
आडा चा खान्लोक् याड्खाट्टा पिक्सा बिन्टि चोगुए, टारो येसुडा
हिट्ना याप्‌मि नाड्डे लोसा पाड्सुए, ३९“खान् कापाड्डि खाडा
हिट्नुड् माड्हाड्डा खान्लोड्सा खोड्डेना ठेना टोऱ्वा चोगुएना हिट्ना
खाबोर आरु लोडुचि॥” हिट्नुड् हिट्ना याप्‌मि खाडाउड् उन् लोड्सा
येसुडा चोगुना ख्वाप्पा रिड्चि खालाड्गाटेप् माट्टुए॥

याइरसडाना छा लोक् ठिबाड् मेन्फेमा

(मात्रति ६:१८-२६, मारकुस ४:२९-४३)

४० येसु तालडाना नाहापारा होन्डा आबानाडा जोम् याप्मिचिडा उन् स्वगाट् ओचोगुए, पोड् भोने सोब्बेडा उन् ओहाड् सुएट्टुना ॥ ४१ हिट्नुड् ठिबाड् याहुदिचिगा छुम्मापाड् डिना पागारि याइरस ओलोडुना याप्मि आबे हिट्नुड् ओटेहेक् गुड् चोगुड् आपाड् डिं आबा पिक्सा येसु स्या मेट्टुए, ४२ पोड् भोने ठिइप्पोक् बारखा टेप्मा ठासुना याइरसडाना ठिबाड् एना मेन्फेमा उइछा टुगाउड् सियालाबाइसाना ॥ हिट्नुड् हिट्ना याप्मिलोक् खाडागेट्टानाबेला येसु जोम् याप्मिचिडा उपुष्टुए ॥

४३ हिट्नि जोम् याप्मिचिगा खिमेयाड् मेडि ठिइप्पोक् बारखा सोम्मा हेलिक् होन्ना रोगाडा टुगाना ठिबाड् मेन्फेमा डाना ॥ उन् साडा चा नुलोक् लिलोक् चोक्मा उहिडुव्ट्टुन् ॥ ४४ ना मेन्फेमा येसु एड् स्वालाम्मा आबाउड् उन्डा ओलोट्टिड् ओफेरोडि खोट्टुए हिट्नुड् हिट्नाबेलाडोक् हेलिक् होम्माना रोगालाम् नुए ॥

४५ हिट्नुड् येसुडा सिलाप्टुचे, “आडा साडा याड् खोट्टेना?”

हिट्नि सोब्बेडा आडा माखाक् पिक्सा ओमाट्टुना बेला पत्रुसडा लोडुए, “आडाड् बा, नेहि सोब्बे याप्मिचिडा मापुष्टाउड् माइन्येट् ॥”

४६ टारो येसुडा लोडुचे, “आडा ठिबाड्ना ठिबाड्डा याड् खोट्टानाडोक्, पोड् भोने आयेस्ताम्मा बोल् होन्डाना ठाहा टोगुडे ॥”

४७ हिट्नुड् हिट्ना मेन्फेमाडा उन् ठोप्मा हिनिड्नानुड् ठाहा टोगुड् किट्टे हिट्नुड् योग्सा येसु ओटोकानाडि आबे हिट्नुड् पोड् येसु खोट्टुएना हिट्नुड् खोड्डेपाराउड् उन् नुयाना हिट्ना रिड् सोब्बे याप्मिचिसोरि माट्टुए ॥ ४८ येसुडा हिट्ना मेन्फेमा लोडुए, “आइछा, काबिस्वासडा खान् आनुएसे, हाट्ले नुलोक् खाडा ॥”

४९ येसु चेक्टेटानाबेला याहुदि छुम्मापाड् डिना पागारि याइरसडाना ओपाड् लाम्मा ठिबाड् याप्मि आबाउड् याडरस लोडुए, “काइछाउम् सिये, हाट्ले काहिसिक्बा याड् छामा चाट्टुन् ॥”

५० टारो येसुडा हिट्ना रिड् खेम्सुड् याइरस लोडुए, “खान् किट्नेन्, बिस्वास एरोक् चोगु, काइछा हिड् युग् ॥”

५१हिट्नुड् येसु याइरसडा ओपाड्डि टासुड् पत्रुस, याकुब, युहन्ना हिट्नुड् हिट्ना मेच्छा उमा उप्पा एडोक् उन्लोक् पाड् भिट्रा उलिगे॥ टारो आरु लिंगा पिडुव्टुन्चिन्॥ ५२हिट्नि उछुमागा सोब्बे याप्मिचि उन्चि निड्गवाडि सानिड्गवा लोसा ओहाबेट्टागा, येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “खानि हाप्नेनिन्, मेच्छा सिनिगेट्नि, टारो इम्सेसे॥”

५३हिट्नुड् ना रिड् ओखेम्सुड् हिट्नागाडा येसु खिजेकपा ओचाट्टुए पोड्भोने हिट्ना खाट्टिउना मेच्छा सियाडाना उनिसुएसुना॥ ५४टारो येसुडा हिट्ना खाट्टिउना मेच्छा उमुक्डि लाबुड् “मामु, कोबा” पिकसा लोडुए॥ ५५हिट्नाबेलाडोक् हिट्ना मेच्छाडा ओसोकमा नोक्टाउड् हिडे हिट्नुड् मुठिलिक्वाठिलिक् कोबे॥ हिट्नुड् येसुडा “मेच्छा पालोवालो चामा पिडानुम्” पिकसा उप्पा उमा लोडुचे॥ ५६हिट्ना मेच्छा उप्पा उम्मा डोड् ठोड्डाचे, टारो येसुडा हिट्नागा ना लिसाना घाटाना साकचा लोनेनुम्चिम् पिकसा आग्याँ पिडुचे॥

येसुडा चेलाचि पार्चार चोकडा पाड्सुचिगा

(मात्रति १०:५-१५; मारुक्स ६:७-१३)

६ ठिक् लेम्बा येसुडा ठिइप्पोक् ओचेलाचि एककेउ छेम्डुचे॥ हिट्नुड् हिट्नागालोड्सा ओचाफेम्मा रिमेट्चि रिकमाना लोक् उटुगा नुमेट्माना बोल् लोक् आधिकार पिडुचे॥ २हिट्नुड् उन्डा हिट्नागा माड्हाड् उमुलुक् पार्चार चोकडा लोक् उटुगालोड्सा नुमानिड् चोक्सिडा पाड्सुचे॥ ३हिट्नाबेला येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “खानि लाम्बोडि आखाडिनाडा लाम्बोलाउड्सा लाहुरिक्, जाप्रामा, चालेपा, ओफाबा हिट्नुड् आर्को फेरफारे लोट्लिड् पाक् चा खुनेनुम्॥ ४खानि आखाडिगा पाड्डि स्वागाट् माचोगिएभोने हिट्ना खालाड्गाडि आयुडिलोक् हिट्ना पाड्डिडोक् युडानि॥ ५टारो खानि आखाडिगा डेन्डि याप्मिचिडा स्वागाट् माचोगेट्टिन् भोने हिट्ना खालाड्गा आपोक्टुम्नाडा खानि लाड्डि नुप्टागा खाम् हिट्निडोक् ठाम्साढानुम्॥ ना हिट्नागा बिरोडडाना साचि लोड्सा लियुक्॥” ६हिट्नुड् हिट्नागा ओसांडे, हिट्नुड् युक्ताम्, युक्ताम्डि खाडाउड् सोब्बे डेन्डि ओचेट्नुना खाबोर खेम्मेट्सा सोब्बे उटुगागा याप्मिचि उनुमेट्टुचे॥

हेरोद बान्डाना

(मात्रति १४:१-२; मार्कुस ६:१४-२१)

७नागा सोब्बे घाट्नाचि बारेडि गालिल छेट्राडि सासान काचोक् हेरोद एन्टिपासडा खेम्सुनाडा डोड् ठोड्‌डे॥ पोड्‌भोने आम्टेप्पा याप्‌मिचिडा “बाप्‌टिस कापि युहन्ना उहिड्‌गवाट् लिसे” पिकसा ओमाटदुए॥ ८खोटेप्पाडा “एलिया ओलोडुना माड्‌काटा होन्डेना रैछो” ओमाटदुए, हिट्नुड् आरुडाम्बाक् “उइलेना माड्‌काटा माड्‌डेडि ठिबाड् उहिड्‌गवाट् लिसेसे” पिकसा ओमाटदुए॥ ९हिड्‌डेलिसाउड् पागारि हेरोद पिगे, “बाप्‌टिस कापि युहन्नाडाना ओटेहेक् आडारोक् चेप्पामा मेट्टुड्‌चिडे॥ टारो ना याप्‌मि साइना उरिड् खेम्सुएट्टुड्?” हिट्नुड् नाडा येसु टुब्माना निड्‌गवा चोगे॥

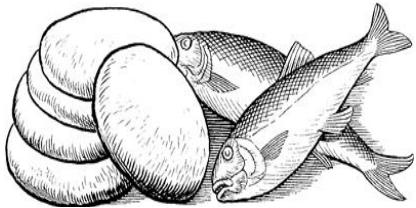
येसुडा लेम्बोक् हाजार् चामा चामा पिडुचिंगा

(मात्रति १४:३-२१; मार्कुस ६:३०-४४; युहन्ना ६:१-१४)

१०हिट्नुड् मुलि चेलाचि ओनोकटाउड् उन्‌चिडा ओचोगुगा सोब्बे रिड्‌चि येसु ओखेम्मेट्टुए॥ हिट्नुड् येसुडा हिट्नागा खाट्टुचिउड् बेथसेदा ओलोडुना खालाड्‌गालेड् सोगोप् खाडे॥ ११टारो जोम् याप्‌मिचिडा येसु हिट्नालाम्मा खाट्ना रिड् ठाहा ओटोगुड् हिट्नागाडा ओएड्-ओएड् रोक् उरिकटोए॥ येसुडा हिट्नागा याप्‌मिचि स्वागाट् चोगुचे हिट्नुड् माड्हहाड्डाना उमुलुकडाना बारेडि हिसुकटुचे हिट्नुड् उटुगागा याप्‌मिचि चा नुमेट्टुचे॥

१२हिट्नुड्ना नाम्कुडानापाका ठिइप्पोक् ओचेलाचि ओआबाउड् येसु ओलोडुए, “आडाड्‌बा, हाट्ले नागा याप्‌मिचि नाहिलाम्मा पाड्‌सुचि, हिट्नुड् नागा उखायुड् योम्बोटोम्बा डेन्‌डि उन्‌चि चामा ठुड्‌मा लोड्‌सा लोक् युड्‌माजामा पाड् आप्पे ओकोलुजो पोड्‌भोने अनिलोक् नेहि खुसुना डेन्‌डि वासेट्‌टि॥” १३टारो येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, “हाट्ले खानिडाडोक् नागा याप्‌मिचि चामा पिडानुम्‌चिम्॥” टारो हिट्नागा उपिगे, “आन्यालोक् नेहि लेम्बोक् चालेपा लोक् इप्पोक् डासा एडोक् उयुड्‌गवा॥ नागा सोब्बे याप्‌मिचि चामा पिमाचिंगा भोने आन्याँ आरु

चालेपा इन्सिडा खाप्मा कोन्युक्॥” १४हिट्नि येम्बिछा याप्मिचि एडोक् लेम्बोक् हाजार् टेप्मा ओवासेट्टागा॥

इप्पोक् डासा लोक् लेम्बोक्
चालेपा (६:१४)

येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, “नागा याप्मिचि लेम्मेक्-लेम्मेकडाना रुबुजुक् चोगानुम्चित्तुड् टिरिम् युड्सानुम्चिम्॥” १५हिट्नुड् चेलाचिडा हिड्डेडोक् ओचोगुड् उयुड्सुचे॥ १६हिट्नुड्ना येसुडा लेम्बोक् चालेपा लोक् इप्पोक् डासा याडुए हिट्नुड् टोना लोग्लेड्

पुयुड् माड्हाड्डिआसिक् नाकटुए हिट्नुड् डासा लोक् चालेपा एगुड् याप्मिचि हान्डाबिडानुम्चिम् पिक्सा ओचेलाचि पिडुचे॥ १७हिट्नुड् ख्वाप्पाडा फोक् इप्लोक् ओचोए हिट्नुड् मोन्डागा टुक्राटुक्करिचि येसु ओचेलाचिडा ठिइप्पोक् डालि टेप्मा उछुमुए॥

माड्हाड्डा सेगुना ख्रिस्ट

(मात्रति १६:१३-२३; मार्कुस ८:२७-३३)

१८ठिक् लेम्बा येसु ओएकेले बिन्टि चोगेट्टेना डाना, हिट्नाबेला ओचेलाचि चा उन्सोरि ओटाए॥ हिट्नुड् येसुडा ओचेलाचि सिलाप्टुचे, “आडा साइनानुड् याप्मिचिडा याड्झोलोयुगा?”

१९हिट्नागाडा ओलोडुए, “खोना खोनाडा बाप्टिसमा कापि युहन्ना मालोना, कोइडा एलिया हिट्नुड् आरुडाम्बाक् उइलेना माड्काटा माड्डे ठिबाड्डे फेरि हिडेसे उपिग्गा॥”

२०हिट्नुड् येसुडा हिट्नागा सिलाप्टुचे, “खानिडाम्बाक् आडा साइनानुड् आमिट्टिगा?”

हिट्नुड् पव्रुसडा लोडुए, “खानुम्टे माड्हाड्डा मासेगाना ख्रिस्ट!”

२१हिट्नुड् ओचेलाचि “ना रिड् साक् चा लोमा लोनेनुम्चिम् ए” पिक्सा आग्यां पिडुचे॥ २२हिट्नुड् उन्डा लोडुचे, “आडा याप्मि छाडा जोम् याड्घामा फोक्मा कोन्युक्, हिट्नुड् उन् ओठेडोड्चिडा, मुक्लाड्डाड्बाचिडा हिट्नुड् धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिंग्बाचिडा

एङ्गफुट् ओचोगुटु हिट्नुड् उन् ओसेडुटु॥ टारो उन् सुम्बोक् लेम्बा
एङ्गस्वा उहिड्गवाट् लियुड् कोब्युक्॥”

चेलालिमा लोड्सा चोग्माना टोश्वा

(मात्रति १६:२४-२८; मार्कुस ८:३४-६:१)

२३हिट्नुड् येसुडा सोब्बे याप्मिचि लोडुचे, “खानि माड्डे आचेला
लिमा आकोलिटि भोने खानि आप्पे लोड्सा माया चोक्मा नामा
कोन्युक्, हिट्नुड् लेन्सेन् उखाप्पे आप्पे खुयुड्* आएङ्ग् ओआप्याक्॥
२४पोड्भोने जुन्डा आप्पे ओसोक्मा जोगाड् चोक्मा कोलुटु हिट्नाडा
हिट्ना चा मासुटु॥ टारो हिट्नाडा आडा लोड्सा ओसोक्मा सामारपान्
चोगुटु भोने हिट्नाडा लाट्निना चोला टुबुटु॥ २५याप्मिडा ना नाराडिगा
ख्वाप्पा चिजाबिजाचि टोगु चा ओसोक्माबाक् नासाडा चोगुए भोने उन्
लोड्सा पाक् ओचेट्नुना लिसेना टे? २६टारो खानि याप्मिचि
आडालोक् हिट्नुड् आडा हिसिक्नानिगा रिड्चिलोक् आमोन्डिसिए
भोने, आडा याप्मि छा चा आडाना, माड्हाड् पाबाडाना, हिट्नुड्
सेड्सेड्ना माड्हाड् रिड् काउग्बाचिलोक् महिमाडि उड्नाबेला हिट्ना
मिसेन् निमा मोन्युसियुक्॥ २७टारो छेम्बाडोक् आडा खानि लोनाँनि,
नेहि ओयेप्पा कोइ कोइ याप्मिचि माड्डे माड्हाड्डाना उमुलुक् मिने
सोम्मा उसिनिगा॥”

येसुडाना ओनाभाक् ओम्युक्

(मात्रति १७:१-८; मार्कुस ६:२-८)

२८ना रिड् लोमा हिडुचिउड् साड् लेम्बा ओएङ्गस्वालेड् येसुडा पत्रुस,
युहन्ना हिट्नुड् याकुब खाट्टुचिउड् भोन्भोबाडि बिन्टि चोक्डा
खाडे॥ २९येसु बिन्टि चोगेट्टानाबेला ओनाभाक् ओम्सा खाडे हिट्नुड्
ओलोट्निड्चि चा फुट्टुम्बुरि लिसा ओम्से॥ ३०-३१हिट्नुड् हिट्नि
इप्पाड् मोसा लोक् एलिया माहिमित रुपाडि ठेट्टाचे हिट्नुड् येसु

* ६:२३ उखाप्पे खुमानुड् येसुलोड्सा याड्छामा खुमा हिट्नुड् सिमा चा टेहार
लिमा॥

मोसा, एलिया हिट्नुड् येसु
(६:३०-३१)

सिना बारेडि उमुन्दुप्टे॥ ना सोब्बे
रिड् येसुडा यरुसलेमडि पुरा
चोक्मा कोलाना॥

३२हिट्नि पत्रुस हिट्नुड्
ओसाइबाचिम्बाक् मिक्युमाडा
ओटेडुचिलोक् उइम्सेसेगा॥
ओचेन्डानाडा हिट्नागाडा येसु
लाम्दुडाना ओम्साना भेरेड्डि
उन्लोक् येबैसाचिगा इप्पाड्
याप्मिचि उनिसुचे॥ ३३हिट्नुड्
हिट्नागाचि उन्लोक्
साम्डाचिनाबेला पत्रुसडा येसु

लोडुए, “आडाड्बा, आनि नाहि युड्मा ओचेट्नु लियुक्॥ आन्यां
सुम्बोक् युडमाना याक्सा चोगुम्टम्मा, ठिक् खान् लोड्सा, ठिक् मोसा
लोड्सा हिट्नुड् ठिक् एलिया लोड्सा॥” टारो (पत्रुसडा पाक्
माटदुएटुना उन्डा आप्पे चा ठाडोक् टोग्वाट्टुन्॥)

३४पत्रुस चेकटेट्टाना बेलाडोक् खिमेमा उड्साउड् हिट्नागा टेप्टुचे,
हिट्नुड् येसु ओचेलाचि आड्डिक् टुक्लोक् उकिट्टे॥ ३५हिट्नाबेला
खिमेमा भिट्रालाम्मा ठिक् नाड्डेना उरिट् मुक्टे, “नाम् आडा सेगुड्ना
आइछाडोक्, उरिड् खेम्सानुम्॥” ३६हिट्ना रिड् मुक्मा नाडाउड् हिट्नि
येसु एलोक् उनिसुए॥ हिट्नाबेला ओचेलाचिडा उनिसुगा रिड्चि
साक्चा मिलोडे उन्चि निड्ग्वाडिडोक् उयुड्सुए॥

येसुडा ओचाफेन्ना रिमेट् लाहाब् लिसाना पिच्छा नुमेट्टुटु

(मात्रति १७:१४-१८; मार्कुस ६:१४-२७)

३७हान्डेड् लेम्बा येसु सुम्बाड् ओचेलाचिलोक् भोन्भोन्बोलाम्मा
उड्से हिट्नुड् जोम् याप्मिचि उन् टुब्सिडा ओटाए॥ ३८हिट्ना जोम्
याप्मिचि माभालाम्मा ठिबाड् याप्मिडा राट्टाउड् लोडुए,
“आडाड्बा, आडा बाबा चोक्ना, ना आडाना ठिएना आइछा
याड्पुयाबिडाड्॥” ३९ना ठिक् ओचाफेम्मा रिमेट्डा लाबुड् याड्छामा

चाटूना हिट्नुड् टुकलोक् राट्ना हिट्नुड् हिट्ना ठोट् मेट्टुना हिट्नुड्
ओयासिलाम्मा ठ्याबुज् होट्टुलोक् ठाम्सुना॥ हिट्ना ओचाफेम्मा
रिमेट्डा खेसिक् मिलिए सोम्मा नामा नाडुन्ना॥ ४० आडा काचेलाचि ना
ओचाफेन्ना रिमेट् होट्टानुम् पिक्सा बिन्टि चोगुड्चिडे टारो
हिट्नागाडा होप्मा उहिडुब्दुन्॥”

४१ येसुडा लोडुचे, “हाउ बिस्वास काचोकूनिबाचि हिट्नुड्
ओचाफेन्ना यापूमिचि, आडा खोनाबेला सोम्मा खानिलोक् युड्डाना
हिट्नुड् खानि आड्नानिगा? हिट्ना पिच्छा नाहि आप्टानुम्॥”

४२ उप्पाडा उइच्छा आप्टुगेट्टुलोक ओचेफेम्मा रिमेट्डा हिट्ना लाबुए
हिट्नुड् ठाम्सुएट्टुए, हिट्नुड् ठोट् चोगुए॥ टारो येसुडा हिट्ना
ओचाफेम्मा रिमेट् खेमालाप्टुए हिट्नुड् नुमेट्टुड् उप्पा पिडुए॥
४३ माड्हाड्डाना नाड्डेना ठेना बोल् उनिसुड् सोब्बे यापूमिचि डोड्
ओठोड्डे॥

येसुडा उन् सिमाना बारेडि माट्टुना

(मात्रति १७:२२-२३; मार्कुस ६:३०-३२)

येसुडा चोगुना सोब्बे टोश्वा बारेडि यापूमिचि डोड् ओठोड्डेटाना
बेला येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, ४४“आरिड् नुलोक् खेम्सानुम् हिट्नुड्
खानि निड्गवाडि युड्सानुम्, पोड्भोने आडा यापूमिडा छा
बिस्वासघाट् याड् ओचोक्युक् हिट्नुड् ओलाब्माउड् आसाट्टुर
मुकूडि उपिडा॥” ४५ टारो येसुडा माट्टुना रिड् ओचेलाचिडा बुजा
ओचोग्वाट्टुन्, पोड्भोने हिट्ना रिड् हिट्नागालाम्मा ठोबैइसाना
हिट्नुड् हिट्नागाडा उन् सिलाब्मा चा उकिट्टे॥

सोब्बे नुड्ना ठेना साइना?

(मात्रति १८:१-५; मार्कुस ६:३३-४०)

४६ हिट्नाबेला येसुडा ठिइप्पोक् ओचेलाचिडा उन्चिडि सोब्बे नुड्ना
ठेना साक पिक्सा रिड् ओहोट्टुए॥ ४७ येसुडा उन्चि निड्गवाडिना रिड्
ठाहा टोगुड् उन्डा ठिक् ओओ आप्टुड् उन्चि टोकानाडि युड्सुए॥
४८ हिट्नुड् हिट्नागा लोडुचे, “जुन्डा आनिड्डि ना ओओ स्वागाट्

चोगुटु हिट्नाडा आडा लोक् आडा याड्पाड्साना पाबा स्वागाट् चोगि
गाड्डेडोक् लियुक्॥ खानिडि सोब्बे नुड्ना खाट्टिउनाडोक् सोब्बे
नुड्ना ठेना लियुक्॥”

४६हिट्नुड् युहन्नाडा माट्टुए, “आडाड्बा, आन्याँ ठिबाड् याप्मिडा
कानिडुडि ओचाफेम्मा रिमेट्चि रिकट्ड् होटुएट्टुचिगा निसुम्मे हिट्नुड्
आन्याँ हिट्ना हिट्नाडे चोक्मा पिनेट्निम्मा॥ पोड्भोने हिट्ना
आनिडिगा याप्मि माखाक्॥” ४०टारो येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “हिट्ना
छाक्नेनुम् पोड्भोने खानि बिरोडाडि ओवानिगा याप्मिचि
खानिलेड्डोक् उलियुक्॥”

सामारिचिडा येसु सिसा उहिडुब्टटुन्

४१येसुडगा लाम्डुड्लेड् खाप्मा बेला लिसालाबानाडा उन्
यरुसलेमलेड् खाप्मा लोड्सा निड्गवा चोगुए॥ ४२हिट्नुड् उन्डा खाबोर
कालोबाचि पाइलालोक् पाइसुचे॥ हिट्नुड् हिट्नागा येसु लोड्सा
चाहाब् लिगा चिजाबिजाचि टोड्सिडा सामारि छेट्राडाना ठिक्
युक्ताम्डि ओखाडे॥ ४३टारो येसु यरुसलेमलेड् खाट्ना रिड् ठाहा
ओटोगुड् सामारि याप्मिचिडा येसुलोड्सा टामा उपिडुवाट्टुन्॥
४४हिड्डेउड् ना निसाचुड् ओचेलाचि याकुब लोक् युहन्नाडा उन्
सिलाप्टाचुए, “आडाड्बा, आनिडा नाम्डुम्लाम्मा मि ओसाड् ठासुमुड्
ना युक्ताम् सोब्बे लुट्लोक् चोगानुम्नुड् आमिट्निनै?”

४५टारो येसु नोक्टाउड् हिट्नागा खेमा लाप्टुचे॥ ४६हिट्नुड् येसुडा
ओचेलाचि खाट्टुचिउड् आर्को युक्ताम्डि खाडे॥

येसुडा ओचेला लिमा लोड्सा चाहाब् लिना डाम्

(मात्रति ८:१४-२२)

४७येसु लोक् ओचेलाचि लाम्बोडि ओखाडागेट्टाना बेला ठिबाड्
याप्मि आबाउड् येसु लोडुए, “खान् खोनि खोनि आखायुक्ना आडा
चा खान्लोक् डोक् खाट्नाँ॥”

५८येसुडा हिट्ना लोडुए, “टाँबुराचिगा युडमाना लुम्भुक् युडग्वा हिट्नुड् टाड्साड्डि ओपेगा नुवाचिगा ओहाप् उयुडग्वा टारो आडा याप्रमिडा छाडाना ओटेहेक् युडमासिड् डेन् चा वाइना ॥”

५९हिट्नुड् येसुडा आर्को याप्रमि लोडुए, “आडालोक् डोक् आबा ॥” टारो हिट्ना याप्रमिडा लोडुए, “आडाड्बा, पाइले आप्पा सियुड् ओलास हुम्मा याड्पिडा ॥”

६०हिट्ना येसुडा लोडुए, “उसियागाँ उसियागा याप्रमिचिडोक् हुम्मा पिडानुम्चिम्, टारो खान् खाडाउड् माड्हाड् उमुलुकडाना पारचार चोगु ॥”

६१हिट्नुड् आर्को याप्रमिडा येसु लोडुए, “आडाड्बा, आडा काचेला लिडा टारो पाइला आपाड्डिगा याप्रमिचिलोक् बिडा नाक्सिडा याड्पाड्सा ॥”

६२टारो येसुडा हिट्ना याप्रमि लोडुए, “हालो काफेड्बाडा उमुक् आनाउडि युड्सुड् एड्स्वालेड् पुसा फेड्सुगा भोने हिट्ना माड्हाड् उमुलुकडाना सेवा चोकमा लोड्सा नुना लिनिना ॥”

येसुडा सिमेक् ओचेलाचि पाड्सुचिगा

१० येसु डाड्बाडा सिमेक्* आरु ओचेलाचि सेगुचे ॥ हिट्नुड् उन् खाट्ना युक्ताम्डि लोक् खालाड्गाडि उन् खाप्मा नुड्ना पाइलेडोक् इ-इप्पाड् चोगुचिउड् पाड्सुचे ॥ २हिट्नुड् येसुडा हिट्नागा नाड्डे लोडुचे, “चासोड् जोम् सोड्गमैडे टारो चासोड् काहेग्बाचिम्बाक् खाट्टिप्पाए ओवाहेट ॥ नाड्डेलिसानाडा जोम् चासोड् काफोकबाचि ओबेड्सिडि याप्रमि पाड्साबिडानुड् माड्हाड्डिं बिनूटि चोगानि ॥ ३हाट्ले खानिडा ना ठाहा टोगानुम् आडा खानि ब्वांसोचि माझै ठुड्बा उइछाचि गाड्डेडोक् याप्रमिचिसोरि पाड्नागेट्नानि ॥ लु खाडानि ॥ ४खानिडा जाप्रामा हिट्नुड् लाड्सुप् पाकचा खुनेनुम् ॥ हिट्नुड् लाम्बोडि याप्रमिचिलोक् स्या चोकमाडिडोक् बान्नेनिन् ॥

---

* १०:१ कोइ कोइ बाइबालडि सिइप्पोक् आचेलाचिनुड् चा छेप्टाइसे ॥

५ हिट्नुड् खानि आखाडिना पाड़डि सोब्बे नुड्ना पाइले “ना पाड़डि हाङ्हाङ्ह उलियाक्” पिकसा माट्टानुम् ॥ ६ हिट्ना पाड़डिगा याप्रमिचि ओटोड्युड् युड्मा ओकोन्युक् भोने आसिकडा खोनाबेला चा नाडुन्चिन्ना टारो हिड्नाडेना वाइना भोने हिट्ना आसिक् खानिलेड्डोक् नोक्युक् ॥ ७ ठिकए पाड़डिडोक् युडायाक्टानि ॥ हिट्ना पाड़डिगा याप्रमिचिडा पाक् पाक् चामाउड्सा मापिडिटि हिट्नाडोक् चायानुम्, ठुडानुम्, ओचाफेन्लोक् लोनेनिन् ॥ पोडभोने टोरवा काचोक्बाडा उनिम्याक् टोकमा कोन्युक् ॥ योम्बोना पाड् टोम्बोना पाड् चोकसा बास युड्नेनिन् ॥

८ हिट्डेडोक् खालाङ्गाडि आखाडिनाडा हिट्नुड् हिट्नागाडा खानि स्वागाट् माचोगिउड् जे खानि लोड्सा चामा मापिडिटि हिट्नाडोक् चायानुम् ॥ ९ हिट्नुड् हिट्ना खालाङ्गाडि दुखुमाङ् याप्रमिचि नुमेट्टानुम्चिम् हिट्नुड् ‘माङ्हाङ्ह उमुलुक् खानि नेट्टाङ् टाइसे’ लोडानुम्चिम् ॥ १० टारो खानि हिट्ना खालाङ्गाडि स्वागाट् माचोगेट्टिन् भोने, हिट्ना खालाङ्गाडाना लाम्बो कोकपोडि होन्डानिउड् लोडानुम्चिम्, ११ ‘ना खानि खालाङ्गाडिना खाम् आन्याँ लाङ्डि नुप्टागा चा खानि बिरुडाडि नाहिडोक् ठाम्सुएसुम्मे ॥ टारो माङ्हाङ्हाङ्हाडाना उमुलुक् खानिसोरिडोक् टाइसेनुड् मिट्टानुम् ॥’ १२ छिकमाना बेला हिट्ना खालाङ्गाडिगा याप्रमिचिडा टोग्माना याङ्छामा सादोम खालाङ्गाडिगा याप्रमिचिडा ओटोगुना याङ्छामा नुड्ना चा जोम् लियुक् पिकसा आडा खानि लोनाँनि ॥

बिस्वास काचोक्निबा खालाङ्गाडिगा याप्रमिचि

(मात्रति ११:२०-२४; १३:१६-१७)

१३ “इनाबा! खानि खोराजिन् लोक् बेथासेदा खालाङ्गाडिगा याप्रमिचि, खानि माझै माङ्हाङ्हाडाना मुम्माडोक् हिनिना बोल्लेउ टोरवा खानिडा आनिसुमे हिट्ना टोरवा दुरोस लोक् सिदोन खालाङ्गाडिगा याप्रमिचिडि चोगुनाडाबे उन्चि पापलाम्मा पाइलेडोक् माङ्हाङ्हाङ्हलेड् निङ्गवा ओनोक्टुना निमेट्मा लोड्सा लोट्लिड् ओसेड्सुड् ठाबुट् ओनेक्टुड् उयुडेबे ॥ १४ छिकमाना लेम्बा दुरोस लोक् सिदोन

खालाड्गाडिगा याप्रमिचिडा ओटोगुना याड्घामा नुड्ना चा ठेना याड्घामा नागा खालाड्गाडिं ठायुक् ॥ १५ ए कापारहुम खालाड्गाडिगा याप्रमिचि! पाक् खानि लाम्हुड् सोम्माडोक् टासुम्तुम्मानुड् आमिट्रिटिटि? हिड्डे माखाक्, खानि यो यो योनालोग्डि आठाइटिटि ॥”

१६येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, “खानि रिड् काखेम्बाचिडा आरिड् चा ओखेम्सुटु, हिटनुड् खानि एड्फुट् माचोगिए भोने आडा चा एड्फुट् याड्ओचोक्युक् हिटनुड् हिटनाडेडोक् आडा एड्फुट् काचोकबाचिडा आडा याड्पाड्बा चा एड्फुट् ओचोगुटु ॥”

सिमेक् ओचेलाचि ओनोकटागा

१७सिमेक् ओचेलाचि उन्हीं चाप् टासा ओनोकटा ओटायाउड् येसु ओलोडुए, “आन्याँ डाड्बा, कानिड्डि आधिकारलोक् ओचाफेम्मा रिमेट्रिचि खेमा लाप्टुम्चिम्डाना हिटनागा याप्रमिचिलाम्मा ओहोन्डे ॥”

१८हिटनुड् येसुडा हिटनागा लोडुचे, “आए, आडा सैतान टोनालोग्लाम् मिडा ओलाप्को गाड्डे ओम्साउड् ठाया उड्साना निसुडे ॥ १९छेम्बाडोक्, आडा साट्टुरडाना बोल् मेप्माना आधिकार खानि पिनैनाने ॥ हिटनुड् बिखालु ओप्पु लोक् राड्गासेट्रिचि चा आयेष्टुम्चिम्चिम् ॥ हिटनुड् खानि पाडा चा खेसिक् चोकमा माहिडिन्ना ॥ २०टारो खानिडा ओचाफेम्मा रिमेट्रिचि होप्मा हिडुम्चिम्मेनुड् खानि चाप् उटानिचा टारो टोनालोग्डि खानि निड् छेप्टाइसेनुड् खानि चाप् उटायाक् ॥”

२१हिटनाबेलाडोक् येसु सेड्सेड्ना हाड्साडि उचाप् टाए हिटनुड् माट्टुए, “ए माड्हाड् आप्पा, लाम्हुड् लोक नाराडिना डाड्बा, कानिड् चोन्हुड्डुड् पोड्भोने ओचाप्पाड् याप्रमिचि लोक् जोम् ठोना उलिसागा याप्रमिचिडि ना रिड् आठोबुएसुना टारो नागा पाकचा उनिसुन्ना याप्रमिचिडि ना छेम्बाना रिड्रिचि आनिमेट्रुटुचे ॥ ए आप्पो, खान्ना नापाराडोक् आचोगुए पोड्भोने खान्ना नारिड् चोकमाडोक् कानिड्गवाडि नुलोक् आलोसे ॥”

२२ ख्वाप्पा रिड्चिंगा आधिकार आप्पाडा आडा याड्पिडैसे॥
हिट्नुड् उप्पाडा एडोक् उइछा मिसेन् निसुटु आरुडा मिसेन् उनिसुन्ना,
उइछाडा एडोक् उप्पा मिसेन् निसुटु आरुडा मिसेन् उनिसुन्ना हिट्नुड्
टोनालोग्डिना पाबा साइनानुड् मिसेन् निमालोड्सा उइछाडा सेगुचिंगा
यापूमिचिंडा एडोक् मिसेन् उनिसुटु॥”

२३ हिट्नुड् येसु ओचेलाचिलेड् नोकटाउड् ओचेलाचि एडोक् लोडुचे,
“खानिडा जोम् आसिक् आटोगुएसुम्मे पोड्भोने खानिडा नागा लिसागा
ख्वाप्पा रिड्चि निमा आटोगुमे॥ २४ छेम्बा नाहि खेम्सानुम्, जोम्
माड्काटाचि हिट्नुड् हाड्चिंडा ना खानिडा आनिसुम्मा लोक्
आखेम्सुम्मा नागा रिड्चि पुमा लोक् खेम्सिडा ओकोलुए टारो पुमा
लोक् खेम्मा ओटोगुव्टद्दुन्॥”

आडाना साइना ओचेट्नुना टाकलुड्?

(मात्रति २२:३४-४०; मार्कुस १२:२८-३१)

२५ ठिक् यापूमि याहुदिचिंगा धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिकबा
येसुडाना निड्ग्वा कोन्माउड्सा ठिक् रिड् सिलाप्टुए, “आडाड्बा,
हाट्ले आडा लाट्निना चोला टोक्माउड्सा पाक् चोक्मा कोन्युक्ना?”
२६ हिट्ना यापूमि येसुडा सिलाप्टुए, “पाक् खान्ना धार्मा बिधि
बिदान्ताडि छेप्टाना रिड् पढाँ आचोगुन्नोट्नुनि? हिट्नि पाक्
छेप्टाइसे ना?”

२७ हिट्नुड् हिट्ना यापूमिडा येसु लोडुए, हिट्नि नाडुडे छेप्टाइसे,
““खान्ना कामाड्हाड् ख्वाप्पा कानिड्ग्वालाम्, काहाड्सालाम्,
काबोल्लाम्, काठोनालाम्डोक् माया चोगा”, हिट्नुडं ‘काटाकलुड् चा
खान्नाड्डेडोक् माया चोगु॥”

२८ हिट्नुड् येसुडा हिट्ना यापूमि लोडुए, “खान्ना माहामारोक्
आमाट्टुए, हाट्लेनुड् खान्ना चा हिड्डेडोक् चोगा हिट्नुड् खान्ना
लाट्निना चोला आटुगुटु॥”

२९ हिड्डेलोडु चा आझै हिट्ना यापूमिडा आडा नुड्ना साक्चा
उवाइगा गाड्डे चोगाउड् येसु लोडुए, “हिड्डेभोने आडा
आटाकलुड्म्बाक् साइना टे?” पिक्सा सिलाप्टुए॥

३० हिट्नाबेला येसुडा ठिक् मुन्डुम् लोडुए, “ठिक् याप्रमि यरुसलेम खालाङ्गालाम्मा यारिहो ओलोडुना खालाङ्गालेङ् खाडागेट्टाना हिट्नि लाम्बोडि हिट्ना याप्रमि याङ्काखुट्चिडा उलाबुङ् एकिलिपोट् ओचोगुए॥ हिट्नुङ् टुक्लोक् सिमा लोक् हिङ्मा लिसालोक् ओलेम्सुङ् हिट्निडोक् उनाङ्डुओए॥ ३१ छोप्पोडा ठिक् गाङ्डुवाडाङ्बा याप्रमि हिट्ना लाम्बो लिसा उङ्सा गेट्टाना बेला लाम्बोडि सिमा लोक् हिङ्मा लिसाना याप्रमि निसु चा मिपुडे, टारो हिट्नालाम् चिपा याम्बालाम्मा खाडे॥ ३२ हिट्नुङ् छोप्पोडा माङ्ठानाडि घुवार् काफोक्बा आर्को लेबि याप्रमि चा हिट्ना लाम्बो लिसा उङ्सा गेट्टाना हिट्नाडा चा लाम्बोडि सिमा लोक् हिङ्मा लिसाना याप्रमि निसुङ्, उन् चा हिट्नालाम् चिपा याम्बालाम्मा खाडे॥ ३३ हिट्नुङ् ठिक् सामारि याप्रमि* हिट्ना लाम्बो लिसा उङ्सानाडा हिट्नि लाम्बोडि सिमा लोक् हिङ्मा लिसाना याप्रमि निसुङ् उलुक्मा टुक्टुए, ३४ हिट्नुङ् हिट्ना याप्रमिसोरि खाडाउङ् हिट्नाडाना ओखेसिक् वासिङ्गुबिङ्गुए, जैतुनडाना क्या* लोक् आङ्गुरडाना इमालिङ् नेक्टुङ् ओखेसिक् डि लोट्लिङ्डा रेक्टुबिङ्गुए॥ हिट्नुङ् उन्लोक् युडाना गाधाडि हिट्ना याप्रमि ठाङ्सुङ् लाम्बोडि युसा युड्माना ठिक् पाटिडि* टासाचुङ् हिट्नि युडाचे॥ हिट्ना युसाभरि सामारि याप्रमिडा हिट्ना याप्रमि पुयुए॥ ३५ हान्डेङ् भ्यानिक् सामारि याप्रमिडा पाटि

* १०.३३ सामारि याप्रमिनुङ्बाक् ठिक् खालूडा छोङ्॥ यहुदिचिडा नागा सामारिचिलोक् खोना चा चाट्ला टोङ्न्याट्निगा पोङ्गभोने सामारि याप्रमिचि उन्चिगा आपे आपेना धार्मा लिसानाडा यहुदिचिडा खाटिउना छोङ्चिओलोडुचे॥ (पुयानुमः युहन्ना ४:४-६, २०)

* १०.३४ जैतुननुङ्म्बाक् ठिक् सिङ्गुभुङ्माडि केड्ना टुल्॥ हिट्ना टुल् लाम्मा याप्रमिचिडा क्या ओचोगुगा हिट्नुङ् सिडाडाना रुपमि ओचोगुए॥ ना क्याम्बाक् खेसिक् डिहिट्नुङ् येम्मि नेक्टुम्ना॥

* १०.३४ पाटिपौवानुङ्बाक् हाट्लेसेन्ना होटेलगाङ्डेरोक्॥ हिट्नि ओफाबा हुमुङ्गुङ् चामा, टुङ्गमा हिट्नुङ् इम्मा टोगिना डेन् लियुक्॥ हिट्नाबेलागा याप्रमिचि ओफाबा उहुङ्गुङ् उयुडागा उइम्सागा॥

सामारि याप्मिडाना मुन्डुम्
(१०:३४)

डाड्बा इप्पोक् रुपक् सिक्का*
पिडुड्डे लोडुए, ‘हाट्ले आडा
खाट्ना, ना याप्मि सिडापाड्डा
चोक्माउड्सा नानुड्ना जोम्
ओफाबा लाहाब् लिसेभोने आडा
नोकडाडाडाना खान् पिना ॥”

३६ना मुन्डुम् येसुडा माट्टुड्डे
हिट्ना याहुदिचिगा धार्मा बिधि
बिदान्ता काहिसिक्बा याप्मि
सिलाप्टुए, “नागा सुम्बाड्
याप्मिचिडि खोनाउम्बाक्
याड्काखुट्टचिडा सिलोक्

ओलेम्सुना याप्मिडाना ओटाक्लुड्चि लिसेना टे?”

३७हिट्ना याहुदिचिगा धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिक्बाडा येसु
लोडुए, “ना लुक्मा काटुक् याप्मिम्बाक् सिमाना हिड्मा लिसाना
याप्मिडाना ओटाक्लुड्चि लिसे माट्टुए ॥”

येसुडा धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिक्बा लोडुए, “हिट्नाडे भोने,
खान् चा हिट्ना याप्मि गाड्डेडोक् चोगा ॥”

येसुडा मार्था लोक् मारियाम टुबुचिगा

३८येसु लोक् ओचेलाचि ओखाडागेट्टानाबेला ठिक् युक्ताम्डि
ओटासुए, हिट्नि मार्था ओलोडुना मेन्झेमाडा स्वागाट् चोगुचिउड्
ओपाड्डि खाट्टुचे ॥ ३९हिट्ना पाड्डि मार्थाडा उन्झा मारियाम चा
वासेट्टाना ॥ हिट्ना येसु डाड्बा ओटाकानाडि युडाउड् उन्डा माट्टुगा
रिड्डचि खेम्सा युडे ॥ ४०टारो मारथाम्बाक् ओटायागा याप्मिचि लोड्सा

* १०.३५ इप्पोक् रुपक ओफबा (सिक्का) ग्रिकडि दिनार ओलोडुए ॥ ठिक् दिनार
उम्बाक् ठिक् लेम्बा भरि टोऱ्वा काचोकडाना निमेक् लियुक् ॥ इप्पोक्
दिनारउम्बाक् हिट्नाबेला इप्पोक् माइनाडाना निमेक् पाटि डाड्बाडा हुड्मा
हिडुना ॥

चामाठुड्गमागा चिजाबिजाचि चोगुलोकू होगोपू पोप्टे हिट्नुड् येसुसोरि खाडाउड् लोडुए, “आडाड्बा, नापारा लिनेट्रनि, आनभाडाम्बाकू आडा घुवार् याड्फानिना हिट्नुड् आडा आएकेले ख्वाप्पा टोऱ्वा चोगुएट्टुड्, हाट्ले घुवार् फासिडा खाडा पिकसा याड्लोडाबिडालो॥”

४१टारो येसु डाड्बाडा हिट्नालोड्सा लोडुए, “मार्था, मार्था खान् बेसि रिड्चिडि चिन्टिट् आचोगुड् कानिड्गवा याड्छामा चाट्टुन्॥ ४२टारो खान् लोड्सा ठिक् रिड् एडोकू चाहाबा आलिसाइसे हिट्ना रिड्म्बाकू मारियामडा सेगुएसुए॥ ना उन्लाम्मा नापूनिना॥”

येसुडा बिन्टि चोकमाना रिड् हिसिकटुचिचि

(मात्रति ६:६-१३; ७:७-११)

११ ठिक् लेम्बा येसु ठिक् डेन्डि बिन्टि चोगेट्टाना॥ उन्डा बिन्टि चोग्मा हिडुनामे ठिबाड् ओचेला उन्सोरि आबाउड् लोडुए, “आडाड्बा, बापूटिसमा कापि युहन्नाडा ओचेलाचि बिन्टि चोकमा हिसिकटुचि गाड्डे आन्याँ चा यापूमिहिसिकटालो” पिकसा लोडुए॥ ३हिट्नुड् येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “खानिडा बिन्टि आचोगुम्नाडा नाड्डेपारा चोगानि,

‘ए आप्पा, कानिड् सेड्सेड् उलियाकू

खान्नाना कामुलुकू ओटायाकू॥

३हिट्नुड् सोरोकू लेन्सेन्डाना आन्याँ लोड्सा चाहाबा लिना चासाकू यापूमिपिडा॥

४ आन्याँ पाप छेमा यापूमिचोगाबिडा

पोड्भोने आनिडा चा आन्याँ बिरुडाडि ओचाफेम्मा टोऱ्वा

काचोकबाचि छेमा पिडुमूचिमूचिम्मा॥

हिट्नुड् दुस्टालाम्मा जोगाडा यापूमि चोगा॥’’

४हिट्नुड् येसुडा ओचेलाचि फेरि लोडुचे, “लु मिट्टानुम्बु, खानिडाना ठिबाड् साइबा युड्गवा॥ हिट्नुड् हिट्ना ओसाइबा ओपाड्डि आधाराट् युसा खाऱ्युकू हिट्नुड् लोडुटु ‘हाउ आसाइबा, आडा सुम्बोकू चालेपा ठेट्लोड् याड्पिडालो॥ ६लाप्माड्लाम्मा

आपाड्डि ठिबाड् आसाइबा टाइसे, हिट्नुड् उन् चेट्मा लोड्सा आडालोक् चामाठुड्गमाना पाकचा वाइना ॥’ ७हिट्नुड् ओसाइबाडा पाड् भिट्रालाम्मा लोडुए, ‘आडा बेसि याड्छामा याड्चाट्नेन् ॥ दुवारिक् छुप्पाहिडुडे, हिट्नुड् आडा पिच्छाचिलोक् इम्साइसाडे ॥ आडा कोब्माउड् खान् पाकचा पिमा हिनेन्ना ॥’ ८आडा खानि लोनाँनि, ओसाइबाडोक् लिचा हिट्ना कोब्युड् पिडुन्ना टारो ओसाइबाडा दुवारिक् इन्सा नाकटुना नाकटुनाडोक् चोगुए भोने हिट्ना कोब्युड् ओसाइबालोड्सा चाहाबा लिना टेप्मा चालेपा पिडुटु ॥

९हाट्ले आडा खानि लोनाँनि, खानि चाहाबा आलिसिएसे भोने नाकटानि खानिडा आटोगुम्टुम्, कोलानुम् खानिडा आटुबुम्टुम्, माड्हाड्लोक् घुवार् नाकटानुम् उन्डा घुवार् माफाडिटि ॥ १०पोड्भोने कानाकबाचि सोब्बेडा ओटोगुटु हिट्नुड् सा-साडा ओकोलुटु हिट्नागाडा उटुबुटु हिट्नुड् खोनाडा नाकटुटु हिट्ना लोड्सा माड्हाड्डा दुवारिक् ओड्सुबिडुटु ॥ ११खानि माड्डे खोना उण्पाडा उइछाडा डासा नाकटुनाडा ओप्पु पिडुटुना टे? १२हिट्नुड् वाडिन् नाकटे भोने राड्गासेट् पिडुटुनि टे? १३खानि पापि याप्मिचि आलिसिचा खानि छाचि लोड्सा आम्टेप्मा ओचेट्नुगा चिजाबिजा आपिडुम्चिम्मा भोने खानिडा टोनालोग्डिना टोकुबालोक् सेड्सेड्ना हाड्सा आनाकटुमे भोने खानि उन्डा मापिडिन्गै टे?”

येसु हिट्नुड् सैतान

(मात्रि १२:२२-३०, ४३-४५, मार्कुस ३:२०-२७)

१४ठिक् लेम्बा येसुडा ठिबाड् ओकेलुबा याप्मिलाम्मा ओचाफेम्मा रिमेट् रिकट्टुएट्टुना ॥ हिट्ना ओचाफेम्मा रिमेट् ओकेलुबा याप्मिलाम्मा होन्डाउड् हिट्ना ओकेलुबा चेकमा ठालाड् चोगुए ॥ ना रिड् याप्मिचिडा उनिसुड् सोब्बे डोड् ओठोड्डे ॥ १५टारो हिट्नागा माड्डे आम्टेप्मा याप्मिचिडा “नाडा ओचाफेन्ना रिमेट्डाना हाड् बालजिबुल ओलोडुना ओबोल्डा ओचाफेम्मा रिमेट् होट्टुचे” पिकसा ओलोडुए ॥ १६हिट्नुड् कोइ याप्मिचिडा खान् माड्हाड्डा मापाड्सानानुड्

पारमाना पिमा नाहि डोङ् ठोड्डिना टोऱवा चोगु पिकसा येसु वारिक्डि ठेम्मालोड्सा ओकोलुए॥

१७टारो येसुडा हिट्नागा याप्रमिचिगा निड्गवा ठाटोगुड् लोडुचे, “खोना चा देसाडिंगा याप्रमिचि खेसा उयुडेभोने हिट्ना देसाडोक् जाखाम् लियुक्॥ हिट्नाड्डोक् ठिकए पाड्डिंगा याप्रमिचि चा उचुडे भोने हिट्नागा चा ओसाम् युक्॥ १८हिड्डेडोक् सैतान आप्पे ओबिरोडाडि टोऱवा चोगुए भोने खोड्डेउड् उमुलुक् युड्युयाक् युक्ना टे? पोड्भोने खानिडा आडा बालजिबुल ओबोल्डा याप्रमिचिलाम्मा ओचाफेन्ना रिमेट् होट्टुचे पिकसा आलोडेट्टिंगा॥ १९ला आडा बालजिबुल ओबोल्लाम्मा ओचाफेन्ना रिमेट्चि होट्टुड्चिड्गा भोने खानि चेलाचिडा चा बालजिबुल ओबोल्लाम् टोम्मागाचिगाचि उरिकटुएटुचि आपिगेट्टिंगि? हिट्नाडेभोने खानि चेलाचिडाडोक् खानि ओचाफेन्ना याप्रमिचिनुड् पारमान माचोग्र्याक्॥ २०टारो आडा माझहाड् ओबोल्डा ओचाफेन्ना रिमेट्चि होट्टुड्चिड्गा भोने माझहाड्डाना सासान खानिसोरिडोक् टाइसेनुड् ठाटोगानुम्॥ २१ठिबाड् बोल्लेउ याप्रमि चेप्सा फिसुड् ओपाड् कोडुए भोने सोब्बे ओपाड्ठाड्डिंगा सुबेन्माकफेन्चि साडा चा पाक् चोकमा उहिडुन्ना॥ २२टारो ना याप्रमि नुड्ना चा बोल्लेउ याप्रमि टाए भोने हिट्ना याप्रमि मेट्टुसेडुटु हिट्नुड् ओचेप्सा चा नाप्टुटु हिट्नुड् उन्लोक् युड्गा सोब्बे सुबेन्माकफेन् नाप्टुड् ओसाइबाचिलोक् हान्डुटु॥ २३आडालेड् ओकेड्निंगा याप्रमिचिडा आडा एड्फुट् ओचोकडा॥ आडा छुम्सिडा घुवार् याड्ओफानिड्गा याप्रचिडा चेम्बेलेड् चोकमाना टोऱवा एडोक् ओचोगुटु॥

२४हिट्नाडेडोक् “कोइ याप्रमिलाम्मा ओचाफेम्मा रिमेट् होन्युड् हिट्ना युड्मा लोड्सा खेरेड्ना डेन् कोन्सिडा खाश्युक्॥ खेरेड्ना डेन् खोनाइ चा दुबुट्टुनुड् ‘पाइलेना याप्रमिडिडोक् खाट्ना’ पिकसा नोक्युक्॥ २५हिट्नुड् हिट्ना ओचाफेन्ना रिमेट् नोक्यु आप्रयुउड् हिट्ना डेन् ओफेगुड् सेड्सेड् चोकबालाक् निसुटु॥ २६नाडेना निसुड् हिट्ना ओचाफेन्ना रिमेट्डा आरु सि टेप्मा उन् नुड्ना चा आड्डिक् जोम् ओचाफेम्मा रिमेट्चि उलिसागा छेम्डुचित्तुड् टाडुचिचि हिट्नुड्

हिट्ना पाड्डिना याप्रमिडि उलिक्युक् ॥ हिट्नुड् हिट्ना याप्रमिडाना
याड्छामा आसेन्ना नुड्ना चा आड्डिक् जोम् ओचाफेन्ना लियुक् ॥”

छेम्बाना चाप्टामा

२७येसुडग नागा रिड्चि माट्टुएट्टुना बेला हिट्नि याप्रमिचिगा
खिमेयाड्मेलाम्मा ठिबाड् मेन्खेमा उरिट् ठेना चोगुड् राट्टे,
“छेम्बाडोक् हिट्ना मेन्खेमा माड्हाड्डग आसिक् पिडुएसुए हिट्नुड्
जुन्डा खान् मापोड्से हिट्नुड् स्याहार माचोगे ॥” २८येसुडग लोडुए,
“हिट्नाडे माखाक्, टारो माड्हाड्ड रिड् काखेम्बा हिट्नुड् हिट्डेडोक्
काचोक्बा याप्रमिचि गो माड्हाड्डग जोम् आसिक् पिडुचिचि ॥”

योनाडाना चिन्ना

(मात्रति १२:३८-४२)

२९हिट्नि जोम् याप्रमिचि उछुमाउड् खिमेयाडेमे लिसानाडा येसुडग
लोडुचे, “ना टालाडिगा याप्रमिचि औधि ओचाफेन्ना ओवाहेट् ॥
नागाडा डोड् ठोड्डिना टोऱ्वाडाना चिना पुमा ओकोलुगा, टारो
माड्काटा योना ओलुडाना याप्रमिडि लिसाना घाट्ना नुड्ना आर्को
चिना नागालोड्सा लिनिना ॥ ३०निनाबे खालाड्गाडि याप्रमिचि लोड्सा
योना ओलोडुना याप्रमिडिना चिन्ना गाड्डेडोक् आडा याप्रमि छाडिं
चा नागा टालाडिगा याप्रमिचि लोड्सा हिड्डेनाडोक् चिन्ना
लियुक् ॥”* ३१माड्हाड्डग छिक्मानाबेला सिबा ओलोडुना देसाडिना
हाड्माडा ना टालाडिगा याप्रमिचिगा बिरोधाडि फाट्टुर लाबुचिचि,
पोड्भोने ना मेन्खेमा लाप्माड् देसालाम्मा जोम् ठोना लिसाना सुलेमान
हाड्डाना रिड् खेम्सिड् टायाइसाना ॥ टारो खेम्सानुम्, नाहि सुलेमान
हाड् नुड्ना चा ठेना ठिबाड् वाहेट् टारो खानिडा उरिड् आखेम्निम्गा ॥
३२हिट्नुड् माड्हाड्डग छिक्टुनाबेला निनाबे खालाड्गाडिगा याप्रमिचि
चा ना टालाडिगा याप्रमिचिडा बिरुडडि छोक्सिडा ओकोब्युक्,
पोड्भोने योना याप्रमिडाना पार्चार ओखेम्सुड् निनाबे खालाड्गाडिगा

* ११:३० ना बारेडि मति १२:४० पुयानुम् ॥

यापूमिचिडा उन्हचि पाप उनाडुड माड्हाड्लेड उन्हचि निडग्वा
ओनोकटुए॥ हाट्ले नेहि योना नुड्ना चा ठेना ठिबाड वाचा खानिडा
माड्हाड्लेड निडग्वा आनोक्निम्गा॥”

कायेम्डाना कुपितम्बाक् कामिक्

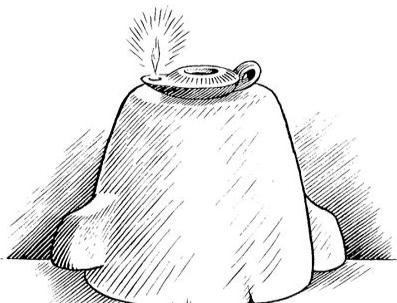
(मात्रति ५:१५; ६:२२,२३)

३३“साडा चा कुपि ओहाटदुड पाटि डालिडा ओटेप्टुन्गा हिट्नुड
ओठोबुन्गाचा, टारो पाड भिट्रा ओआणालाड्सा वाहाड उलियाकनुड
चोट्चोट्डि उयुड्सुटु॥ ३४ खानाना कायेम्डाना कुपितम्बाक् कामिक्॥
कामिकडा ओचेट्नुलोक् निसुए भोने ख्वाप्पा कायेम्डोक् वाहाड्डा
इप्टुटु॥ टारो कामिक् नुना वाइना भोने सोब्बे कायेम् चा डुम्बारिक्
डुम्डा इप्टुटु॥ ३५ हिट्डेउड ओछेकछेक् चोगानि, खानि निडग्वाडिना
कुपि उसिनि चा हिट्नुड माकुन्धेरेक् उलिनि चा॥ ३६ हिट्डेउड कायेम्
ख्वाप्पा वाहाड चोगाइसे भोने आथाबा डुम्बारिक् वाइना भोने हिट्ना
सोब्बे वाहाड लियुक्॥ कुपिडा वाहाड चोगि गाड्डेडोक् सोब्बे कायेम्
वाहाड लियुक्॥”

फरिसि यापूमि लोक् धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि लोड्सा येसुडाना हिसिकमा

(मात्रति २३:१-३६; मार्कुस १२:३८-४०)

३७ येसुडा नागा रिड्चि चेकमा हिडुड, हिट्नि ठिबाड फरिसि
यापूमिडा ओपाड्डि चामा चासिडा
येसु छेम्डुए॥ हिट्नुड येसु हिट्ना
ओपाड्डि खाडाउड चामा चाडा
युडे॥ ३८ हिट्नुड येसुडा याहुदिचिगा
चालान गाड्डे उमुक् मिवासिडे
चामा चाडा युडाना निसुड फरिसि
यापूमि डोड ठोड्डे॥ ३९ हिट्नुड येसु
डाड्बाडा हिट्ना फरिसि यापूमि
लोडुए, “खानि फरिसि यापूमिचिडा

कुपिडाना रिड् (११:३६)

ठालि लोक् खोरे भाराएरोक् वासिदुम्गा टारो खानि निड्गवा भोने माकना हिट्नुड् ओचाफेन्गा चिजाबिजाडा आइप्टुएसुम्मे ॥ ४० हात खानि ठोना मेगा याप्मिचि, भाराडिना भागा काचोकबाडा भिट्राडिना भागा चा चोगुनानुड् पाक् ठाहा आटोक् निम्मै? ४१ टारो खानि निड्गवालाम्माडोक् पाकचा उवानिगा याप्मिचि लोड्सा पिडानुम्चिम् हिट्नुड् सोब्बे रिड्चि खानि लोड्सा सेड्सेड् लियुक् ॥

४२ टारो इनामा खानि फरिसि याप्मिचि! खानिडा नाटटिटिगा पुदिना, जिरा लोक् आरु सिडापाड्डाडाना ठिमेक् ठिक् खान्डा माड्हाड्डिआटाडुम्गा टारो खानिडा याप्मिचि नुलोक् चाट्ला आमेट्निम्चिम्गा हिट्नुड् माड्हाड्ड चा माया आचोग्निम्मा ॥ टारो खानिडा याप्मिचि नुलोक् चाट्ला मेप्माचि कोन्युक् हिट्नुड् आझै माड्हाड्डिठिमेक् ठिक् खान्डा टाप्मा कोन्युक् ॥

४३ “इनाबा खानि फरिसि याप्मिचि! पोड्भोने खानि छुम्मा पाड्डिना मुलि मुलि डेन्डि एडोक् युड्मा आकोलिगा हिट्नुड् खालाड्गाडि सोब्बे याप्मिचिडा बाबा याप्मि मेट्याकनुड् चाहाबा आलिसिगा ॥ ४४ इनामा खानिलोड्सा! खानिम्टे मिसेन्डोक् निमाहिनिना ओहोम्पा गाड्डे आनिड्सिगा ॥ याप्मिचि ठाहा मिटोकडेडोक् हिट्ना ओहोम्पा उठुइलाम्मा ओलाम्टिगा ॥

४५ ठिबाड् धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाडा येसु लोडुए, “आडाड्बा, खान्ना नागा रिड्चि आमाट्टुड् आन्याँ नाभाक् ठाना रिड्आचोगुएट्टु ॥” ४६ हिट्नुड् येसुडा लोडुचे, “इनाबा खानि धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि लोड्सा चा! खानिडा लिसाडायागा धार्माडाना चालान चालति ओचोगुम्मा हिट्नुड् याप्मिचिडा चोकमाडोक् उहिडुन्लोक् चोकमा आमेट्टुम्चिम्गा टारो खानिडाम्बाक् याप्मिचि ठिक् आड्गुलिकडा चा फोकमालोड्सा घुवार् आफानिम्चिम्गा ॥

४७ इनामा खानिलोड्सा! पोड्भोने खानिगा टुबाठेबाचिडा ओसेडुचिगा माड्काटाचिगा ओहोम्पाचि खानिडा आचोगुम्मा ॥ ४८ खानिउम्टे खानि टुबाठेबाचिडा जे ओचोगे हिट्ना टोऱ्वारोक् आचोगुमुड् आटोडेइसिए, पोड्भोने खानि टुबाठेबाचिडा माड्काटाचि

ओसेडुचे हिट्नुड् खानिडाम्बाक् हिट्नागाड्गा ओहोम्पा आचोगुएसुम्मे॥ ४६ हिड्डेउड् सोब्बे रिड् कानिबा माड्हाड्डा नाड्डे माट्टुए, ‘आडा खानिसोरि माड्काटाचि हिट्नुड् मुलि चेलाचि पाड्सुड्चिड्चिड्, टारो खानिडा इम्टेप्मा लोड्सा ओचाफेम्मा चाट्ला आमेट्टुम्चिम्चिम् हिट्नुड् आम्टेप्माम्बाक् आसेडुम्चिम्चिम्॥’ ४० नाड्डेउड् ना नाराडाना उटुम्डिनुड् हाट्ले सोम्मा ओसेडुचिंगा माड्काटाचिंगा ओहेलिक्डिना फाट्टुर ना टालाडिंगा याप्मिचिंगा ओटोगुटुटु॥ ४१ छेम्बाडोक्, आडा खानि लोनाँनि, हाबिलनुड् ठाना माझै हिट्नुड् सेड्सेड्ना डेन्डि ओसेडुचिंगा जाकारिया सोम्माडिना माड्काटाचिंगा हेलिकडाना फाट्टुर ना टालाडिंगा याप्मिचिंगा टेप्टेबाडिरोक् ठायुक्॥

४२ “इनामा खानि धारूमा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि! पोड्भोने खानिडा ठोनाडाना साँचो याप्मिचिलाम्मा आखाट्टुएसुम्मे टारो चा खानि आप्पेम्बाक् ना भिट्रा आलिगिनोट्टिन्गा हिट्नुड् ना भिट्रा लिकमा ओकोन्गा याप्मिचि लोड्सा चा आछाकट्टुएसुम्चिमे॥”

४३ येसुडा हिट्ना डेन् नाडुए हिट्नुड् धारूमा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि लोक् फरिसि याप्मिचिडा आड्डिक् बिरोड ओचोगुए हिट्नुड् पारिक् पारिकडागा रिड्चि सिलाप्पा ठालाड् ओचोगुए॥ ४४ हिट्नुड् हिट्नागाडा येसुडा ओचाफेन्ना रिड् माट्टुनिनुड् वारिक्डि ठेम्मा लोड्सा ओलाम्बो ओकोडुए॥

येसुडा ओचेलाचि ओछेकछेक् चोगुचिचि

(मात्रति १०:२६-२७)

१२ हिट्नाबेला नेमाडोक् हिनिलोक् जोम् याप्मिचि उछुमे॥ याप्मा याप्मिचि उलिसाउड् उन्चि उन्चि येप्पा येप्पा चामा ठालाड् ओचोगे॥ हिट्नुड् येसुडा पाइला ओचेलाचि लोडुचे, “खानि फरिसि याप्मिचिडा खाइ ओठेन्डुगा चिजाबिजाचिलाम् चाचाट् युडानि॥ ना खाइम्बाक् याप्मिचि छालाड् चोगमाना ओमाकपा निडग्वा ए॥ २ पोड्भोने हाट्लेम्बाक् पाक् पाक् ठोबाइसे ठिक् लेम्बा सोब्बे ठेट्युक् हिट्नुड् ठोबाइसागा सोब्बे रिड्चि माड्हाड्डा ठेट्लोक्

चोगुटु॥ ३हिट्डेउड् खानिडा डुम्बारिक् युसा आमाटूमगा रिड्चि
लेम्बाना व्हाड्डि सोब्बेडा ओखेम्सुटु॥ पाड् भिट्रा सोगोप् रिड्
आमाटूमगा पाड्धुरिलाम्मा ठेठेलोक् पार्चार ओचोगुड् सोब्बेडा
ओखेम्सुटु॥”

किप्पाना रिड्डाना बारेडि

(मात्रति १०:२८-३३; १२:३२)

४येसुडा नाड्डे चा माट्टुए, “हाउ साइबाचि, खानि येम् नासाडा
काचोकबा याप्मिचिलोक् किट्नेनिन् टारो हिट्नागाडा खानि हाड्सा
पाकचा चोकमा उहिन्दुन्ना॥ ५टारो आडा खानि माड्हाड्लोक् एडोक्
किट्टानिनुड् लोनाँनि॥ उन्लोक् एडोक् येम् सेडुड् योनालोग्डि लेप्पाना
ओबोल् युड्गवा॥ आए, आडा खानि लोनाँनि, उन्लोक् एडोक्
किट्टानि॥ ६पाक् टेम्बोक् गोडा भाड्गेरा नुवाचि इप्पोक् राड्डि
उछुक्निगै टे? टारो माड्हाड्डा हिट्नागा माड्डे ठिक् चा
मुन्डुन्चिन्ना॥ ७माड्हाड्डाउम्टे खानि टेहेक्डिना ठिक् ठिक् फ्याक्
चा नेडुएसुए॥ हिट्डेउड् खानि किट्नेनिन्! माड्हाड्डा नागा खाट्टिउगा
भाड्गेरा नुवाचि नुड्ना चा जोम् माहाड्गो आलिसिलोक् माचोगेइसे॥

८आडा खानि लोनाँनि, साडा याप्मिचिसोरि हिट्नागा येसुडा
ओचेलाचि एनुड् उपिक्युक् हिट्नुड् आडा याप्मि छाडा चा
हिट्नागालोड्सा माड्हाड्डाना माड्हाड् रिड् काउग्बाचि टोकानाडि
आयाप्मिचिनुड् मिसेन् निसुड्चिड्चिड्॥ ९टारो साडा आडा ना नाराडि
एड्फुट् याड्ओचोक्युक् हिट्नागा आडा चा माड्हाड्डाना माड्हाड्
रिड् काउग्बाचि टोकानाडि एड्फुट् चोगुड्चिड्चिड्॥ १०हिट्नुड् आडा
याप्मि छाडा बिरुडाडि काचेक्बाचिडा छेमा ओटोगुटु टारो सेड्सेड्ना
हाड्सा बिरुडाडि ओचेकगा याप्मिचि माड्हाड्डा छेमा पिडुन्चिन्ना॥
११हिट्नुड् खानिलोड्सा याहुदिचिगा छुम्मापाड्डि सासान
काचोकबाचिडा हिट्नुड् मुलि याप्मिचिडा मालाबियुड् उन्चिसोरि
माखाट्टिनाडा टाबो खानिडा पाक् माप्मानानुड् चिन्टिट् लिनेनिन्॥
१२हिट्नाबेलाडोक् पाक् चेकमानानुड् सेड्सेड्ना हाड्सा खानिलोड्सा
माहिसिक्टिटि॥”

धानि याप्मिडाना रिंड

१३हिट्नुङ् जोम् याप्चिगा खिमेयाङ्मेलाम्मा ठिबाङ् याप्मिडा येसु
लोडुए, “आडाङ्बा, आन्याँ पाबाडाना सुबेन्माकफेन्लाम्मा आभागा
आडा याङ्तपियाक्नुङ् आम्बु याङ्लोडाबिडालो ॥”

१४हिट्नुङ् येसुडा हिट्ना लोडुए, “हाउ साइबा, साडा खान्चि
सुबेन्माकफेन् काहाम्बा याप्मिनुङ् याङ्ओओचोगेना आथाबा काछिकबा
याप्मि लिसाडेना?” १५टाबो येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “ओछेकछेक्
चोगानि, सोब्बे चिजाबिजाचिगा लोबा चोकनेनिन् पोड्भोने जोम्
सुबेन्माकफेन्डि छेम्बाना चोला लिनिना ॥”

१६हिट्नुङ् ना येसुडा हिट्नागा ठिक् मुन्डुम् लोडुचे, “ठिबाङ् जोम्
सुबेन्माकफेन् लिसाना याप्मिडा ओस्वाँरलाम्मा जोम् चासाङ् छुमुए ॥
१७हिट्नुङ् हिट्नाडा उनिङ्गवाडि मिट्टे, ‘हाट्ले आडा पाक्
चोकडाना? नागा ख्वाप्पा चासाङ् ठोब्माना डेन्डोक् वाइना ॥’
१८हिट्नुङ् हाट्ले नाड्डे चोकमापोरो पिकसा उनिङ्गवा रिसुए, ‘नागा
खाटिटिउगा सोब्बे ठुङ्गुरिचि होडुङ्गचित्तुङ् ठेठेगा चासाङ् युग्माना
ठुङ्गुरिचि चोगुड्टुङ् हिट्नुङ् हिट्निडोक् ख्वाप्पा चासाङ् लोक्
आरु चिजाबिजाचि चा युड्सुङ्टुङ् ॥ १९हिट्नुङ् आसोकमा
लोडुङ्टुङ्, ‘आभागेए ठेना रैछो, याप्मा बार्खा सोम्मा युलोक्
चिजाबिजाचि छुमुएसुडे ॥ हाट्ले मोज्जालोक् युडा, चो, ठुङ्गु हिट्नुङ्
काचाप् उटायाक् ॥’

२०टारो माङ्हाङ्डा हिट्ना लोडुए, ‘ए काठोना मालेना याप्मि, हाट्ले
युसाडोक् खान् आसियुक् ॥ हिट्नुङ् खान्ना आठोबुगा सोब्बे
कासुबेन्माकफेन् आरु याप्मिचिगा लियुक् ॥”

२१ना मुन्डुम् माप्मा हिडुङ् येसुडा माट्टुए, “आए, आप्पे लोड्सा
सुबेन्माकफेन् काछुम्बा याप्मिचि हिट्नुङ् माङ्हाङ्लेङ् मिङ्गवा
ओचोगुन्गा याप्मिचिगा हालाट् नाड्डेडोक् लियुक् ॥”

ओफाबा लोक् सुबेन्माकफेन्डाना बारेडि हिसिकमा

(मात्रति ६:२४-३४)

२२हिटनुड् येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, “हिड्डेडोक् आडा खानि लोनाँनि, ना चोलाडि हिड्मा लोड्सा पाक् चामाना हिटनुड् पाक् वाप्मानानुड् बेसि चिन्टा चोकनेनिन्॥ २३पोड्भोने चामा लोक् ठुड्मा नुड्ना चा खानि चोला ठेना, हिटनुड् खानि येम् लोट्निड् नुड्ना चा ठेना रिड्॥ २४काऱवाचि पुयानुम् चिम्टे! हिटनागा पाकचा उहिसुन्ना चा हिटनुड् उछुम्सुन्ना चा॥ हिटनागाडा ढुड्गुरिडि आथाबा ढुकुटिडा उन्चि आहारा उयुड्सुन्ना चा टारो माड्हाड्डाडोक् हिटनागालोड्सा आहारा पिडुचिचि॥ खानि नागा नुवाचि नुड्ना चा जोम् माहाड्गो टे॥

२५खानिडा चिन्टा आचोगियुड् खानि आयु खाट्टिप्पा केलोक् चोगमा आहिडुम्टुम्नि टे? २६हिड्डेउड् खानिडा नाड्डेगाड्डेना खाट्टियुगा रिड् चा चोकमा आहिनिम्ना भोने पोड् आरु रिड् लोड्सा चिन्टा आचोगिटिगा? २७लिलि फुड्चि पुयानुम् हिटनागा खोड्डेउड् उपोयुगा! हिटनागा टोऱवा चा ओचोकूनिगा हिटनुड् लोट्लिड् चा उफुयुन्ना, टारो आडा खानि लोनाँनि, सोलोमान हाड् धानि लिसा चा नागा लिलि फुड्चि टेप्पा चा ओचेट्नुना लोट्लिड् वाडाट्टुन्॥ २८टारो हाट्ले लिना हिटनुड् हान्डेड्डोक् मिहिडि उदुम्ना फुड् लोक् बारिडिगा राऱवाउम् माड्हाड्डा स्याहार चोगुचिगा भोने, माड्हाड्डा नागा नुड्ना चा जोम् स्याहार माचोगिटि, पाक् खानिगा खाट्टिप्पा चा बिस्वास वाइनाइ? २९हिटनुड् पाक् चामाना हिटनुड् पाक् ठुड्मानानुड् खानि निड्गवा टिनेनुम्॥ हिटनुड् नागारिड्चिडि एरोक् चिन्टिट् चोकनेनिन्॥ ३०पोड्भोने माड्हाड् मिसेन् कानिनिबा याप्मिचिडा गो नागा सोब्बे चिजाबिजाचि ओकोलुटु॥ टारो खानि लोड्सा पाक् चिजाबिजाचि चाहाबा लियुक्ना हिटनागा सोब्बे खानि टोकुबा माड्हाड्डा ठाटोगुटु॥ ३१टारो पाइले माड्हाड्डाना उमुलुक् कोलानुम् हिटनुड् सोब्बे नागा चिजाबिजाचि उन्डा मापिडिटि॥

टोनालोगृङ्गि जागेडा चोकमाना सुबेन्माकफेन्

(मात्रति ६:११-२१)

३२येसुडा लोडुचे, “खाट्टिउना छुम्माडिगा आचेलाचि, खानि किट्नेनि! पोड्भोने खानि टोकुबाडा उमुलुक् खानि पिमा लोड्सा ओचाप् टाइसे॥ ३३खानिलोक् युड्गा सुबेन्माकफेन् छोड्सानुमुड् पाकचा वानिगा याप्मिचिलोड्सा पिडानुम् चिम्॥ आप्पे लोड्सा काइले चा लाट्निना सुबेन्माकफेन् टेहार चोगानुम् हिट्नुड् खोनाबेला चा जाखाम् लिनिना सुबेन्माकफेन् टोनालोगृङ्गि छुम्सानुम्॥ हिट्नि याड्काखुट्चिडा चा याड्तुखुट्टुन्ना हिट्नुड् उमा चा ठानिना॥ ३४पोड्भोने खोनाइ कासुबेन्माकफेन् युड्गवा हिट्निरोक् कानिड्गवा चा लियुक्”

ओछेकछेक् हिट्नुड् बिस्वासि लिमा कोन्युक्

३५“खानि फोड्ड ठोट् रेकटानुम् सेवा चोकडा टेहार लिसानिउड् युड्गानि हिट्नुड् खानि कुपि हाट्टा याकटानुम्॥ ३६हिट्नुड् भ्या भाटेरलाम्मा टाना पाड् ओडाड्बा ओलाम्बो पुसा ओहाड्सुना ओटोरवा काचोकबा याप्मिचि गाड्डेडोक् खानि लिसानि॥ उन्चि डाड्बा ठायुड् दुवारिक् ठोक् ठोक् चोगुनामे दुवारिक् ओड्सुबिडुटु॥ ३७पाड् डाड्बा नोक्यु आप्नाडा ओटोरवा काचोकबाचि मिझम्मे उयुडागा दुबुचे भोने हिट्नागा लोड्सा ना आड्डिक् ओचेट्नुना लियुक्॥ छेम्बारोक् आडा खानि लोनाँनि, हिट्ना पाड् ओडाड्बा आप्पे टेहार लियुड् ओटोरवा काचोकबाचि चामा चासिड् युड्सुचिचि हिट्नुड् सेवा चोगुचिचि॥ ३८हिट्डेरोक् पाड् ओडाड्बा आधारात् युस आथाबा ना नुड्ना चा हामो टाचा ओटोरवा काचोकबाचि मिझम्मे उयुडागा दुबुचे भोने हिट्नागा टोरवा काचोकबाचि लोड्सा ना आड्डिक् ओचेट्नुना लियुक्॥

३९ना रिड् ठाटोगानुम्, पाड् ओडाड्बाडा याड्काखुट्बाचि खोना बेला ओटायुकनानुड ठाहा टोगुनाबे उन् मिझम्मे युडेबे हिट्नुड् याड्खुप्मा पिडुन्चिन्ना॥ ४०हिट्डेउड् जाइले चा टेहार लिसानिउड्

खानि युडगनि पोड्भोने आडा याप्मिडा छा खोनाबेला टाडाना खानिडा ठाडोक् आटोक्निम्ना ॥”

बिस्वासि लोक् आबिस्वासि नोकारडाना मुन्दुम्

(मात्रति २४:४५-५१)

४१ हिट्नुङ् पत्रुसडा येसु सिलाप्टुए, “आडाड्बा, ना मुन्दुम् आन्यां लोड्सा एरोक् याप्मि आलोडाना इ आरु सोब्बे याप्मिचि लोड्सा चा इ?”

४२ येसु डाड्बाडा पत्रुस लोड्हुए, “खोना टोऱवा काचोकबा याप्मिबाक् निड्गवाडा चोना हिट्नुङ् कानिबा याप्मि होला? हिट्नुङ् हिट्ना लोड्सा पाड् ओडाड्बाडा आरु ओटोऱवा काचोकबाचि पुमालोड्सा जिम्मा पिडुटु हिट्नुङ् ठिक्का बेलाडिडोक् हिट्नाडा चामा ठुड्मा हिट्नागा पिडुचिचि ॥ ४३ हिट्नुङ् पाड् ओडाड्बा नोक्युड् टानाडा ओटोऱवा काचोकबा हिट्डेडोक् चोगुएटुना दुबुए भोने हिट्ना टोऱवा काचोकबा लोड्सा आड्डिक् ओचेट्नुना लियुक् ॥ ४४ छेम्बाडोक् आडा खानि लोनाँनि, पाड् ओडाड्बाडा हिट्ना ओटोऱवा काचोकबा लोड्सा रऱ्वाप्पा ओपाड्डिना सुबेन्माक्फेन्डाना जिम्मा पिडुटु ॥ ४५ टारो हिट्ना टोऱवा काचोकबाडा ओडाड्बा एला टानिना पिक्सा उनिड्गवाडि मिट्टाउड् आरु नोकार लोक् नोकारनिचि लेम्मा ठालाड् चोगुचे, हिट्नुङ् चामा, ठुड्मा हिट्नुङ् टेमा ठालाड् चोगुए भोने, ४६ हिट्नाडा ओपाड्डाड्बा उन्डा आसा चोगुन्गेट्टुन्ना बेला हिट्नुङ् मिट्टुन्गेट्टुन्ना बेला होन्युटायुक् हिट्नुङ् हिट्नाडा दुक्लोक् सजाय टोगुटु हिट्नुङ् हिट्नाडाना याड्छामा माड्हाड् बिस्वास ओचोगुन्गेट्टुन्गा याप्मिचिगा गाड्डेडोक् लियुक् ॥

४७ ओडाड्बाडाना निड्गवाडिना रिड् ठाहा टोगुड्चा हिट्नुङ् ओडाड्बाडिना उनिड्गवा गाड्डे चोक्मा टेहार कालिनिबा लोड्साम्बाक् ओपाड्डाड्बाडा आड्डिक् दुक्लोक् लेम्सुटुटु ॥

४८ टारो हिट्ना टोऱवा काचोकबाडा ठाहा मिट्टोकडे सजाय टोक्माना टोऱवा चोगुटु पोड्भोने हिट्ना नोकारडा ओडाड्बाडाना निड्गवाडिना रिड् ठाहा टोगुन्ना हिट्नुङ् हिट्नाडा खाट्टिप्पा एरोक्

साजाय टोगुटु॥ खोनाडा जोम् टोगुएसुए, हिट्ना जोम्डोक् पिमा
कोन्युक्, हिट्नुड् खोनाडा जोम् जिम्मा टोगुएसुए, उन्लोड्सा
आज्जा जोम् नाक्युक् ॥”

साम्माना रिंड्

(मात्रति १०:३४-३६)

४६“आडा ना नाराडि माड्हाड्डाना छिकमानाडाना मि मेट्सिडा
टायाड्ना, टारो ना पाइलेडोक् मि हाट्टालेट्टाना बे नुलोक् लिसे बे ॥
४०आडा ठिक् याड्छामाना बाप्टिसामा लाट्मा कोलाइसे, हिट्ना
मिचोकडे सोम्मा आसोक्मा ठेकटाइसे ॥ ४१आडा ना नाराडिगा
याप्रमिचि सान्टि पिमा लोड्सा टायाड्नानुड् खानि मिट्नेनिन्? आडा
खानि लोनाँनि, आडाम्टे याप्रमिचि साम्मा टायाड्ना ॥ ४२पोड्भोने
हाट्लेलाम्मा ठिक् पाड्डिगा टेम्बोक् जाना जाहानचिडि आ-आप्पे
उसाम्युक्, सुम्बाड् बिरुडाडि इप्पाड् हिट्नुड् इप्पाड् बिरुडाडि
सुम्बाड् ओकोप्युक् ॥ ४३उप्पा बिरोड्डि उइछा, उइछा उप्पा
बिरोडाडि कोप्युक् हिट्नुड् उमा उइछा बिरोड्डि, उइछा उमा
बिरोडाडि कोप्युक्, हिट्नुड् ओनाम्मा ओपाड्लुमेट् बिरोडाडि,
ओपाड्लुमेट् बिरोडाडि ओनाम्मा कोप्युक् ॥”

बेलाडाना बारेडि ठाहाटोक्मा

(मात्रति १६:२-३; ५:२५-२६)

४४हिट्नुड् येसुडा याप्रमिचिगा खिमेयाड्मेलोड्सा लोडुचे, “खानिडा
नाम्ठामालेड् खिमेमा कोब्युगेट्ना आनिसुम्मे भोने, ‘हाट्ले वेहेट्
टायुक्’ पिक्सा आपिगिटि हिट्नुड् वेहेट् चा टायुक् ॥ ४५हिट्डेडोक्
लाड्लेलाम्मा हित्वा फेने भोने ‘हाट्ले हुटुवामा लियुक्’ पिक्सा
आपिगिटि हिट्नुड् हिट्डेरोक् लियुक् ॥ ४६हात निड्गवा ओमाक्पाचि!
खानिडा ना नाराडि लोक् टाड्साड्डि आपुयुमुड् हान्डेड् पाक्
लियुक्नानुड् आड्काल् चोक्मा आहिडुम्गा, टारो ना बेलाडिना
उट्पुट्म्बाक् पोड् खानिडा ठाहा आटोक्निम्मा? ४७खोना रिंड्
माहामानानुड् खानिडा आप्पे ठाहा टोक्मा कोन्निगै?

४५ खोनाडाचा खानि फाट्दुर लाहाबा माचोगिउङ् आडालाट्डि माखाट्टिनाबेला फाट्दुर लाहाब् काचोकबालोक् लाम्बोडिडोक् टोडानि, हिट्डे आचोग्याट्टिन् भोने हिट्नाडा काछिकबा यापूमिडि माखाट्टिटि हिट्नुङ् हिट्ना काछिकबा यापूमिडा ओफाबाचि उमुक्डि मापिडिटिटि हिट्नुङ् हिट्नागां खाम्बाड्डि माछाक्टिटि॥ ४६ हिट्नुङ् आडा खानि लोनाँनि, सोब्बे हुङ्माना ओफाबा मिहुङ्डेसोम्मा खानि हिट्नालाम्मा होम्मा आहिडिन्ना॥”

माड्हाड्डि काएल लिसानि

१३ हिट्नाबेला हिट्नि ओवासेट्टागा आम्टेप्मा यापूमिचिडा गालिलि छेट्राडिगा यापूमिचि बारेडि येसु ओलोडुए, “गालिलि यापूमिचि माड्ठानाडि साम्माङ् ओचोगुएट्टुना बेला पिलातस ओलोडुना रोमि टाड्बा आम्टेप्मा यापूमिचि सेट्मा मेट्टुचे हिट्नुङ् उनचि हेलिक् चा हिट्निडोक् मिसाडा ओचोगुए॥” २येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “नागा ओसेडुचिगा गालिलिडिगा यापूमिचि पाक् आरु गालिलि यापूमिचि नुड्ना चा जोम् पापिचि ओडागानुङ् आमिट्टिटिगि? ३आडा खानि लोनाँनि, हिट्डे माखाक्, खानिचा पापलाम्मा माड्हाड्लेङ् निड्ग्वा आरिनेट्निम् भोने खानि चा हिट्डेडोक् फ्याङ् आमेगिटि॥ ४आथाबा सिलोआमडि केना पाङ् होडाउङ् फुकटु सेडुचिगा ठिक्याङ् टेप्मा यापूमिचि चा यरुसलेम खालाड्गाडिगा यापूमिचिडि माड्डे सोब्बे नुड्ना पापिचि ओडागानुङ् आमिट्टिटिगि? ५हिट्डे माखाक्, टारो आडा फेरि खानि लोनाँनि, खानिडा माड्हाड्लेङ् निड्ग्वा आरिनेट्निम् भोने खानि चा सोब्बे हिट्नाड्डेडोक् फ्याङ् आमेगिटि॥”

वामाखोकपोडाना मुन्डुम्

६हिट्नुङ्ना येसुडा हिट्नागा ठिक् मुन्डुम् लोडुचे, “ठिबाङ् यापूमिडा ओकोठेबारिडि ठिक् वामाखोकपो लेट्टुएसुना॥ हिट्ना बेला बेला वामाखोकपो उसा केडेनिनुङ् पुसिडा आबायाकटाना, टारो उसा केडाना दुबुव्ट्टुन्॥ ७टाबो स्वाँराडि टोऱ्वा काचोकबालोड्सा लोडुए, ‘आडा

सुम्बोक् बारऱ्खालाम्मा ना वामाखोकपोडा उसा केडुटुनिनुड् पुयेट्टुड् टारो केड्मा केड्नेट् नि॥ आबो ना वामाखोकपो चेप्टुडेसु, नालोड्सा पोड् बिट्थाडि स्वाँरा कोकमा पिमाना? व्टारो टोऱ्वा काचोकबाडा लोडुए, ‘आडाड्बा, ना वामाखोकपो उभुड्मा आझै ठिक् बारऱ्खा टेप्मा युड्सुम् हिट्नुड् आडा ना ओजारा याम्बा नायाम्बा टोयुड् मोल ठेन्डुड्डुड्॥ ६हिट्नुड् हान्डेमाड् उसा केडे भोने ओचेट्नुडोक् लियुक्, केड्नेट् नि भोने खोकटेडेसु॥”

युड्माना लेम्बा ओएकचुरिक् गुड् लिसाना मेन्फेमा येसुडा नुमेट्टुदु
 १०ठिकखेप् युड्माना लेम्बा येसुडा याहुदिचिगा ठिक् छुम्मापाड्डि हिसिकटुएट्टुचिगा॥ ११हिट्नि ठिबाड् ठिक्याड् बारऱ्खालाम्मा ओचाफेन्ना रिमेट् लाहाबा लिसाउड् दुगाना मेन्फेमा डाना॥ हिट्ना ओयाक् चिरिक् गुड् लिसाउड् सोट् चोकमा चा हिनेट् निना॥ १२येसुडा हिट्ना मेन्फेमा निसुए हिट्नुड् ओटोककानाडि छेम्डुड् लोडुए, “आनो, हाट्ले कारोगालाम्मा खान् आनुए॥” १३हिट्नुड् येसुडा हिट्ना उठुड्डि उमुक् युड्सुए, हिट्नुड् हिट्नाबेलाडोक् ओयाकचुरिक् सोट् लिसे हिट्नुड् माड्हाड्डाना उनिड् चोन्मा ठालाड् चोगुए॥

१४टारो हिट्ना मेन्फेमा युड्माना लेम्बा येसुडा नुमेट्टुना याहुदिचिगा छुम्मापाड्डिना ओठेडाड्डा निसुड् ओरेक् काडे॥ हिट्नुड् हिट्नाडा याप्मिचि लोडुचे, “हाण्टाडि सि लेम्बा टेप्मा टोऱ्वा चोकमा हिडुम्तुम्, युड्माना लेम्बा माखाक्॥ आरु लेम्बा नुसिडा टायानि॥”

१५टारो येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “हाउ निड्गवा ओमाकपाचि! पाक् सोरोक् युड्माना लेम्बा चा खानिडा पिट् आथाबा गाधा आलेडुम्चिम् चुवा टुड्सिडा आखाट्निम्चिम्मै टै? १६हिट्डेउड् युड्माना लेम्बा ना उटुखुमाड्लाम्मा नुमेप्मा ओचाफेप्मा माखाक्॥ पोड्भोने ना आब्राहाम पाड्डिना मेन्फेमाडोक्, हिट्नुड् उन्लोड्सा ना टुखुमाड्डि ठिक्याड् लाम्मा ओचाफेन्ना रिमेट्डा पोट्राकाक् चोगुएसुना॥” १७येसुडा ना रिड् माट्टुनाडा सोब्बे ओसाट्टुरचि ओमोन्डासिए, टारो उन्डा डोड् ठोड्डिना टोऱ्वा चोगुनाँ सोब्बे याप्मिचिगा उन्चि चाप् टाए॥

माड्हाड्डाना उमुलुक् बारेडि इप्पोक् मुन्डुम्

(मात्रति १३:३१-३३; मारुकुस ४:३०-३२)

१८हिट्नुड् येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “माड्हाड्ड उमुलुक् खोड्डेनानुड् आडा पाक्लोक् टोड्सुड्ना? १९ना ठिक् पाट्छायो सागाडा लालिक् गाड्डेना युड्गवा॥ ठिबाड् याप्रमिडा हिट्ना लालिक् खाट्टुड् ओस्वाँराडि हिसुटु, हिट्नुड् कोब्युड् पोयुड् सिड् उभुडमा लियुक्॥ हिट्नुड् हिट्ना ओहागेप्पाचिडि नुवाचिडा उन्चि हाप् ओचोगुटु॥”

२०येसुडा फेरि लोडुचे, “माड्हाड्ड उमुलुक् आडा पाक्लोक् टोड्सुड्ना टे?” २१हिट्ना चालेपा भुक्भुक् चोगुना फुडुम्बा गाड्डेना ए॥ ठिबाड् मेन्फेमाडा खाट्टिप्पा फुडुम्बा जोम् पिठोडि ठेन्डुड् फोडुटु हिट्नुड् ख्वाप्पा पिठोडोक् फुडुम्बाडा ठाकटुड् भुक्भुक् चोगुटु॥”

चिफिप्पा ढुवारिक्

(मात्रति ७:१३-१४, २२-२३)

२२हिट्नुड् येसु यरुसलेम खालाड्गाडि खाडागेट्नाबेला उन्डा युक्ताम्डि हिट्नुड् खालाड्गाडि लिगाउड् हिट्निगा याप्रमिचि हिसिकटुचे॥ २३हिट्नाबेला ठिबाड् याप्रमिडा येसु सिलाप्टुए, “आडाड्बा, पाक् खाट्टिप्पा याप्रमिचिडा एडोक् मुक्टि ओटोगुटुगि?” २४येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “चुबुरुक्ना ढुवारिक्लाम्मा माड्हाड्डाना उमुलुक्डि लिग्मा कोलानि, पोड्भोने आडा छेम्बाडोक् खानि लोनांनि, नाड्डेना बेला टायुक्, जोम् याप्रमिचि फिप्पा ढुवारिक्लाम्मा लिग्मा ओकोन्युक्, टारो लिग्मा उहिनिगा॥ २५हान्डेड्बाक्, जाबो पाड् ओडाड्बा कोप्युड् ओढुवारिक् छुप्टुटु टाबो भिट्रा लिग्मा हिडिन्ना॥ हिट्नुड् खानिम्बाक् भारालाम्मा ढुवारिक् इन्सा, ‘आडाड्बा, ढुवारिक् याप्रमि ओड्साबिडा’ पिक्सा आपिगिटिटि॥ टारो उन्डा मालोडिटि, ‘खानि साइगा? खोनालाम्मा आटाइगा? आडा खानि मिसेन् निनेनिन्गा॥’ २६हिट्नुड् खानि आपिगिटि, ‘आन्याँ खान्लोक् युडिंडे चाम्मे, ठुडुमे हिट्नुड् खान्डा

आन्यां पाडूठाडूडि यापूमि आहिसिकटे॥’ २७ टारो उन्डा फेरि माटूदु, ‘खानि साइगा? आडा खानि मिसेन् निनेनिन्गा॥’ ए दुस्ता यापूमिचि! आडालाम्मा खाडाजानि॥’ २८ हिट्नुड् खानि टुबाठेबाचि आब्राहाम, इसाहाक, याकुब ओलोडुचिगा यापूमिचि हिट्नुड् सोब्बे माडूकाटाचि माडूहाड् उमुलुक्डि उयुडागा आनिसुम्चिम्चिम्, टारो खानि आपेम्बाक् भारा मायुड्सिगा ठाहा आटोगुम्टुम् हिट्नुड् खानि आडिकू सानिड्ग्वा आलिसिटिटि हिट्नुड् खानि कुन्जिरिकबा चा काश्युक्॥ २९ हिट्नुड् ना नाराडिना ख्वाप्पा याम्बा नायाम्बालाम्मा हिट्नुड् ख्वाप्पा देसालाम्मा यापूमिचि उटायुक् हिट्नुड् माडूहाडूडाना उमुलुक्डि उन्लोक् एककेउ भातेर चासाडि उयुड्युक्॥ ३० हिट्नुड् हाट्ले चाहाबा उलिनिगा यापूमिचि हिट्नि चाहाबा उलिगा उलियुक् हिट्नुड् हाट्ले चाहाबा उलिसागा यापूमिचि हिट्नि चाहाबा उलिनिगा यापूमिचि उलियुक्॥”

येसुडा यरुसलेम माया चोगुदुटु

(मात्रति २३:३७-३६)

३१ हिट्नाबेला खोट्टेप्मा फरिसि यापूमिचि येसु सोरि ओआबाउड् ओलोडुए, “खान् नाइलाम्मा आन्टालेड् खाडाएट्टा” पोड्भोने हेरोद हाड्डा खान् सेप्पा माकोन्एट्॥”

३२ येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “खाडानिउड् हिट्ना स्याला लोडानुम्, ‘नाहि खेम्सानुम्, हाट्लेडोक् हान्डेड् ओचाफेन्ना रिमेट् यापूमिचिलाम्मा होट्टुड्चिड्चिड्, हिट्नुड् टुखुमाड् यापूमिचि नुमेट्टुड्चिड्चिड्, हिट्नुड् छिन्डेड्म्बाक् आटोर्वा लाट्टुड्टुड्॥’ ३३ टारो आडा हाट्ले हान्डेड् हिट्नुड् छिड्डेड् सोम्मा आटोर्वा चोकमा हिड्डुड् हिट्नुड् यरुसलेमलेड् खाप्पाडोक् कोन्युक्, पोड्भोने यरुसलेम नुड्ना भारा आरु डेन्डि माडूकाटा सेप्पा लिनिना॥

३४ ए यरुसलेमडिगा यापूमिचि! खानिडा माडूकाटाचि आसेडुम्चिम्मा॥ माडूहाडूडा खानिसोरि पाडूसुचिगा लुड्गोर्वाडा आलेप्टुम्चिम्मा॥ आडा खानिलोड्सा वाडा वाजिलेट्चि छुमुचि गाड्डे हिट्नुड् वाजिलेट्चि कुप्टुचि गाड्डेडोक् आम्टेप्मा छुम्मा हिट्नुड्

सुराक्षा पिमा कोलुड्चिडे टारो खानि आटेन्डेट्रिन्॥ ३५ नाहि खेम्सानुम्, खानि यरुसलेम खालाङ्गाडिगा याप्रमिचिलोड्सा माड्हाड्डा मानाडिटिटि॥ हिटनुड् आडा खान् लोनाँ, जाइले सोम्मा ‘माड् उनिड्डि टाना धान्या’* पिकसा आपिग्रनिना टाबो सोम्मा याड्अनिनिड्ना॥”

येसुडा युड्माना लेम्बा दुगाना याप्रमि नुमेटदुटु

१४ ठिक् युड्माना लेम्बा येसु ठिबाड् ओठेडाड् फरिसि याप्रमि ओपाड्डि चामा चासिडा खाडे॥ हिटनि याप्रमिचिडा उन् मिच्छो मेट्सा उयुडासागा॥ २हिटनि ठिबाड् उलाड् उमुक्चि होमाना याप्रमि येसु ओटोकानाडि युडासाना॥ ३हिटनुड् येसुडा धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि लोक् फरिसि याप्रमिचि सिलाप्टुचे, “धार्मा बिधि बिदान्ता आनुसार् युड्माना लेम्बा दुखुमाड् नुमेट्मा ओचेट्नुना लियुक् नि लिनिनै?” ४टारो हिटनागा पाकचा उपिग्नेयाटनि हिटनुड् उन्डा हिटना दुखुमाड् याप्रमि उतुड्डिउ उमुक् युड्सुड् नुमेट्टुए हिटनुड् हिटनालाम्मा पाड्सुडिसुए॥ ५हिटनुड् येसुडा हिटनागालोड्सा लोडुचे, “युड्माना लेम्बा खानि ओओ आथाबा पिट् गाइरो चुवाडाम्‌मि ओठाए भोने पाक् खानि हिटनाबेलाडोक् आहोटनिम्‌चिमौ टे?” ६हिटनुड् फेरि चा हिटनागाडा पाक् चा माप्मा उहिडुब्ट्टुन्॥

निम्टो पिबाचिलोड्सा येसुडा मुन्डुम् लोडुचिगा

७येसुडा हिटनि भातेरूडि ओछेम्डुचिगा याप्रमिचिडा मुलि मुलि युड्माना ठोड्चि ओसेगुना निसुउड् हिटनागालोड्सा ठिक् नाड्डेना मुन्डुम् लोडुचे, ८“खानि भ्या भातेरूडि निम्टो मापिडिए भोने मुलि डेन्डि युड्नेनिन् पोड्भोने खानि नुड्ना चा उनिड् मुकटाना याप्रमि निम्टो उपिडुएसुए भोने, ९हिटना होन्युटानाडा, खान् लोक् हिटना निम्टो कापि याप्रमि आप्रयुड्, ‘खान् आयुडाना ठोड् उन्लोड्सा नाडुबिडु’ मालोडे भोने खान्नाना कानाभु खाऱ्युक् हिटनुड् खान्

* १३:३५ भजन छाप्ला ११८:२६ पुयानुम्

गुन्दरिडि युडामाना लियुक् ॥ १० टारो निम्टो आटोगुड् भ्या भातेरऱ्डि आखाट्नाडा यो खाम्मिडोक् युडा, हिट्नुड् निम्टो कालोबा आप्युड् खान् मालोयुक्, ‘हात आम्बु, नाहि नाट्टोडोक् काडाउड् युडा ॥’ हिट्नाबेला सोब्बेचि सोरि कानिड् भेन्युक् ॥ ११ पोड्भोने आप्पे ठेलोक् काचोक्बाचि माड्हाड्डा खाट्टिगा चोगुचिचि हिट्नुड् जुन्डा खाट्टिना ए पिग्युक् हिट्नागा उन्डा ठेलोक् चोगुचिचि ॥”

१२ हिट्नुड् येसुडा पाड्ओडाड्बा चा नाइडे लोडुए, “खान्डा नाइडेना भातेर आचोगुना कामिसेन् कासाइबाचि, भुम्बु-भान्भाचि, कानातेदारचि हिट्नुड् वागाठागा काटाकलुड्चि छेम्डुन्चिन् पोड्भोने हिट्नागाडा ठेट्लोड् हुड्मालोड्सा फेरि खान् चा भातेरऱ्डि माछेम्युक् हिट्नुड् नाट्टेप्माडोक् काटोरवाडाना इनाम् लियुक् ॥ १३ टारो भातेरऱ्डि पाक्चा ओवानिगा, लोड्लेन् हिट्नुड् याड्डनिनिगा छेम्डुचि ॥ १४ हिट्नुड् खान्डा आसिक् आटोगुटु, पोड्भोने हिट्नागाडा काठेट्लोड् हुड्मा उहिडुन्ना ॥ टारो धार्मोति याप्मिचि उसियुड् उहिड्नाडा माड्हाड्डा खान् नाडाना इनाम् मापियुक् ॥”

ठेना भातेरडाना मुन्डुम्

(मात्रति २२:१-१०)

१५ येसुलोक् चामा चासिडा युडाना ठिबाड् याप्मिडा ना रिड् खेम्सुड् लोडुए, “माड्हाड्डाना उमुलुक्डिना भातेर चामा काटोक्बाचि इम्टेप्मा उन्चि चाप् टायुक्!”

१६ येसुडा हिट्ना याप्मि ठिक् मुन्डुम् लोडुए, “ठिबाड् याप्मिडा ठेना भातेर टेहार चोगुए हिट्नुड् बो याप्मिचि निम्टो पिडुचे ॥ १७ हिट्नुड् भातेर चामाबेला लिसाउड् ओटोरवा काचोक्बा ‘भातेर चामाबेला लिसे, आबानि’ पिकडा निम्टो ओलोडुचिगा छेम्सिडा पाड्सुए ॥ १८ टारो निम्टो उपिडुचिगा सोब्बेडा ठिक् ठिक् रिड् ओचोगुड् खाप्मा ओटेन्नेट्रनि ॥ हिट्नुड् पाइलेना पिगे, ‘आडा ठिक् बेड्सि इनुएसुड्डे हिट्ना बेड्सि पुसिडा खाप्माडोक् कोन्युक्, कानिड्गवा उटुक्निचा, आडा भातेरऱ्डि आप्मा हिनिड्ना ॥’ १९ आर्कोडा लोडुए, ‘आडा लेम्बोक् हाल गोरु इनुएसुड्डे हिट्नागा फेड्सुड् पुयुड्चिड्चिड्, कानिड्गवा उटुक्निचा,

आडा भातेरळि आप्मा हिनिड्ना॥’ २० आरकोडा चा लोडुए, ‘आडा लोप् एडोक् भ्या चोगुएसुडे नाडेना आडा आप्मा हिनिड्ना॥’ २१ हिटनुड् ओटोरवा काचोकबा नोकटा खाडाउड् सोब्बे रिड्चि ओडाड्बा खेम्मेट्टुए॥ हिटडेउड् ओडाड्बाडाना उसिरिबा काडाउड् ओटोरवा काचोकबा लोडुए, ‘एला खाडाउड् खालाड्गाडि लाम्बो कोकपाडिंगा पाकचा ओवानिंगा, दुखुमाड्चि, लाड्लेन्चि हिटनुड् याडुनिंगा याप्मिचि छेम्डुचिउड् टाडुचि॥’

२२ हिटनुड् हिटना टोरवा काचोकबाडा ओडाड्बाडा लोडु गाड्डेडोक् चोगुउड् ओडाड्बा लोडुए, ‘आडाड्बा, खान्डा आमाट्टुचिंगा सोब्बे छेम्डुड्चिउड् टाडुड्चिंडे॥ हिटनुड्चा हाट्लेचा जोम् युड्माना डेन् खेरोक् युड्गवा॥’

२३ फेरि ओडाड्बाडा लोडुए, ‘हिट्डे भोने, युक्ताम्डि लाम्बो लाम्बो हिटनुड् खोप्चा खोप्चिंडि खाडाउड् भातेरळि खाम्माडोक् कोन्युक् पिकसा छेम्डु टाडुचि॥ हिटनुड् आपाड् उइप्याक्॥ २४ पोड्भोने आडा खानि लोनाँनि, पाइला निम्टो पिबालाक् चि खोनाडाचा आडा टेहार चोगुड्ना भातेर चामा ओटोगुन्ना॥’

येसु ओचेला लिसिनाँ याड्छाडिना

(मात्रति १०:३७-३८)

२५ ठिकखेप् जोम् याप्मिचिना खिमेयाड्मे येसुलोक् ओखाडागेट्टागा, हिटनुड् येसु हिटनागालेड् नोकटाउड् लोडुचे, २६ “आडा आएड् आएड् रोक् कारिकबाडा उप्मा-उमा, ओटालिमाड्, उइछाचि, उम्भु-उन्भाचि, उना-उन्भाचि हिटनुड् आप्पे नुड्ना चा आडा माया याड्चोगृनिना भोने हिटना आचेला लिमा हिनिना॥ २७ हिटनुड् उखाप्चे खुयुड्* आएड् आएड् लाहाबा लिनेट्नि भोने आचेला लिमा हिनिना॥

२८ हाट्ले खानि माड्डे ठिबाड्डा चोड्साड्मा पाड् चोकमाना निड्गवा चोगुए भोने हिटना चोकमा हिमा खोट्टेप्मा ओफाबा लाहाबा

* १४:२७ उखाप्चे खुमानुड् येसुलोड्सा याड्छामा खुमा हिटनुड् सिमा चा टेहार लिमा॥

लियुकनानुङ्ग, हिट्टेप्मा ओफाबा आडालोक् युड्गवानि वाइनानुङ्ग पाइलेडोक् हिसाबमेन् चोगुटिनि माइनि? २६हिट्डेउङ्ग हिट्ना याप्मिडा जाग् ठेन्डुङ्ग चोक्मा हिडुब्टुन् भोने कानिबा याप्मिचिडा हिट्ना नाड्डे पिक्सा ओलोडुजोटु, ३०‘ना याप्मिडा चोक्मा ठालाङ्ग चोगुए टारो लाट्मा हिडुब्टुन्!’ ३१हाट्ले मिट्टानुम्, ठिबाङ्ग हाड्लोक् ठिमेक् हाजार् टिलिड्गाचि युड्गवा उन्डा आर्को इप्पेक् हाजार् टिलिड्गाचि काप्टुचिगा हाड्लोक् चुड्मा खाप्मा नुङ्ना पाइलेडोक् मेप्मा हिडुब्टुड्नि हिनिड्नानुङ्ग उन् मिट्टनै टे? ३२हिट्ना हाड्डा मेप्मा हिनिड्नानुङ्ग ठाहा टोगुए भोने आर्को हाङ्ग लाप्माङ्ग लाम्बोडि ओआप्युगेट्ना बेलाडोक् ओखाबोर कालो पाड्सुङ्ग टोड्माना रिड्ग चोगुटु॥ ३३नाड्डेउङ्ग खानि माड्डे जुन्डा आडा लोड्सा ख्वाप्पा रिड्गचि नाडुन्ना, हिट्ना आचेला लिमा हिनिना॥

उसाम् मेना युम्

(मात्रति ४:१३; मार्कुस ६:५०)

३४“युम् नुना, टारो युम्डाना ओसाम् खाडे भोने हिट्ना फेरि नुम्नुम् लोलोक् चोग्मा हिनिम्ना॥ ३५हिट्नुङ्ग ना स्वाँरा लोड्सा मोल चा लिनिना, याप्मिचिडा खेरोकडोक् ओलेप्टुटु॥ “खेम्माना नुभेक् लोकगाडा ना आरिड् ओचेट्नुलोक् खेम्सानुम्!”

मासाना ठुउँबा

(मात्रति १८:१२-१४)

१५ ठिकखेप् जोम् तिरो काफोक्बाचि हिट्नुङ्ग आरु पापिचि येसुडाना रिड्ग खेम्सिडा ओटाए॥ २टारो फरिसि याप्मिचि हिट्नुङ्ग धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिक्बाचिडा गुनुङ्गुनुङ्ग चोक्सा उपिगे, “ना याप्मि पापिचिलोक् साड्गाट् चोक्नाँ हिट्नुङ्ग एकेउ युड्युङ्ग चोना॥”

३टाबो येसुडा हिट्नागा ठिक् मुन्डुम् लोडुचे-- ४खानि माड्डे ठिबाङ्ग याप्मिलोक् ठिमेकमेक् गोटा ठुउँबाचिडि ठिक् मासुए भोने हिट्नाडा याड्याङ्ग गोटा ठुउँबाचि जाड्गालाडिडोक् पोक्टुचिउङ्ग हिट्ना मासाना

ठुउँबा टुबुन्लोक् सोम्मा कोलुन्याकटुनै टे? ४हिट्नुड् हिट्ना मासाना ठुउँबा टुबुड् ओफाकटाड्‌डि खुयुड् ओचाप् टासा ओपाड्‌डि नोक्यु आप्युक् ॥ ५हिट्नाडा ओसाइबाचि लोक् ओटाकलुड्‌चि छेम्दुचिउड् नाड्‌डे लोडुचिचि, ‘लौ हाट्ले आडालोक् खुसि लिसानि, पोड्‌भोने आडा मासुड्ना ठुउँबा हाट्ले टुबेसुडे’ ॥ ६आडा खानि लोनांनि, नाड्‌डेपारिकडोक् माड्हाड्लेड् काएल् लिमाकोन्निना याड्याड् धार्मोति याप्मिचि नुड्ना माड्हाड्लेड् काएल् लिना ठिबाड् पापि याप्मि लोड्सा लाम्दुड्‌डि ठेना आनान्डा लियुक् ॥”

मासाना राड्

७येसुडा हिट्नागा आर्को मुन्डुम् लोडुचे, “ठिबाड् मेन्भेमालोक् ठिमेक् रुपाक् राड् काप्टुएसुना ॥ हिट्ना मेन्भेमाडा ठिक् रुपाक् राड् मासुए भोने कुपि हाट्टुड् हिट्ना राड् टुबुन्लोक् पाड्‌डि टाम्फेकसा कोलुनै टे? ८हिट्नुड् हिट्नाडा टुबुए भोने ओटाकूचि हिट्नुड् ओटाकलुड्‌चि छेम्दुचिउड् नाड्‌डे लोडुचिचि, ‘लु हाट्ले आनि आनान्डा चोग्याक् पोड्‌भोने आडा मासुड्ना ठिक् राड् टुबुएसुडुडे’ ॥ ९आडा खानि लोनांनि, हिट्डेडोक् पापलाम्मा काएल् कालिबा ठिबाड् पापि याप्मि लोड्सा चा माड्हाड् रिड् काउग्बाचिगा उन्चि चाप् टायुक् ॥”

मासाना छा

११येसुडा फेरि आर्को मुन्डुम् लोडुचे, “ठिबाड् याप्मिडाना इप्पाड् येम्बिछा उइछाचि डागाचि ॥ १२हिट्नुड् ठिक् लेम्बा योड्बिछा उइछाडा उप्पा लोडुए, ‘आप्पा, कासुबेन्माकफेन् हान्डुड् आभागा याड्पिडा’ ॥ हिट्नुड् हिट्ना याप्मिडा उसुबेन्माकफेन् इप्पाड्डोक् हान्डुबिडुचे ॥

१३ठिक् इप्पोक् लेम्बा ओएड्स्वालेड् योड्बिछा उइछाडा टोगुना ओभागा सोब्बे खाट्टुड् लाप्माड् देसाडि खाडे ॥ हिट्नुड् हिट्ना ओसुबेन्माकफेन् खेरोकडोक् मोज्मोज्जा चोकसा चोउड् ठुउड् लाट्टुए ॥ १४हिट्नुड् उन्डा खाट्टुना ख्वाप्पा सुबेन्माकफेन् खार्जा चोगुड्

मासाना छा (१५:१६)

ओफोक् इप्पाजामा कोलुए॥

१७हिटनाबेला गो ओठोना टाए हिटनुङ् नाड्डे मिट्टे, ‘आप्पा पाड्डिम्टे ओटोरवा काचोकबाचिडा फोक् उलिलोक् ओचोउङ् उटुडुङ् ओमोन्दुगा, आडाम्बाक् नाहि सारवामाडा सियाड्लाबाडे॥ १८आबो आडा आप्पा पाड्डि नोकडा खाटना हिटनुङ् लोडुड्टुङ्, आप्पा, आडा माड्हाड् हिटनुङ् कानिड्ग्वा टानिना पाप चोगुएसुडे॥ १९हाट्ले आडा काइछानुङ् चा लोमा याड्खाननिना॥ आडा काटोरवा काचोकबाचि गाड्डेडोक् ठिबाड् टोरवा काचोकबा याड्चोगाउङ् कापाड्डि याड्युङ्सा॥’ २०हिटनुङ्नाम् हिटना योड्बिछा कोबाउङ् उप्पा पाड्डि नोकटा खाडे॥ हिटना खाडागेट्टानाबेला पाड्लाम् लाप्पाड् उप्पाडा हिटना टायागेट्टाना निसुए हिटनुङ् उलुक्मा दुकटुए हिटनुङ् उप्पा पिन्सा खाडाउङ् उमुकडा हिटना हुण्डुङ् चुप्पा चोगुए॥

२१हिटनुङ् योड्बिछा उइछाडा लोडुए, ‘आप्पा, माड्हाड्डाना हिटनुङ् खान्नाना निड्ग्वा टानिना आडा पाप चोगुएसुडे॥ हाट्ले आडा काइच्छानुङ् लोमा चा याड्खाननिना॥’ २२टारो उप्पाडा ओटोरवा काचोकबाचि लोडुचे, ‘एला खाडानिउङ् सोब्बे नुङ्ना ओफाड् लोट्टनिड् आप्टानुम् ना आइछा मेट्टानुम् हिटनुङ् उमुक्डि आड्गुठि हिटनुङ् ओलाड्डि लाड्सुप् मेट्टानुम्, २३हिटनुङ् गोठाड्डि ओम्बालाक् घुकुलुक्ना ठिक् जिवाट् आप्टानुम् सेडानुम् हिटनुङ् भातेर चोगुमुङ् चाम् हिटनुङ् मोज् मोज्जा चोगि॥ २४पोड्भोने ना आइछा सियेसाना,

लाट्टुनाबेलाडोक् हिटना देसाडि चामाठुड्मागा सोब्बे लाट्टे हिटनुङ् उन्डा पाकचा चामा ठुड्मा टोगुट्टुन्॥ १५हिड्डेउङ् हिटना देसाडिना ठिबाड् याप्मिडि टोरवा नाकूसिडा खाडे हिटनुङ् हिटना याप्मिडा हिटना फाक्चि फाआरा पिमाना टोरवा पिडुए॥ १६हिटना साडाचा चामा ठुड्मा उपिडुव्टुन्नुङ् फाआराडोक् चोड्

टारो फेरि उहिड्गवाट् लिसाइसे॥ ना मासेसाना, टारो दुबाइसे॥’
हिट्नुड् हिट्नागा आनान्डा चोक्मा ठालाड् ओचोगुए॥

२५हिट्नुड् हिट्नाबेला उतुम्सामिड् उइछा बेड्सिडि टोऱ्वा
चोगेट्टाना॥ हिट्ना टाए हिट्नुड् ओपाड्सोरि होन्डाटायानाँ ओपाड्डि
बाजागाजा मुक्टाना हिट्नुड् ओलाऱ्वासागा खेम्सुए॥ २६हिट्नाडा
ठिबाड् टोऱ्वा काचोक्बा छेम्डुड्, ‘नाहि पाक् लिएट्ना?’ पिक्सा
सिलाप्टुए॥ २७हिट्नुड् हिट्ना टोऱ्वा काचोक्बाडा लोडुए, ‘कान्भा
माहामा ओचेट्नुलोक् पाड्डि नोक्टा टाइसे, हिट्डेउड् काण्पाडा
ओम्बालाक् भुक्तुलुक्ना जिवाट् सेप्मा याप्मिमेट्टाउड् भातेर
चोगुएसुम्मे॥’ २८टारो हिट्ना तुम्सामिडाना आड्डिक् ओरेरेक् काडाउड्
पाड् भिट्रा लिग्माडोक् टेन्नेट्नि॥ हिट्नुड् उप्पा भारा होन्डाउड् ‘बाबु,
पाड् भिट्रा खाच्यचि’ पिक्सा लेगालाप्टुए॥

२९टारो हिट्नाडा उप्पा लोडुए, ‘आप्पा नाहि खेम्सु, नाट्टेप्मा बारखा
टेप्मा काटोऱ्वा काचोक्बाचि गाड्डेडोक् कासेवा चोगुडे, खान्ना
आलोडाड्ना रिड्चि पाक्चा मिपिकडे चोगुडे, हिट्डेउड्चा
आसाइबाचिलोक् मोज्जा चोक्मालोड्सा ठिक् मेर्बाचिलेट् नाथुचा
याड्आपिनेट्निड्॥ ३०टारो ना काइच्छाडा वालाफेडुमा
मेन्भेमाचिलोक् लाहाबा लिसाउड् सोब्बे सुबेन्माकफेन् लाट्टुए॥
हिट्नुड् ना टायानाम्बाक् ओम्डाइसाना घुक्तुलुक्ना जिवाट् आसेडुउड्
भातेर आचोगुए माहिडि!’

३१हिट्नुड् उप्पाडा लोडुए, ‘आइछा खानुउम्टे लेन्सेन् आडालोक्डोक्
आवाहेट्, आडालोक् युड्गवागा ख्वाप्पा सुबेन्माकफेन् खान्नागारोक्॥
३२टारो आनि खुसि हिट्नुड् आनान्डा चोक्माडोक् कोन्युक्॥ पोड्भोने
ना कान्भा सियाना, फेरि हिडेसे॥ ना मासेसाना हिट्नुड् दुबाइसे॥”

ओचाप्पाड् कोटेरिबा

१६ येसुडा ओचेलाचि ठिक् मुन्डुम् लोडुचे, “ठिबाड् जोम्
सुबेन्माकफेन् काप्टुना याप्मिडाना ओपाड्ठाड् कापु
ठिबाड् कोटेरिबा डाना॥ ठिक् लेम्बा आम्टेप्मा याप्मिचि वागाठेगा
याप्मिसोरि ओखाडाउड् ‘ना कोटेरिबाडा सोब्बे कासुबेन्माकफेन्

खेरोक् लाट्टुएट्टु' पिकसा ओलोडुए॥ २हिट्नुड् वागाठेगा याप्रमिडा हिट्ना कोटेरिबालोड्सा छेम्डुए हिट्नुड् वागाठेगा याप्रमिडा हिट्ना लोडुए, 'काबारेडि आडा ओचाफेन्ना रिड् खेम्सुएट्टुड्, खान्ना आयुड्सुना ख्वाप्पा आसुबेन्माकफेन्डाना हिसाब किटाब याड्निमेट्टा, पोड्भोने आडा खान् ना काटोरवालाम्मा होट्नागेट्नाँ॥ ३हिट्नुड् हिट्ना कोटेरिबा उनिड्ग्वाडि नाड्डे मिट्टे, 'हाट्ले आडाड्बाडा आटोरवा याड्नाप्टालाबे, आडा पाक् चोकडाना? आडा फेड्मा टोमा चा हिनिड्ना हिट्नुड् नाकमाजामा चा मोन्नासिडाना॥ ४हाट्ले आडा पाक् चोगुड्टुड्नाँ हिट्ना मिष्मा हिडुडे॥ आडा कोटेरिबा टोरवालाम्मा होन्नाउड् याप्रमिचिडा उन्चि पाड्डि आडा खोड्पारिक् ओचेट्नुलोक् चाट्ला याड्ओचोगडाना हिट्ना रिड् आनिड्ग्वाडि युड्सुएसुडे॥' ५हिट्नुड्ना हिट्ना कोटेरिबाडा ओडाड्बाडाना नारवा ओखाट्टुगा लोड्सा ठिबाड् ठिबाड् चोकसा छेम्डुचे, हिट्नुड् पाइलेना याप्रमि सिलाप्टुए, 'खान्डि आडाड्बाडाना नारवा खोट्टेप्मा केड्ग्वाना?' ६हिट्ना याप्रमिडा माट्टुए, 'आडि याड्मेकमेक् जारकिन् टेप्मा जैतुनडाना क्या हुड्माना केड्ग्वा॥' हिट्ना कोटेरारिड्लोडुए, 'कोए काभोर्पाइ एला लेम्बोकमेमेक् जारकिन क्या छेप्टु॥' ७हिट्नुड् हिट्ना कोटेरिबाडा आर्को सिलाप्टुए, 'खान्डा आम्टेप्मा नारवा हुड्माना युड्ग्वाना?' हिट्ना याप्रमिडा माट्टुए, 'आडि इप्पोकमुकटाम्बे पाटिडाला गाँहु नारवा हुड्माना केड्ग्वा॥' हिट्नुड् ना चा लोडुए, 'काभोर्पाइडि एला याड्मेकमेक् पाटिडालि छेप्टु॥'

८हिट्डेउड् ओडाड्बाडा हिट्ना कासुप्बा कोटेरिबाडाना ओचाप्पाड् टोरवा चोगुना निसुड् उनिड् चोन्दुबिडुए॥ पोड्भोने माड्हाड्डिं बिस्वास काचोक्निबाचि* उन्चि टाक्चिलोक् ओचाप्पाड्लोक् चाट्ला ओचोग्गा टारो माड्हाड्डिं बिस्वास काचोक्बाचि* नागाटेप्मा ओचाप्पाड् उलिनिगा॥

* १६:८ माड्हाड्डिं बिस्वास काचोक्निबाचि ग्रिकडि--ना नाराडिगा छालेट्चि

* १६:८ माड्हाड्डिं बिस्वास काचोक्बाचि ग्रिकडि--वाहाड्डाना छालेट्चि

६ आचेलाचि, नामुन्दुप्राम्मा हिसिकटानि पिकसा आडा खानि लोनाँनि, ‘ना नाराडिना ओफाबा जाइलेटाइले चा लिनिना, हिट्डेउड् ओफाबा पिडानुम् चित्तु टाक् चोगानुम् चिम्, जाबो खानि टोनालोग्रंडि आखाडिटि खानि माड्हाड्डा स्वागाट् माचोगिटि॥”

खाटियुना टोऱ्वाडिचा बिस्वासिलो लिमा कोन्युक्

(मात्रति ६:१४)

१० येसुडा फेरि लोडुचे, “खाट्टिउना रिड्डि बिस्वासिलो लिना याप्रमि ठेना रिड्डि चा बिस्वासिलो लियुक्॥ हिट्डेडोक् खाट्टियुना रिड्डि बिस्वासिलो कालिनिबा याप्रमि ठेना रिड्डि चा बिस्वासिलो लिनिना॥ ११ हिट्डेडोक् खानि नाराडिना सुबेन्माकफेन्डि बिस्वासिलो आलिसेट्टिन् भोने खानिलोड्सा साडा छेम्बाना सुबेन्माकफेन्डाना जिम्मा मापिडिटिना टे? १२ खानि आरुडागा सुबेन्माकफेन्डि बिस्वासिलो आलिसिन्ना भोने खानि आप्पेडाना सुबेन्माकफेन् लिमालोड्सा खानि साडा पाक् मापिडिटिगा टे?

१३ खोना चा टोऱ्वा काचोकबाडा इप्पोक् डाढळाडाना सेवा चोकमा हिडुन्ना॥ पोड्भोने हिट्नाडा ठिबाड् चिम्मा फुट्टुटु हिट्नुड् आर्को लुकमा टुकटुटु, ठिबाड्डा लोडुना रिड् खेम्सुटु आर्कोडा लोडुना रिड् खेम्सुन्ना॥ हिट्डेउड् खानिडा माड्हाड्डा लोक् सुबेन्माकफेन् इप्पोकडोक् सेवा चोकमा आहिनिम्ना॥”

येसुडाना आरु हिसिकमाचि

(मात्रति ११:१२-१३; ४:१८, ३२)

१४ नागा सोब्बे रिड्चि ओखेम्सुड् फरिसि याप्रमिचिडा येसु ओरेट्टुजोए॥ पोड्भोने हिट्नागा सुबेन्माकफेन्डि ओटोम्सागा ओडागा॥ १५ येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “खानि याप्रमिचि ओटोकानाडि ओचेट्नुलोक् एडोक् लिमा आकोलिंगा, टारो माड्हाड्डा खानि निडग्वाडिना रिड् ठाहा टोगुटु॥ हिट्नुड् याप्रमिचिडा टो ओचोन्डुगा रिड्चि माड्हाड्डा चिम्मा फुट्टुटु॥

૧૬હિટનુડ બાપ્ટિસમા કાપિ યુહન્ના ઓબેલા સોમ્મા મોસાડાના ધાર્મા બિધિ બિદાન્તા હિટનુડ માડ્કાટાચિડા ઓછેપ્ટુગા રિડ્ચિ યહુદિ ઓઠેડોડ્ચિડા યાપ્મિચિ ઉહિસિકટુચે॥ બાપ્ટિસમા કાપિ યુહન્નાનુડ નાર્યા માડ્હાડ્ડાના ઉમુલુકડાના નુના ખાબોર પાર્ચાર ચોગાઇસે, હિટનુડ યાપ્મિચિ ના ઉમુલુકડિ લિકમા ઓકોન્યેટ॥ ૧૭ના નારા લોક લામ્ડુડ મેગમા હિયુક ટારો ધાર્માછાપ્લાડિ છેપ્ટાના ઠિક્કે ખાટટિયુના રિડ્ચા માનિના॥ ૧૮જુન યાપ્મિડા ઓટાલિમાડ નાડુડ આર્કો ભ્યા ચોગુટુ હિટનાડા પાપ ચોગુટુ॥ હિટનાડેડોક જુન યાપ્મિડા ઓયેમ્બેછાડા નાડુના મેન્ફેમા ભ્યા ચોગુટુ હિટનાડા ચા પાપ ચોગુટુ॥

વાગાઠેગા યાપ્મિ લોક લાજારસ

૧૯યેસુડા ફેરિ ઠિક મુન્ડુમ લોડુચે, “એકબેલા ઠિબાડ વાગાઠેગા યાપ્મિ ડાના॥ હિટનાડા સોરોકબા ઓફાડ ઓફાડ લોટ્લિડ વાડુનાડાના હિટનુડ લેન્સેન ચાસાટુડસા મોજ મોજજા ચોકસા યુડાના॥ ૨૦ઠિબાડ ઓયેમ્ડિ ખેસિક પુપ લિસાના પાકચા મેના લાજારસ ઓલોડુના યાપ્મિ ચા વાસેટ્ટાના॥ યાપ્મિચિડા નાલોડસા વાગાઠેગા યાપ્મિડાના ઓટેલ્લાડાના ઠેના ઢુવારિકડિ ઉયુડસુના ડાના॥ ૨૧હિટના વાગાઠેગા યાપ્મિડા ચોના ડેન્લામ ઠાયાગા સિટાસિટિ ચામા ટોગુડુડનુડ હિટના પાકચા વાનેટનિના લાજારસડા ચામાના ઉનિડ્ગવાડિ મિટ્ટે॥ હિટનુડ કોછુબાચિડા ચા ઓખેસિક્ચિ ઓલેગુબિડુના ડાના॥

૨૨ઠિક લેમ્બા હિટના પાકચા મેના લાજારસ સિએ હિટનુડ માડ્હાડ રિડ કાઉગ્બાચિડા ઉખુયુડ ઉખાટુડ આબ્રાહામ સોરિ ઉયુડસુએ॥ હિટના વાગાઠેગા યાપ્મિ ચા સિએ હિટનુડ યાપ્મિચિડા ઉહુમુએ॥ ૨૩હિટનુડ હિટના વાગાઠેગા યાપ્મિડાના ઓહાડસા યોનાલોગ્ડિ ઠાયાઉડ આડડિક ટુકલોક યાડ્છામા ટોગુએ॥ હિટનાડા ઓનાભાક ફોગુડ પુયુનાં લાપ્માડ આબ્રાહામ સોરિ લાજારસ યુડાના નિસુએ॥

૨૪હિટનુડ વાગાઠેગા યાપ્મિ રાટ્સા પિગે, ‘એ આપ્પા આબ્રાહામ, આડા લુકમા યાડુકટાઉડ નાહિ લાજારસા યાડ્પાડસાબિડા॥ હિટનુડ હિટનાડા ઓઆડ્ગુલિક ઓછોમ્બો ચુવાડિ લુમ્સુડ આલેકફાડિ

याड्ठेन्युबिउड् चिसो याड्ओचोक्बिडा पोड्भोने आडा ना मिहि भुङ्गरोडि दुकलोक् याड्छामा टोगुएट्टुड्॥’ २५टारो आब्राहामडा हिट्ना लोडुए, ‘आइछा, मिट्टुटे, नाराडि आवासानाँ खान्डा चाहाबा आलिसागा सोब्बे ओचेट्नुगा चिजाबिजाचि काचोलाडि आटोगुए, टारो ना लाजारसम्बाक् जाइले टैइले याड्छामा एडोक् टोगुए॥ टारो हाट्ले ना लाजारस नाहि सुखि लिसैसे हिट्नुड् खान्ना हिट्नि याड्छामा आआड्डुएट्टु॥ २६हिट्टेप्पा एडोक् माखाक्, आन्याँ लोक् खानि माझे ठेना भाड्कालो युड्गवा हिट्नाडा जाइले टैइलेलोड्सा आसाम्युक्॥ हिट्डेउड् नालाम्मा साकचा खान् आवायेट्ना डेन्डिं खाप्मा उहिनिगा हिट्नुड् आन्याँ वासेट्टिडाना डेन्डिंचा हिट्नालाम्मा साकचा आप्मा उहिनिगा॥’ २७हिट्नुड् हिट्ना वागाठागा याप्मिडा लोडुए, ‘आप्पो, हिट्नाडे भोने हिट्ना लाजारस आप्पा पाड्डि याड्पाड्साबिडानुड् बाबा चोकनाँ, २८हिट्नि आडाना लेम्बोक् आम्भु-आन्भाचि उयुड्गवा॥ हिट्नागा ओछेकछेक् ओचोगुच्याक् हिट्डेउड् हिट्नागा ना याड्छामा टोगुम्ना डेन्डिं ओकाट्निचा॥’ २९टारो आब्राहामडा हिट्ना लोडुए, ‘उन्चिलोक् मोसाडा हिट्नुड् माड्काटाचिडा ओछेप्टुना छाप्लाचि उयुड्गवा, हिट्नाडोक् ओखेम्सुवाक्॥ ३०हिट्ना वागाठेगा याप्मिडा लोडुए, ‘आप्पा आब्राहाम, हिट्टेमा एडोक् लिनिना॥ टारो कोड ठिबाड् याप्मि ओसियागालाम्मा उहिड्गवाट् लियुड् हिट्नागासोरि खाडेभोने हिट्नागा उन्चि पापलाम्मा माड्हाड्लेड् ओनोक्युक्॥’ ३१टारो आब्राहामडा हिट्ना नाड्डे लोडुए, ‘हिट्नागाँ मोसा हिट्नुड् माड्काटाचिडा ओछेप्टुना छाप्लाचि ओखेम्सुड् बिस्वास ओचोगुन्ना भोने, खोना याप्मि चा सिउड् उहिड्गवाट् लियुड् खाट्चा हिट्नागाँ बिस्वास ओचोगुन्ना॥”

येसुडा ओचेलाचि पाप हिट्नुड् बिस्वास बारेडि हिसिकटुचिगा

(मात्रति १८:६-७, २१-२२; मार्कुस ६:४२)

१७ येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, “छेम्बाडोक् याप्मिलोड्सा पापडिना वारिक्कडि ठेम्माना रिड्चिउम् टायुक्, टारो

इनामा! जुन् याप्मिडा नागा रिड्चि टाडुटु॥ २ना ठिकए खाटटियुना पिच्छालोड्सा पाप चोकमेप्मा नुड्ना हिट्ना पापि याप्मिडाना ओठोरवारिक्डि झाँटा रेक्टुम्बिडुमुड् ठेना होड्डि लेप्टुनाडाडोक् हिट्ना लोड्सा ओचेट्नुना लियुक्॥ ३हिट्डेउड् पाक् आचोक्येट्ना ओछेकछेक् चोगा॥

काभान्भाडा कानिड्ग्वा टानिना टोऱ्वा चोगुए भोने हिट्ना ‘नाड्डेना टोऱ्वा चोक्निम्मा’ पिकसा लोडु, हिट्नुड् ओपापलाम्मा काएल् चोग्युड् नोक्युक् भोने छेमा पिडु॥

४हिट्नुड् हिट्नाडा जोम्खेप् कानिड्ग्वा टानिना एककेलेड् टोऱ्वा चोगुए हिट्नुड् सोरोकखेप् खान्डि आप्युड् ‘छेमा याड्पिडा’ मालोडे भोने हिट्ना छेमा पिडु॥”

५मुलि चेलाचिडा येसु डाङ्बा ओलोडुए, “आन्याँ माड्, आन्याँलोड्सा माड्हाड्डि आभा बिस्वास चोकमा घुवार् याप्मि फाडा॥” ६येसु डाङ्बाडा हिट्नागा लोडुचे, “खानिडि पाटछायोट सागा ओगेडा टेयुना एडोक् बिस्वास युडानांबे खानिडा ना किम्बु उघुड्मा ‘ओजारालोक् आड्सा खाडाउड् ठेना पोक्डिड् चुवाडि लेट्सिडा खाडा’ लोमा आहिडुम्टुम् हिट्नुड् खानिडा आमाट्टुम् गाड्डेडोक् हिट्ना लियुक्॥

बिस्वासिलो टोऱ्वा काचोकबा

७मिट्टानुम्, खानि माड्डे ठिबाङ्डाना हालि आथाबा ठुँबा कापुबा टोऱ्वा काचोकबा वाहेट्, हिट्ना बेड्सिडि टोऱ्वा चोगुड् नोक्यु टानाडा पाक् खान्डा हिट्ना ‘हाट्ले आबा हिट्नुड् चामाचासिडा युडा’ पिकसा आलोडुनि टे? ८हिड्डेलोमा साट्टो, खान्डा हिट्ना आलोडुटु, ‘आडा लोड्सा चामा ओमाक् ठुक्टु हिट्नुड् टेहार लिसाउड् आडा लोड्सा चामा पागु हिट्नुड् आडा चामा हिडुड् एडोक् खान्ना चो॥’ ९खान्ना आलोडु गाड्डे हिट्ना टोऱ्वा काचोकबाडा चोगुनाडा पाक् खान्डा हिट्ना पोएपोए आलोडुनि टे? माखाक् हिट्नाड्डे आलोडुन्ना॥ १०हिट्डेडोक् खानिडा चा मालोडिगा रिड्चि चोकमा आहिडुम्मुड् खानि नाड्डे पिगानि, ‘आन्याँउम्टे काटोऱ्वा काचोकबाचि एरोक् ए॥ आनिडाम्टे खान्डा आमाट्टु गाड्डे एडोक् चोगुएसुम्मे॥”

येसुडा ठिकमेक् याप्रमिचि नुमेट्टुचिचि

११ठिक् लेम्बा येसु यरुसलेमलेड् खाडागेट्टाना बेला सामारिया लोक् गालिल छेट्राडिना ओसाँधेरि लिसा खाडे॥ १२ठिक् युक्ताम्‌डि लिगानाडा ठिमेक् जाना लाडमुक् पुटना रोगि याप्रमिचि उन्डा टुबुचे॥ १३हिट्नागा चिपा यान्जोक् ओयेबाउड् राट्सा ओलोडुए, “ए येसु आन्यांडाइबा, लुकमा याप्रमिटुकटा॥” १४येसुडा हिट्नागा पुसा लोडुचे, “खानि खाडानियुड् गाडुवाडाड्बाचि निमेट्टानुम्‌चिम्* हिट्नुड् हिट्नागाँ जाँचाडा माचोगेश्याक्॥” हिट्नुड् हिट्नागा ओखाडागेट्टाना बेलाडोक् लाडमुक् पुटना रोगालाम्मा उनुए॥ १५हिट्नागा माड्डे ठिबाड् टुगानाडा उन् नुयाना ठाहा टोगुड् ठेना उरिट् चोगुड् माड्हाड्डाना उनिड् चोन्सा नोकटा आबे॥ १६हिट्नुड् हिट्ना येसुडाना ओटोकानाइ हाम्बोम्फोक् चोगाउड् स्या मेट्टुए हिट्नुड् येसु पोएपोए लोडुए॥ हिट्नाम्बाक् सामारि छोड्बा याप्रमि डाना॥ १७येसुडा उन्लोक् ओवासागा याप्रमिचि सिलाप्टुचे, “आडा ठिकमेक् याप्रमिचिडोक् ना रोगालाम्मा नुमेट्टुड्चिड्गा माहि टे? आरु याड् जानाम्बाक् खोनाइ ओखाडेगा टे? १८पाक् ना सामारि छोड्बा एलोक् माड्हाड् निड् चोन्सिडा नोकटा आबेनि?” १९हिट्नुड् येसुडा हिट्ना लोडुए, “कोबाउड् खाडा॥ काबिस्वासडा खान् आनुए॥”

माड्हाड्डाना उमुलुक्

(मात्रति २४:२३-२८, ३७-४१)

२०ठिक् लेम्बा आम्टेप्पा फरिसि याप्रमिचिडा येसु उसिलाप्टुए, “माड्हाड्डाना उमुलुक् खोनाबेला टायुर्ना टे?”
येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “माड्हाड्डाना उमुलुक् खानिडा आनिसुम्लोक् टानिना॥ २१याप्रमिचि खोनाडा चा माड्हाड्डाना उमुलुक् ‘नाहि टाइसे’ आथाबा ‘हिट्नालेड् टाइसेनुड्’ पिकमा

* १७:१४ लेबि १४:२-३२ पुयानुम्

उहिनिगा॥ पोङ्खोने खेम्सानुम्, माड्हाड्डाना उमुलुक् खानि
माझैडोक् युड्गवा॥”*

२२हिट्नुड्डना येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, “हिट्डेना बेला चा टायुक्,
खानिडा आडा याप्रमि छा उमुलुक्डि ठिकखेप् पुमा लोड्सा चा
निड्गवा आचोगुम्तुम्, टारो खानिडा निमा आटोक्निम्ना॥
२३याप्रमिचिडा खानि ‘उन् नाहि वायेट्’ आथाबा ‘उन् हिट्नि वायेट्’
पिकसा मालोडिटि टारो हिट्नागा बिस्वास चोग्नेनुम्चिम्॥ २४पोङ्खोने
खोड्डेउड् फेटरेड्बा ठानां भालाक्भिलिक् लिनां ख्वाप्पालेड्
टाड्साड्डि वाहाड् चोगुट्ह हिट्डेडोक् आडा याप्रमि छा उड्नाडा चा
सोब्बे याप्रमिचिडा उनिसुट्टु॥ २५टारो ना सोब्बे लिमा नुड्ना पाइले
आडा याप्रमि छाडा जोम् याड्छामा आड्मा कोन्युक् हिट्नुड् ना
टालागा याप्रमिचिडा एड्फुट् याड्ओचोत्युक्॥ २६हिट्नुड् आच्छो
नोआ ओलोडुना याप्रमि ओपालाडि लिसाना रिड् गाड्डेडोक् आडा
याप्रमि छा उड्ना बेलाडि चा लियुक्॥ २७हिट्नाबेला नोआ ठेना
चुवाखोड्डाड्डि लिक्निगेट्निलोक् सोम्मा याप्रमिचि भातेर हिट्नुड्
भ्याबारि ओचोगेट्टागा॥ हिट्नुड् नोआ चुवाखोड्डाड्डि लिगे हिट्नुड्
नाराडि आड्डिक् ठेना वेहेट् टाए हिट्नुड् फ्याड् याप्रमिचि उलुमा
उसिए॥ २८हिट्डेडोक् आडा सासान चोगडा टाडानाबेला लोत
ओलोडुना याप्रमि ओपालाडि लिसा गाड्डेडोक् लियुक्॥ हिट्नाबेला
चा साडोम खालाड्गाडिगा याप्रमिचि साडे गाड्डेडोक् चासाठुड्सा,
छोड्सा-इन्सा ओचोगेट्टागा, चासोड् ओलेट्डुत्यटुगा हिट्नुड् पाड्
ओचोगुएट्टुगा॥ २९टारो जाबो लोतडा साडोम खालाड्गा नाडुड् होन्डे,
लाम्दुड्लाम्मा मिडा ओसाड् लोक् गान्धाक् ठायाउड् सोब्बे याप्रमिचि
उसिए॥ ३०हिट्डेडोक् याप्रमिचि टेहार उलिनिगेट्निना बेला आडा
याप्रमि छा चा महिमाडि ठेट्युक्॥

३१हिट्डेनाबेला पाड् भारा वायेट्ना याप्रमि ओचिजाबिजा लोट्सिडा
पाड् भिट्रा उलिक्निचा॥ हिट्डेडोक् बेड्सिडि टोश्वा चोत्येट्ना
याप्रमि पाड्डि ओनोक्नेयाट॥ ३२मिट्टानुम्, खोड्डेपारिक् लोतडाना

* १७:२१ आथाबा “खानि भिट्राडोक् युड्गवा॥”

ओटालिमाड् सिएना ॥ ३३ याप्रमिडा ना नाराडि ओचोला जोगाँ चोकमा कोलुटु भोने हिट्नाडा काइले चा लाट्निना चोला दुबुन्ना, टारो खोना याप्रमि ओचोला जोगाँ चोकमा कोलुन्ना हिट्नाडा लाट्निना चोला दुबुटु ॥ ३४ आडा खानि लोनांनि, हिट्नाबेला युसा इप्पाड् ठिकए डोलेन्चाडि एककेउ इम्साचिगा माड्हाड्डा ठिबाड् खाट्दुटु हिट्नुड् आर्को नाडुढोटु ॥ ३५ इप्पाड् मेन्झेमाचि झाँटाडि माके रुट्चेट्चिगा हिट्नागाचिडि माड्हाड्डा ठिबाड् खाट्दुटु हिट्नुड् आर्को नाडुढोटु ॥ ३६ हिट्डेडोक् इप्पाड् याप्रमिचि एककेउ बेड्सिडि टोऱवा काचोकबाचिडि ठिबाड् माड्हाड्डा खाट्दुटु हिट्नुड् आर्को नाडुढोटु ॥”

३७ हिट्नुड् ओचेलाचिडा येसु उसिलाप्टुए, “ना खोनाइ लियुक्ना माड्?” येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “सियागा सोरिडोक् सेम्माड् भेम्माड् उछुम्युक् ॥”

लाड्मेप्मा हिट्नुड् काछिकबा याप्रमिडाना मुन्डुम्

१८ ठिक लेम्बा येसुडा ओचेलाचि सोरोक् बिन्टि ओचोगुयाकटुव्वक् हिट्नुड् निड्गवा ओसेडुन्चानुड् हिसिकमाचि लोड्सा ठिक मुन्डुम् लोडुचे, २“ठिक खालाड्गाडि ठिबाड् माड्हाड्लोक् किटनिना हिट्नुड् खोना याप्रमि चा मानाँ काचोक्निबा काछिकबा याप्रमि डाना ॥ ३ हिट्ना खालाड्गाडिडोक् ठिबाड् लाड्मेप्मा चा वासेट्टाना ॥ हिट्ना छुप्लुक् छुप्लुक् काछिकबा याप्रमिडि ‘आडालोक् खेमा काकोन्बा माई याप्रमि छिकटाबिडा’ पिकसा टायायाकटाना ॥ ४ हिट्नाडा काइखेप् सोम्मा लाड्मेप्माडाना उरिड् खेम्सुव्टद्नु, टारो हान्डेड् उनिड्गवाडि मिट्टे, ‘छेम्बाडोक् आडा माड्हाड्लोक् चा किटनिड्ना हिट्नुड् याप्रमिचि चा मानाँ चोक्निड्चिड्गा, ५ टारोचा ना मेन्झेमाडा आडा आड्डिक् याड्छामा याड्चाट्टानाडा ना लोड्सा छिकटुड्बिडुडुडुड् ॥ हिड्डे चोकनेट्निड् भोने ना छुप्लुक् छुप्लुक् आप्रयुड् आड्डिक् भिँझो याड्मेट्युक् ॥

६ हिट्नुड् येसु डाड्बाडा लोडुचे, “हिट्ना आधार्मोति काछिकबा याप्रमिडा माट्टुना रिड्लाम्मा हिसिकटानि ॥ ७ पाक् माड्हाड्डा

सेगुचिंगा ओयाप्मिचि लेन्सेन् बिन्टि ओचोगायाक्टे भोने छेम्बाडोक् उन्डा ओयाप्मिचि घुवार् फाडुन्चिन्गै टे? उन् घुवार् फासिडा लोड्सा योग्योग् चोक्निना ॥ ६आडा खानि लोनाँनि, माड्हाड्डा एलाडोक् ओयाप्मिचि लोड्सा टोड्सुबिडुचिचि ॥ टारो आडा याप्मि छा टानाबेला ना नाराडि याप्मिचिडा माड्हाड्डि बिस्वास काचोग्बाचि दुबुड्चिड्चिड्गि टे?”

फरिसि याप्मि लोक् तिरो काफोग्बाडग्ना मुन्डुम्

६हिट्नुड् येसुडा आडाएडोक् धार्मोति कापिग्बाचि हिट्नुड् आरु ओचाफेन्गा याप्मिचि कालोबाचि लोड्सा ना मुन्डुम् लोडुच्ये-
१०“इप्पाड् याप्मिचि बिन्टि चोक्सिडा माड्ठानाडि खाडाचे ॥ हिट्नागाचिडि ठिबाड्म्बाक् फरिसि याप्मि हिट्नुड् आर्कोम्बाक् तिरो काफोग्बा डागाचि ॥ ११हिट्ना फरिसि याप्मि चिपा यान्जोक् येबाउड् नाड्डे पिकसा बिन्टि चोक्मा ठालाड् चोगुए, ‘आमाड्हाड्, आडा कानिड् चोन्डुड्टुड्, पोड्भोने आडा आरु पापि याप्मि, याप्मिचि चिम्मा काफुट्, इम्माजामा टोऱ्वा काचोक्बा हिट्नुड् ना तिरो काफोग्बा याप्मि गाड्डेना माखाक् ॥ १२आडा हाप्टाडि इप्पोक्खेप् चामा योडुड्ना हिट्नुड् आडा कामाचोगुड्ना ठिक्मेक् भागालाम्मा साम्डुड् ठिक् ओभागा कासेवा लोड्सा टाडुड्ना ॥’
१३टारो हिट्ना तिरो काफोग्बाम्बाक् या येबाउड् लाम्डुड्लेड् चा उमिक् मिफोक्डे, सानिड्गवा लोसाउड् ओसाडुमारिक् ठुप्सा पिगे, ‘आमाड्, आडा गाड्डेना पापि याप्मिलोड्सा लुक्मा याड्टुक्टा ॥’
१४आडा खानि लोनाँनि, “फरिसि याप्मिम्बाक् माखाक् टारो ना तिरो काफोग्बाम्बाक् माड्हाड् ओनाभाक्डि धार्मोति लिसाउड् ओपाड्डि खाडे ॥ पोड्भोने आप्पे ठेलोक् काचोक्बाचि माड्हाड्डा खाट्टिउगा चोगुचिचि हिट्नुड् जुन्डा खाट्टिना ए पिग्युक् हिट्नागा उन्डा ठेलोक् चोगुचिचि ॥”

येसुडा खाटिटिगा पिच्छाचि आसिक् पिडुचिचि

(मात्रति १६:१३-१४, मार्कुस १०:१३-१६)

१५ठिक् लेंबा आम्टेप्मा याप्मिचिडा उन्हचि छाचिडि येसुडा उमुक् युड्सुड् आसिक् उपिदुच्याक्नुड् ओआप्टुचे॥ टारो चेलाचिडा ना उनिसुड् हिट्नागा खेमा ओलाप्टुचे॥ १६टारो येसुडा पिच्छाचि छेम्डुचित्तुड् ओचेलाचि लोडुचे, “नागा पिच्छाचि आडि आप्मा पिडानुम्चिम्, हिट्नागा छाकनेनुम्चिम्, पोड्भोने माड्हाड्डाना उमुलुक् नागा पिच्छाचि गाड्डे उलिगा याप्मिचिडागा लोड्सा लियुक्॥ १७छेम्बाडोक् आडा खानि लोनाँनि, नागा खाटिटियुगा पिच्छाचि गाड्डे सोभो निड्गवाडि माड्हाड्डाना उमुलुक् जुन्डा लाडुन्ना हिट्नि खोनाबेला चा लिग्मा टोगुन्ना॥”

वागाठागा याप्मि लोक् माड्हाड्ड उमुलुक्

(मात्रति १६:१६-३०; मार्कुस १०:१७-३१)

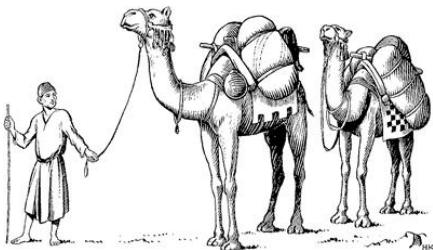
१८हिट्नि ठिबाड् याहुदिचिगा ओठेडोड् आबाउड् येसु सिलाप्टुए, “हाउ काहिसिक्बा, खान् ओचेट्नुना याप्मि, आडा पाक् चोगुड्नाडा लाट्निना चोला टुबुड्टुड्ना होला?”

१९येसुडा हिट्ना लोडुए, “खान्डा पोड् आडा ओचेट्नुना याप्मि याड्आलोडाना? माड्हाड्ड एडोक् नुना वाहेट्॥ २०खान्डा माड्हाड्डाना आग्याँचित्तुम् ठाहा आटोगुटुनि, ‘खान्डा इम्माजामा लिनिना, याप्मिचि सेप्मा लिनिना, याड्खुट्मा लिनिना, माड्जो चेक्मा लिनिना, हिट्नुड् पाबा मामा मानाँ चोगुचि’॥”*

२१हिट्ना याप्मिडा माट्टुए, “नागा सोब्बे आग्याँचित्तुम् आडा ठाड्बेन् लिसाउड्नुड्डोक् टेन्सा चोगुएट्टुड्ड्॥”

२२हिट्डेना रिड् खेम्सुड् येसुडा हिट्ना लोडुए, “खान्डा आभै ठिक् येम्बोक् चेक्माना युड्गवा, खान्लोक् युड्गवागा ख्वाप्पा सुबेन्माक्फेन् छोड्सुड् पाक्चा ओवानिगा लोड्सा ओफाबा हान्डुबिडुचि हिट्नुड्

* १८:२० पारस्थान २०:१२; ब्यावास्था ४:१६-२० पुयानुम्

ऊँटा (१८:२५)

खान्डा लाम्दुड़ि सुबेन्माकफेन्
आटोगुटु हिटनुड् आबा, आचेला
लिसा ॥” २३ना रिड् खेम्सुड्
हिटनाडा आड्डिक् उनिड्गवा टुगे
पोड्भोने हिटना आड्डिक्
वागाठागा काप्टुना याप्मि डाना ॥
२४येसुडा हिटना पुयुड् लोडुए,
“वागाठागा याप्मि लोड्सा

माड्हाड्डाना उमुलुक्डि लिग्मा आड्डिक् टुकना ॥ २५छेम्बाडोक्
वागाठागा याप्मि माड्हाड्डाना उमुलुक्डि लिक्मा नुड्ना ऊँटा
छोमेट्डाना उनाभुक्डि लिग्मा टुक्निना ॥”

२६हिटनुड् ना रिड् काखेम्बाचिडा येसु उसिलाप्टुए, “हिटडेर्भोने
साकडाउम्बाक् मुक्टि टोगुटुना टे?”

२७उन्डा लोडुचे, “याप्मिचिडा चोक्मा उहिडुन्गा रिड्चि माड्हाड्डा
चोक्मा हिडिटु ॥”

२८हिटनुड् पत्रुसडा लोडुए, “नाहि खेम्सु, आन्यांलोक् युडागा
ख्वाप्पा रिड्चि नाडुमाउड् आन्यां काचेला लिसेसिडे ॥”

२९येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, “छेम्बाडोक् आडा खानि लोनाँनि,
माड्हाड् उमुलुक् लोड्सा जुन्डा ओपाड्ठाड्, उप्पा उमा, उम्भु-उन्भा,
ओटालिमाड् आथाबा उइछाचि नाडुटु, ३०माड्हाड्डा हिटनालोड्सा
ना नाराडि चा नागा रिड् नुड्ना चा जोम् पिडुटु हिटनुड् टोनालोग्डिचा
लाट्निना चोला टुबुटु ॥”

येसुडा उन् सिना बारेडि माटटुना

(मात्रति २०:१७-१६; मार्कुस १०:३२-३४)

३१येसुडा ओचेलाचि आर्कोलेड् खाटटुचिउड् लोडुचे, “नाहि
खेम्सानुम्, आनि यरुसलेमलेड् खाडिगेट्टि ॥” माड्काटाचिडा आडा
याप्मि छाडाना बारेडि ओछेप्टुना ख्वाप्पा रिड्चि हिटनि युयुग् ॥
३२आडा याप्मि छा पानिछोड्बाचि मुक्डि याप्मिचिडा याड्तपियुक्
हिटनुड् हिटनागां खिजेक्पा याड्ओचाट्युक्, ओचाफेन्ना चाट्ला

ओमेट्डा, ठ्या ओठोकडा, कोर्रा लाहाबा ओचोगडा हिट्नुड् याड् ओसेट्डा ॥ ३३ टारो सुम्बोक् लेम्बा ओएड्-स्वाडि आडा याप्मि छा फेरि उहिड्गवाट् लिडाउड् कोब्डा ॥”

३४ टारो ओचेलाचिडा नागा रिड्चि ठिकचा बुजा चोगमा उहिडुव्ट्टुन् पोड्भोने नारिड्डाना उटुप् हिट्नागालाम्मा ठोबाइसाना ॥ हिट्नुड् ओचेलाचिडा उन्डा पाकडाना बारेडि माट्टुएना ठाहाडोक् टोकमा उहिडुव्ट्टुन् ॥

येसुडा याड्कानिनिबा कानाकबा लोड्सा नुमेट्टुना

(मात्रति २०:२६-३४; मार्कुस १०:४६-५२)

३५ येसु यारिहो ओलोडुना खालाड्गा नेट्टाड् टासुनाबेला हिट्नि ठिबाड् याड्कानिनिबा याप्मि लाम्बोडि याड्नाकसा युडासाना ॥ ३६ जोम् याप्मिचिगा खिमेयाड्मे याड्कानिनिबाडा ओछेउ उलिसाउड् ओखाऱ्युगेट्नुड् हिट्नां खेम्सुड् “पाक् लियुगेट्ना?” पिकसा याप्मिचि सिलाप्टुचे ॥

३७ याप्मिचिडा हिट्ना ओलोडुए, “नासारात ओलोडुना खालाड्गाडिना येसु नाहिलाम्मा खाऱ्युगेट् ॥”

३८ हिट्ना रिड् खेम्सुड् हिट्ना नाड्डे पिकसा दुक्लोक् राट्टे, “हाउ दाउद हाड् पुड्लाडिना येसु! आडा लुकमा दुक्टाड् ॥”

३९ हिट्नाबेला येसुलोक् ओखाडागेट्टागा याप्मिचिडा “मिचेकडे, स्वाग् युडा” पिकसा खेमा ओलाप्टुए ॥ टारो हिट्ना झान् दुक्लोक् राट्टे, “ए दाउद हाड् पुड्लाडिना येसु! लुकमा याड्टुकटा ॥”

४० हिट्नुड् हिट्ना याप्मि राट्टाना येसुडा खेम्सुड् उन् येबे हिट्नुड् “नाहि हिट्ना आण्टानुम्” पिकसा याप्मिचि लोडुचे ॥ हिट्नुड् याप्मिचिडा हिट्ना येसुसोरि ओआप्टुड् उन्डा हिट्ना सिलाप्टुए, ४१ “खान्लोड्सा आडा पाक् चोगुड्नानुड् अमिट्युकना?”

हिट्नाडा माट्टुए, “आडाड्बा, आडा याड्तुनिसुड्!”

४२ येसुडा लोडुए, “याड्निसा! हाटले खान्डा याड् आनिसुए पोड्भोने खान्डा आडि बिस्वास आचोगुए ॥” ४३ हिट्नाबेलाडोक् हिट्नां निसुए हिट्नुड् माड्हाड्डाना उनिड् चोन्सा येसुडा ओएड् ओएड् खाडे ॥ ना

लिसाना रिड् सोब्बे याप्मिचिडा उनिसुड् माड्हाड्डाना उनिड् ओचोन्डुए॥

येसु हिट्नुड् तिरो काफोकबा जाकै

१४ येसु यारिहो खालाड्गा लाम्बो लिसाउड् खाडागेट्टाना डाना॥ २हिट्ना खालाड्गाडि जाकै उनिड् लिसाना ठिबाड् वागाठागा याप्मि तिरो काफोगबाडाना मुलि डाना॥ ३जाकैडा येसु साइनानुड् पुमाना निड्गवा चोगुए टारो जाकै उन्डानाउड् हिट्नुड् याप्मिचिगा खिमेयाड्मेडा चोगुनाडा येसु निमा हिडुव्टटुन्॥ ४हिट्डेउड् येसु पुसिडा हिट्ना पिन्सा आगाडि आगाडि खाडाउड् ठिक् वामोखोकपो उघुड्माडि ठाडे॥ हिट्ना लाम्बो लिसारोक् येसु खाडागेट्टाना डाना॥ ५येसु हिट्ना उभुड्मासोरि टासुनामे टो पुयुड् हिट्ना लोडुए, “ए जाकै, खान् एला ठाया उड्सा पोड्भोने हाट्ले आडा कापाड्डिं बासा हेन्डा॥”

६जाकै एला एला यो ठाया उड्से हिट्नुड् आड्डिक् ओचाप् टासा ओपाड्डिं येसु खाट्टुए॥ ७ना उनिसुड् याप्मिचि “येसुम्टे पापि याप्मिडाना ओपाड्डिं बासा हेन्डा खाडे” पिकसा पुजिक्पुजिक् चोकमा ठालाड् ओचोगे॥

८टारो एड्स्वा जाकै येसुडाना ओटोकानाडि येबाउड् येसु लोडुए, “आडाड्बा, नाहि खेम्सु, आडालोक् युड्गवाना आसुबेन्माकफेन्डाना ओफारा पाकचा वानिगालोड्सा हान्डुड्बिडुड्चिड्चिड् हिट्नुड् आम्टेप्मा याप्मिचि ढाँट फोकटुड्चित्तुड् जोम् ओफाबा फोगुएसुडे होला हिट्नागा लोड्सा आडा टेम्बोक् गुना नोकटुड्बिडुड्चिड्चिड्॥”

९येसुडा हिट्ना लोडुए, “हाट्ले नापाड्डिगा जाहान्चि माड्हाड्डा हिडुएसुचे॥ पोड्भोने ना जाकै चा आब्राहाम पुड्लाडिना याप्मिडोक्॥ १०आडा याप्मि छा ओमासागा याप्मिचि कोन्सिडा हिट्नुड् हिडुग्मेप्मा ना नाराडि टायाड्ना॥”

साम्भेड् राड्डाना मुन्दुम्

(मात्रति २४ः१४-३०)

११येसुडा माटटुना रिड् याप्मिचिडा ओखेम्सुएटटुना बेला उन्डा हिट्नागा आर्को ठिक् मुन्दुम् लोडुचे॥ पोड्भोने येसु यरुसलेम खालाड्गा नेटटाहाड् होन्डाटाइसाना, हिट्नुड् याप्मिचिडा येसु यरुसलेम टासुनामे माड्हाड् उमुलुक् हाट्ले एला टायुग् पिक्सा उमिट्टेटटागा॥ १२येसुडा लोडुचे, “ठिबाड् वागाठेगा याप्मिडा लाप्मा देसाडिं खाप्माउड् आप्पे ओदेसाडाना हाड् लिमाउड् पाड्डि नोक्माना निड्गवा चोगुए॥”* १३उन् खाप्मा नुड्ना पाइला हिट्नाडा ठिमेक् ओटोऱवा काचोक्बाचि छेम्डुचिउड् सोब्बे लोड्सा ठिक् ठिक् साम्याड् राड् पिडुचिउड् लोडुचे, ‘आडा टानिड्लोक् सोम्पा ना राड्लाम्मा जोम् कामाँ चोगानुम्॥’ १४टारो ओदेसाडिगा याप्मिचिडाम्बाक् उन् निड्गवा ओटाडुब्टुन्ना डाना॥ हिट्ना खाडालेटटाउड् ओदेसाडिगा याप्मिचिडा ‘ना याप्मि आन्याँ लोड्सा हाड् उलिना चा’ पिक्सा खाबोर लोसिडा याप्मि ओपाड्सुए॥

१५टारो हिट्ना याप्मि हाड् लिसाउड्डोक् नोक्टा टाए॥ हिट्नुड् उन्डा ओफाबा पिडुचिगा ओटोऱवा काचोक्बाचि छेम्डुचिउड् ‘खानिडा साम्याड्ना राड् लाहाबा ओचोगुमुड् खोट्टेप्पा कामाँ आचोगुम्मेगा’ पिक्सा सिलाप्टुचे॥ १६पाइलेना ओटोऱवा काचोक्बा आबाउड् लोडुए, ‘आडाड्बा, खान्डा आपिडाड्ना साम्याड्डाना राड्लाम्मा आरु ठिमेक् राड् कामाँ चोगुएसुडे॥’ १७हिट्नुड् हाड्डा हिट्ना लोडुए, ‘होहोबास्, आड्डिक् ओचेट्नुलोक् नुना लिसा! आडाना नुना टोऱवा काचोक्बा, खान् नाट्टियुना येम्बोक्डिं चा बिस्वासिलो आलिसे हाट्ले आडा खान् ठिमेक् खालाड्गाडिना सासान चोक्माना आधिकार पिनाँ॥’ १८आर्को टोऱवा काचोक्बा चा

* १६:१२ हिट्नाबेला रोमि साम्राटडाना उछिक्डिं खाटटिटिउगा जोम् मुलिक्कचि ओडागा॥ हिट्नागा उमुलुक् भिट्रा हाड् लिमा लोड्सा रोमि साम्राट् टुब्माउड् हाड् लिमाना चालान डाना॥

आबाउङ्ग माटूए, ‘आडाड्बा, खान्डा आपिडाड्ना राङ्ग्लाम्मा आरु लेम्बोक् राङ्ग कामाँ चोगुडे॥’ १६हाड्डा हिट्ना चा लोडुए, ‘खान्डा चा लेम्बोक् खालाड्गाडि सासान चोक्मा आटोगुदु॥’ २०हिट्नुङ्ग फेरि आर्को टोरवा काचोक्बा आबाउङ्ग लोडुए, ‘आडाड्बा, खान्डा आपिडाड्ना राङ्ग नाहि युड्ग्वा कोए॥ आडा पाकचा मिचोक्डे जाबेडि ठोबुडु युड्सुडे॥’ २१खान्लोक् आडा किट्टाडे पोड्भोने खान् आड्डिक् छिचोरे याप्मि टे॥ जे खान्नाना माखाक् हिट्ना खान्ना आफोगुगा हिट्नुङ्ग जुन् खान्ना आहिसुन्ना हिट्नाडोक् आछुम्सुगा॥’ २२हिट्डेउङ्ग हाड्डा हिट्ना लोडुए, ‘ए दुस्टा टोरवा काचोक्बा! खान् ओचाफेन्ना टोरवा काचोक्बानुङ्ग आमाटूना कारिड्लाम्डोक् आडा साजाएँ पिनाँ॥ जे आडाना माखाक् हिट्ना आडा नाक्तुड्चिड्गा हिट्नुङ्ग जे आडा हिनिड्ना हिट्नालाम्मा छुम्सुड्ना छिचोरे याप्मिनुङ्ग खान्डा ठाहा आटोगुना रैछो, २३हिट्डेउङ्ग पोड् खान्डा ओफाबा नारवा कालोग्चिडि लाहाबा आचोगुब्दून्ना टे? हिट्डे आचोगुनाड्बे आडा नोक्डा आप्मानाँ ओफाबाडाना उइछाउम्टे टोगुडेबे॥’ २४हिट्ना हाड्डा हिट्नि ओयेबागा याप्मिचि लोडुचे, ‘हिट्नाँ काप्टुना राङ्ग नाप्टानुमुङ्ग ठिमेक् राङ्ग काप्टुनालोड्सा पिडानुम्॥’ २५हिट्नुङ्ग हिट्नागाँ हाड् ओलोडुए, ‘आन्याँ डाङ्ग्बा, उन्डाउम्टे ठिमेक् राङ्ग पाइलेडोक् कामाँ चोगुएसुए॥’ २६हाड्डा लोडुचे, ‘नाहि खेम्सानुम्, खोना याप्मिलोक् युड्ग्वा हिट्नाडा आभा जोम् टोगुटु टारो खोना याप्मिलोक् पाकचा वाइना हिट्डेचा हिट्नालोक् युड्ग्वाना चिपाना चा माझ्हाड्डा नाप्टुटु॥’

२७हाट्ले आडा हाड् लिसाड्ना निड्ग्वा ओटानिड्गा आसाट्टुरचि नाहि आप्टानुम्चितम् आटोकानाडि सेडानुम्चिम्॥

येसु यरुसलेमडि लिग्युक्

(मात्रति २१:१-११; मार्कुस ११:१-११; युहन्ना १२:१२-१६)

२८येसुडा ना मुन्डुम् लोमाहिडुचिउङ्ग उन् यरुसलेमलेड् लाहाबा लिसे॥ २९हिट्नुङ्ग उन् बेथाफागे लोक् बेथानिया ओलोडुचिगा युक्ताम्डिना नेट्टाड् जैतुन ओलोडुना भोन्भोबाडि टासुए॥ हिट्नुङ्ग

ओचेलाचि माड्डे इप्पाड् छेम्दुचित्तुड् नाड्डे पिकसा पाड्सुचे, ३० “या याना युक्तामळि खाडाचि॥ हिटनि खान्चिंडा खोना चा ओठाड्निगेट्निना गाधाडा उइछा रेकटाइसाना आटुब्युचु॥ हिटनुड् हिटना फेन्डाचुड् नाहि आप्टाचु॥ ३१ याप्रमिचिंडा ‘ना गाधाडा उइछा पोड् आफेन्डाचुएना?’ पिकसा मासिलाप्टाचे भोने ‘ना माड् लोड्सा चाहाबा लिसाइसे’ पिकसा लोडाचु॥”

३२ हिटनुड् हिटनागाचि इप्पाड्डोक् हिटना युक्तामळि खाडाचे हिटनुड् येसुडा लोडुचिंगा गाड्डेडोक् गाधाडा उइछा ओरेकटुएसुना दुबाचुए॥ ३३ हिटनागाचिंडा गाधा उइछा फेन्डालाबाचुनाडा हिटना ओडाड्बाचि ओआबाउड् “पोड् ना गाधाडा उइछा आफेन्डाचुएना” पिकसा उसिलाप्टुचे॥

३४ हिटनागाचिंडा लोडाचुए, “ना माड् लोड्सा चाहाबा लिसाइसे॥”

३५ हिटनुड् हिटनागाचिंडा गाधा उइछा येसुडि आप्टाचुए॥ हिटनुड् हिटनागां उन्चि रेडिखास्टो गाधा उठुडिं उठिसुए, हिटनुड् येसु हिटना गाधा उइछा उठुडिं ठाडे॥

३६ येसु खाडागेट्टानाबेला याप्रमिचिंडा उन्चि टाखुम्बिचि लाम्बोडि ठिसा स्वागाट् ओचोगुए॥

३७ हिटनुड् येसु यरुसलेमडाना नेट्टाहाड् जैतुन फोन्भोबाडाना पेसोक् पेसोकना डेन्डि होन्डाटाए॥ हिटनुड् येसुडा डोड्ठोड्डिना टोऱवाचि चोगुना उनिसुड् ख्वाप्पा याप्रमिचिंडा

उन्चि चाप्टासा ठेलोक् रिट् ओचोगुड् माड्हाड्डाना उनिड् नाड्डे पिकसा चोन्मा ठालाडा ओचोगुए--

३८ “माड्हाड्डा डाड्बा उनिड्डिं टाना हाड्लोड्सा
माड्हाड्डा आसिक् पिडुएसुए॥
लाम्डुड्डिं हाड्हाड्डा उलियाक्,

येसुडाना स्वागाट् (१६:३६)

हिट्नुड् माड्हाड्डाना माहिमा उलियाक् ॥”*

३६हिट्नुड् याप्मिचिगा खिमेयाड्‌मेलाम्मा आम्टेप्पा फरिसि याप्मिचिडा येसु ओलोडुए, “हात काहिसिकबा, काचेलाचि राट्नेनिन् पिकसा खेमा लाप्टुचि ॥” ४०येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “आडा खानि लोनांनि, नागा मिचेकडे उयुडे भोने नागा लुड्गेऱवाचि गो चेकमा ठालाडा ओचोगुटु ॥”

येसु यरुसलेम खालाड्गा लोड्सा हाब्युक्

४१जाबो येसु यरुसलेम नेट्टाहाड् होन्डा आबे उन्डा हिट्ना खालाड्गा निसुड् हाबे हिट्नुड् नाड्डे पिकसा माट्टुए, ४२“हाट्ले खानि यरुसलेमडिगा याप्मिचिडा हाड्हाड् टोकमालोड्सा पाक् चोकमा कोन्युकनानुड् ठाहा आटोगुम्नाम्बे ओचेट्नु लिसेबे, टारो हाट्ले आड्डिक् ढिलो लिसे, टारो हिट्ना हाड्हाड् खानि मिकलाम्मा ठोबाइडेसाना ॥ ४३आबो नाड्डेना बेला टायुक्, कासाट्टुरचिडा याम्बा नायाम्बालाम् माखोप्युड् माछाक्युक् ॥ ४४हिट्नुड् हिट्नागाँ खान्लोक् हिट्नुड् खानिचा नासाडा माचोगिटि ॥ हिट्नागाँ ठिक् लुड्गेऱवाधारि चा उनाडुन्ना, पोड्‌भोने माड्हाड् खानि हिड्मेप्पा लोड्सा टायाचा खानिडा मिसेन् आनिनेट्निम् ॥”

येसु माड्ठानाडि खाट्युक्

(मात्रति २१:१२-१७; मार्कुस ११:१५-१६; युहन्ना २:१३-२२)

४५हिट्नुड्ना येसु माड्ठानाडिना टेल्लाड्डि लिगे हिट्नुड् हिट्नि ब्यापार काचोकबाचि नाड्डे पिकसा रिकटुचे, ४६“धार्‌माछाप्लाडि नाड्डे छेप्टाइसे, ‘आपाड् बिन्‌टि चोकमाना पाड् लिमा कोन्युक् ॥’ टारो खानिडाम्टे याड्काखुट्चिगा लुम्भुक् आचोगुएसुम्मे ॥”*

४७हिट्नुड् येसुडा सोरोक् माड्ठानाडि हिसिकटुचिगा डागा ॥ टारो मुकलाड्डाड्बाचि, धार्‌मा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि हिट्नुड्

* १६:३८ भजनसंग्रह ११८:२६; १४८:१ पुयानुम्

* १६:४६ यसैया ४६:७ यर्मिया ७:११ पुयानुम्

आरु ओठेडाड्चिडा येसु सेप्मा ओकोलुए॥ ५टारो हिट्नागाँ खोना
उपाया उटुबुट्टुनु, पोड्भोने उन्डा हिसिकटुचिगा रिड्चि याप्रमिचिडा
आड्डिक उन्चि निडग्वा ओटासुए॥

येसुडाना आधिकार बारेडि सिलाप्मा

(मात्रति २१:२३-२७; मारुकुस ११:२७-३३)

२० ठिक लेम्बा येसुडा माझ्ठानाडिना टेल्लाड्डि याप्रमिचि
हिसिकसा नुना खाबोर पारचार चोगुएट्टुना डाना॥
हिट्नाबेला ओठेडाड्चिलोक मुक्लाड्डाड्बाचि हिट्नुड्धारमा बिधि
बिदान्ता काहिसिकबाचि उन्सोरि ओआबाउड्ड उसिलाप्टुए, २“आन्याँ
याप्रमि लोडा, खान्डा खोनालाम्मा आधिकार आटोगुड्ड नागा टोऱवाचि
आचोगुएट्टुना? ना आधिकार खान् साडा मापिडेना?”

३येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “आडा चा खानि ठिक्रिड्ड सिलाप्नानि,
आडा याड्लोडानि, ४युहन्नाडा बापृटिसमा पिमाना आधिकार
खोनालाम्मा टोगुएना, माड्हाड्लाम्मा इ याप्रमिलाम्मा इ?”

५हिट्नुड्ड हिट्नागा उन्चि उन्चि नाड्डे रिड्पानू उपिगे, “हाट्ले आनि
पाक लोमाना? ‘माड्हाड्लाम्मा’ लोडुम् भोने, ‘पोड्ड युहन्ना बिस्वास
आचोगेनेट्निम्ना टेत?’ पिकसा आसिलाप्रयुक्॥ ६‘याप्रमिलाम्मा’ लोडुम्
भोने नागा उछुमागा याप्रमिचिडा आनि लुड्गेऱवाडा आलेप्युसेट्युक्
पोड्भोने नागाडा युहन्ना माड्काटानुड्ड बिस्वास ओचोगुना॥”
७हिड्डेउड्ड हिट्नागाँ येसु ओलोडुए, “खोलो, हिट्ना आधिकार
खोल्लाम्मा टाएना ठाहा टोग्रनिम्मागा॥”

८येसुडा चा हिट्नागा लोडुचे, “हिड्डेभोने खोना आधिकारडा नागा
ख्वाप्पा येम्बोक चोगुएट्टुड्ड आडा चा खानि लोनेनिन्गा॥”

आड्गुर बारिडिना आधियाडाना ठिक मुन्डुम्

(मात्रति २१:३३-४६; मारुकुस १२:१-१२)

९हिट्नुड्डनाम् येसुडा याप्रमिचि ठिक मुन्डुम् लोडुचे, “ठिबाड्ड
याप्रमिडा ओस्वाराडि आड्गुर लेट्टुए हिट्नुड्ड हिट्ना आड्गुर बारि
आधियाडि लाहाबा चोगुड्ड उन् याप्मा लेम्बा लोड्सा भारा खाडे॥

१०आड्गुर सोड्डाउड् उन्डा ठिबाड् ओटोऱवा काचोगबा आधिया फोकमाउड्सा पाड्सुए॥ टारो हिट्ना आधिया कामाँ काचोकबाचिडा ओलेम्सुड् पाकचा मिपिडे ओपाड्सुए॥ ११हिट्नुड् आर्को ठिबाड्चा स्वाँरा डाड्बाडा पाड्सुए, टारो हिट्नाचा आधिया कामाँ काचोकबाचिडा ओलेम्सुए हिट्नुड् ओचाफेम्मा ओमेट्टुड् पाकचा मिपिडे ओपाड्सुए॥ १२हिट्नुड् स्वाँरा डाड्बाडा फेरि आर्को टोऱवा काचोकबा पाड्सुए॥ हिट्ना टोऱवा काचोकबा चा आधिया कामाँ काचोकबाचिडा सियालोक् ओलेम्सुड् आड्गुर बारि भारा ओलेप्टुए॥

१३हिट्नुड् आड्गुर डाड्बा आप्पे पिगे, ‘हाट्ले आडा पाक् चोकडाना? आलुकमाडा चोना आइछा पाड्सुड्टुड् उन् उनिसुए भोनेम्टे छेम्बाडोक् नुलोक् ओमेट्टुडु होला॥ १४टारो आधिया कामाँ काचोकबाचिडा स्वाँरा डाड्बाडा उइछा आबागेट्टाना उनिसुड् हिट्नागा नाड्डे पिकसा उमुन्डुप्टे, ‘लो, नाम्तुम्टे स्वाँरा डाड्बा उइछारोक्॥ लु हाट्ले ना सेडुम् हिट्नुड् ना आड्गुर स्वाँरा आनिनाडोक् लियुक्॥’ १५हिट्नुड् स्वाँरा डाड्बाडा उइछा आधिया कामाँ काचोकबाचिडा आड्गुर बारिलाम्मा भारा ओसाडु ओहोट्टुड् ओसेडुए॥’

येसुडा हिट्नागा सिलाप्टुचे, “हाट्ले आड्गुर स्वाँरडा ओडाड्बाडा हिट्नागा आधिया कामाँ काचोकबाचि पाक् मेट्टुचिचिगा टे? १६स्वाँरा डाड्बा आप्पे आप्युड् हिट्नागा दुस्टा आधिया कामाँ काचोकबाचि सेडुचिचि हिट्नुड् ओस्वाँरा आरुलोड्सा पिडुचिचि॥”

ना रिड् याप्मिचिडा ओखेम्सुड् ओमाट्टुए, “हिट्डेम् खोनाबेला चा उलिनि चा॥”

१७हिट्नुड् येसुडा हिट्नागा पुयुचिउड् माट्टुए, “हिट्डेना रिड् लिनेट्नि भोने धार्माघाप्लाडि छेप्टाना रिड् खोड्डेउड् बुजा चोकमेट्माचिगा टे?

लुड् काछेट्बाचिडा ओलेप्टुना लिड्गेऱवाडोक् पाड् ओजाग्डि छेट्मा लोड्सा उमा लिड्गेऱवा लिसे॥*

१८हिट्ना लुड्गेऱवा उठुड्डि ओठागा याप्मिचि सोब्बे पेच्चोक् उलियुक् हिट्नुड् हिट्ना लिड्गेऱवा जुन्डा उठुड्डि ठायुक् हिट्ना चा

पिच्चिक लियुक् ॥” १६धारमा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि हिटनुड् मुक्लाड्डाड्बाचिडा ना मुन्डुम् उन्चि बारेडिंडोक् माटदुनानुड् ठाहा ओटोगुड् हिटनागाडा येसु हिटनिडोक् लाप्माना निडग्वा ओचोगुए, टारो नागा याप्रमिचिलोक् उकिट्टागाडागा ॥

तिरो हुड्माना बारेडि सिलाप्मा

(मात्रति २२:१४-२२; मार्कुस १२:१३-१७)

२०हिट्डेउड् हिटनागाँ येसु लाप्मा लोड्सा सुकमा ठालाड् ओचोगुए ॥ नागाँ येसु ओलाबुड् रोमि टाड्बाडाना उमुक्डि पिमा ओकोलुएट्टुना ॥ हिटनुड् हिटनागाँ उन्चि याप्रमिचि ‘धारमोति लिसि गाड्डे चोगानि’ पिकसा येसुडाना मिच्छो चोकमा ओमेट्टुचे ॥ २१नागा याप्रमिचिडा येसु उसिलाप्टुए, “काहिसिकबा, खान्ना माहामाडोक् आमाट्टुगा हिटनुड् माहामाडोक् आहिसिकटुचिगा ॥ खान्ना सोब्बे याप्रमिचि ठिकए चाट्ला आमेट्टुचिगा खोनालेड् चा आकेड्निना हिटनुड् छेम्बाडोक् माड्हाड्डाना ओलाम्बो बारेडि आहिसिकटुचिगानुड् ठाहा टोगुएसुम्मे ॥ २२हाट्ले आन्याँ याप्रमिलोडा, आन्याँ याहुदि धारमा बिधि बिदान्ताडि रोमि सरकारलोड्सा तिरो हुड्मा लियुक् नि लिनिनै?”

२३येसुडा हिटनागाँ निडग्वाडिना आप्टाड्ग्वा रिड् ठाहा टोगुड् हिटनागा लोडुचे, २४“खोलो आडा ठिक् राड् याड्निमेट्टानिड् टे, नाहि साडाना निड् लोक् छाप्ला केड्ग्वाना?”

हिटनागाँ ओलोडुए, “नेहिउम्टे रोमि सप्राटडाना उनिड् लोक् छाप्ला युडग्वा ॥”

२५टाबो येसुडा हिटनागा लोडुचे, “हिट्डे भोने रोमि साम्राटडाना टेप्मा रोमि सामराटडोक् पिडानुम्, हिटनुड् माड्हाड्डाना टेप्मा माड्हाड्लोड्सा पिडानुम् ॥”

२६हिटनुड् याप्रमिचिसोरि हिटनागाँ येसुडा माटदुना खोना रिड्डि चा वारिक्डि ठेम्मा

सिक्काना बारेडि (२०:२६)

उहिडुव्टदुन् हिटनुड् उन्डा लोडुचिगा उरिड्लाम्मा हिटनागा डोड्
ओटोड्डाउड् मिचेकडे उयुडे॥

सियागालाम्मा उहिड्ग्वाट् लिना बारेडि सिलाप्पा

(मात्रति २२:२३-३३; मार्कुस १२:१८-२७)

२७हिटनुड्नाम् आम्टेप्पा सादुकि याप्मिचि येसुडि ओआबाउड्
उसिलाप्टुए॥ नागा याप्मिचिडा उसियागा याप्मिचिम्बाक् उहिड्ग्वाट्
उलियुकनुड् बिस्वास ओचोगुन्गा॥ २८हिटनागाँ येसु उसिलाप्टुए,
“आन्याँ काहिसिकबा, मोसाडा छेप्टुना धार्मा बिधि गाड्डे खोनाचा
भुम्भु छाचि मिलिए सिएभोने उन्भाडा ओमोट्टेड् भ्या चोगुड्
उम्भुलोड्सा छालेट् पोड्माडोक् कोन्युक्॥* २९आच्छोबेला सि टेप्पा
भुम्भु-भान्भाचि ओवासेट्टागा॥ तुम्सामिडा भ्या चोगुए टारो उन् चा
छाचि मिलिडे सिए॥ ३०हिड्डे लिसाउड् माइला उन्भाडा ओमोटेड्मा
भ्या चोगुए, उन् चा छाचि मिलिडे सिए॥ ३१हिटनुड् छालुम्बा
भान्भाडा चा भ्या चोगुए हिटनुड् उन्लाम्मा चा उइछाचि ओपोड्नेट्नि
हिटनुड् सिए॥ हिट्डेउड् सि भान्भाचिडाडोक् ओमोटेड्मा भ्या
ओचोगुए, टारो हिट्ना मेन्भेमालाम्मा खोनांगाचा छालेट् ओपोड्नेट्नि
टारो सोब्बे छाचि मिलिडे उसिए॥ ३२हिटनुड् लाट्माडि हिट्ना
मेन्भेमाचा सिए॥ ३३हिड्डेउड् हिट्नागा उसियुड् उहिड्ग्वाट् उलिना
हिट्ना मेन्भेमा साडाना ओटालिमाड् लियुकना?॥ पोड्भोने हिट्नागा
सि जानाडाडोक् हिट्ना भ्या ओचोगुए॥”

३४येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “ना नाराडिएडोक् याप्मिचिडा भ्याबारि
ओचोगुटु हिटनुड् ओचोगुबिडुचिचि॥ ३५टारो टाना जुगाडि उसियुड्
उहिड्ग्वाट् उलियुड् लाम्डुड्डे माड्हाड्लोक् युड्मा नुगा उलिसागाँ
हिट्नि हिट्नागाडा भ्या ओचोग्निगा हिटनुड् ओचोकमेट्टुन्चिन्गा॥
३६हिटनुड् हिट्नागा माड्हाड् रिड् काउग्बाचि गाड्डेडोक् उलियुक्
हिटनुड् उसिनिगा चा॥ हिटनुड् हिट्नागा माड्हाड् छालेट्चि उलियुक्,
पोड्भोने हिट्नागा उसियाउड् फेरि उहिड्ग्वाट् उलिसे॥ ३७उसियागा

* २०:२८ ब्याव्स्था २५:५ पुयानुम्

याप्रमिचि उहिड्गवाट् उलिना रिड्डाना पारमाना मोसाडा ओचेट्नुलोक् पिडुएसुए॥ उन्डा मिहि हाटटेएटाना पोथ्राडाना बारेडि छेष्टुनाडा माड्हाड् डाड्बालोड्सा, ‘आब्राहाम, इसाहाक, याकुबडाना माड्हाड्’ पिक्सा पारचिन्दा माट्टुएसोए॥* ३८उन्म्बाक् उहिड्गवाट्चिगा माड्हाड् ए, उसियागाडाना माखाक्, पोड्भोने माड्हाड्डाना उमिक्डि साब्बे याप्रमिचि उहिड्गवाट् उलियुक्॥” ३९हिट्नुड् धारमा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि माड्डे आम्टेप्माडा ओलोडुए, “आन्यां काहिसिकबा, खान्डा आड्डिक् माहामा आमाट्टुए॥” ४०हिट्नुड् येसु साडाचा आरको सिलाप्माना निड्गवा चोगमा उहिडुब्ट्टुन्॥

खिस्टडाना बारेडि सिलाप्मा

(मात्रति २२:४१-४६; मार्कुस १२:३४-३७)

४१येसुडा हिट्नागा सिलाप्टुचे, “खोड्डेउड् खिस्टलोड्सा दाउद हाड्डाना पुड्लाडिनानुड् उपिग्गा? ४२-४३पोड्भोने दाउद हाड्डा छाम्लोमा छाप्लाडि नाड्डे पारिक् छेष्टुएसुए-

‘माड्हाड् डाड्बाडा आमाड् लोड्सा लोडुएः

आडा कासाट्टुरचि लोड्सा

कालाड् उछिक्डि मिचोकडे सोम्मा

खान् आछुप्टाड्लोड्डोक् युडा॥’

४४दाउद हाड्डा खिस्टलोड्सा ‘माड्’ लोडुना भोने खोड्डेउड् खिस्ट दाउद पुड्लाडिना लिसेना टे?”

येसुडा धारमा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचिगा हिसिकमालाम्
ओछेकछेक् चोगुचिगा

(मात्रति २३:१-३६; मार्कुस १२:३८-४०)

४५हिट्नुड् ख्वाप्पा याप्रमिचिडा येसु ओखेम्सुएट्टुना बेला ओचेलाचि लोडुचे, ४६“धारमा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचिगा हिसिकमालाम्

* २०:३७ प्रस्थान ३:१-६ पुयानुम्

ओछेकछेकू चोगानि, नागाँ धार्मोटि ओठेट्लोकू लोट्लिड्चि ओवाडुड् योम्बोटोम्बो ओवागा, हिट्नुड् खालाड्गाडि सोब्बेडा बाबा ओमेट्टुचियाकनुड् निड्गवा ओचोगुगा हिट्नुड् याहुदिचिगा छुम्मापाड्डि लोकू भातेरडिगा मुलिठोड्डि युड्मा ओकोन्गा ॥ ४७नागाँ लाड्लेप्पाचिगा सुबेन्माकफेन् ओनाप्टुचिगा हिट्नुड् याप्मिचिडा धार्मोति ओलोडुचिनुड् होप्पो बेला सोम्मा बिन्टि ओचोगुगा ॥ नाड्डेगा याप्मिचिडा आरु नुड्नाचा ओचाफेन्लोकू ठेना साजाए ओटोगुटु ॥”

लाड्मेप्पाडाना भेटि

(मार्कुस १२:४१-४४)

२१ येसु माड्ठानाडि वासेट्टाना बेला भेटि युड्माना याड्ढाड्डि वागाठागाचिडा भेटि ओठेन्डुएट्टुना निसुए ॥ २हिट्नुड् ठिबाड् पाकचा वाइना लाड्मेप्पाडा चा ताँबोडाना इप्पोकू राड् ठेन्डुना निसुए ॥ ३ना निसुड् येसुडा माट्टुए, “छेम्बाडोकू आडा खानि लोनाँनि, ना पाकचा वाइना लाड्मेप्पाडा आरु सोब्बे नुड्ना जोम् भेटि ठेन्डुए ॥ ४पोड्भोने आरु नागा वागाठागाडा उन्चिगा जोम् सुबेन्माकफेन्लाम् ओठेन्डुए, टारो ना पाकचा वाइना लाड्मेप्पाडाउम्ते ओकामाइडाना सोब्बेडोकू आप्टुएसोए ॥”

येसुडा माड्ठाना नासालिना बारेडि माट्टुटु

(मात्रति २४:१-१४; मार्कुस १३:१-१३)

५ठिकखेपू आम्टेप्पा ओचेलाचिडा माड्ठाना ओचेट्नुगा ओचेट्नुगा लुड्गेऱ्वाचि ओचोगुना हिट्नुड् याप्मिचिडा माड्हाड् लोड्सा ओठाड्सुगा चिजाबिजा लाम् चोग्बालाकू माड्ठाना आड्डिकू खान्डुएसोए पिक्सा उमुन्डुप्टेटागा डागा ॥ येसुडा हिट्नागा लोडुचे, ६“हाट्ले नाड्डेना बेला चा टायुकू, खानिडा नेहि अनिसुम्मा ठिकू लिड्गेऱ्वाधारि लिनिना, ना ख्वाप्पा ओहोडुटु ॥”

७हिट्नागाँ येसु उसिलाप्टुए, “आन्याँ काहिसिकबा, नागा सोब्बे खोनाबेला लियुक्ना? हिट्नुड् ना रिड् लिसा लाबेनुड् आन्याँ खोड्डेउड् ठाहा टोगुम्तुम्माना टे?”

८येसुडा लोडुचे, “खानि नुभेक् टाप् चोगानुम्, खानि खोनाड्चा माबान्‌डिन् चा, पोड्भोने जोम् याप्‌मिचि आनिड्डि ‘खिस्ट आडारोक्’ हिट्नुड् ‘हाट्ले लाट्माडिना बेला नेट्टाहाड् टाइसे’ पिकसा ओटायुक्॥ टारो हिट्नागा बिस्वास चोकनेनुम्‌चिम्॥ ९जाबो खानिडा आड्डिक् दुक्लोक् खेमाटोमा रिड् हिट्नुड् याप्‌मिचि चेपाजालाक् ओचोगा आखेम्सुम्टुम्, खानि किट्नेनिन्॥ नाउम् पाइला लिमाडोक् कोन्युक्, टारो हिट्नाबेलाडोक् नाराडाना आन्टाम्बाक् लिनिना॥”

१०हिट्नुड् येसुडा फेरि हिट्नागा लोडुचे, ‘छोड्बा छोड्बा ओखेयुक् हिट्नुड् ठिक् देसा आर्को देसा बिरोडाडि कोब्युक्॥ ११माड् ठे-ठेगा लुट्लेमा कार्युक्, सोब्बेलेड् चामाठुड्मागा लाट्युक् हिट्नुड् धुरि ठ्वाड् लियुक्, हिट्नुड् टाड्साड्डि माड् किप्पाडुड् लोक् डोड् ठोड्डिलोक् चिन्नाचि ओठेट्युक्॥

१२नागा जोम् लिमा नुडना पाइला याप्‌मिचिडा खानि आचेला आलिसिनाडा मालाबिटि, याड्घामा माचाट्टिटि, याहुदिचिगा छुम्मापाड्डिमा खाट्टिउड् फाट्टुर मालाबिटि हिट्नुड् खाम्बाड्डिमा थाठेन्डिटि हिट्नुड् हाड्चि लोक् सासाकूचिसोरि माखाट्टिटि॥ १३हिट्नाबेला खानिलोड्सा आडाना बारेडि माप्पाना ओचेट्नुना बेला लियुक्॥ १४हिट्डेउड् खानिडा पाक् रिड् माप्पानुड् खानि निड्गवा ओभेन्निचा, १५पोड्भोने आडा खानिलोड्सा पाक् रिड् माप्पाना हिट्ना रिड् हिट्नुड् ठोना पिनानि, हिड्डेउड् खानिगा खोना चा साट्टुरचिडा खानि मेप्पा माहिडिन्ना हिट्नुड् खानि रिड् खोक्माडोक् उहिट्नुना॥ १६खानिगा आप्पे पाबा-मामाडा, भुन्भु-भान्भाचिडा, नातेदारचिडा हिट्नुड् टाकूचिडा साट्टुरचि मुक्कडि मापिडिटि, खानि माड्डे इम्टेप्पालोड्सा हिट्नागाँ मासेडिटि॥ १७आडि बिस्वास आचोगुम्नाँ सोब्बे याप्‌मिचिडा खानि चिम्मा माफुट्टिटि॥ १८टारो खानि टेहेक्डिना ठिक् फ्याक् ओतेन्राधारि पाक् चा लिनिना॥ १९खानि माड्हाड्डिमि बिस्वासिलो लिसानि हिट्नुड् खानिडा खोनाबेला चा लाट्निना चोला आटुबुम्टुम्॥”

यरुसलेम लुग्ना खाबोर

(मात्रति २४:१५-२१; मार्कुस १३:१४-१६)

२०येसुडा फेरि लोडुचे, “जाबो खानिडा यरुसलेम खालाड्गा साट्टुरचिंगा टिलिड्गाचिंडा सोब्बेलाम्मा पुप् उपुष्टुना आनिसुम्मुम् टाबो खानिडा ठाहा आटोगुम्मुम् हिट्ना खालाड्गा एलालोक् नासाडा ओचोगुटु॥ २१हिट्नाबेला याहुदिया छेट्राडि उयुडागा याप्रमिचि भोन्भोबालेड् पिन्सा खाडानि, यरुसलेम खालाड्गाडिंगा याप्रमिचि हिट्ना खालाड्गा ओनाडुड् भारा होन्डानि, हिट्नुड् भारा युक्ताम्डि उयुडागा याप्रमिचि खालाड्गाडि लिक्नेनिन्॥ २२पोड् भोने हिट्ना बेला माड्हाड्डा यरुसलेमडिंगा याप्रमिचि साजाएँ पिडुचिचि हिट्नुड् धारमाछाप्लाडि छेष्टाना रिड् छेम्बाडोक् ख्वाण्पा युयुक्॥ २३हिट्नाबेला माभोक् उखुयुगा मेन्भेमाचि हिट्नुड् ओओ ओकाप्टुचिंगा मेन्भेमाचिंडा आड्डिक् दुक्लोक् याड्छामा ओटोगुटु॥ ना स्वारंगाडिंगा सोब्बे लेड्गा याप्रमिचिंडा आड्डिक् याड्छामा ओटोगुटु हिट्नुड् माड्हाड्डाना साजाए नागा याप्रमिचि उठुड्डिं ठायुक्॥ २४साट्टुरचिंडा इम्टेप्मा याप्रमिचि चेप्साडा ओचेप्टु ओसेडुचिचि हिट्नुड् आरु लोड्साम्बाक् जोम् देसाचिंडि ओछाक्टुछिउड् ओखाट्टुचिचि॥ आयाहुदि याप्रमिचिंगा बेला मिलाट्डें सोम्मा हिट्नागाँ यरुसलेम खालाड्गा चियोप्र्यायोप् ओयेप्टुटु॥”

आडा याप्रमि छा ठेट्ना बेलाडाना बारेडि

(मात्रति २४:२६-३१; मार्कुस १३:२४-२७)

२५“हिट्नुड् नाम्, लालिप्माड् हिट्नुड् चोक् चिंड्गेट्चिंडि ठेठेगा डोड् टोड्डिंगा चिन्नाचि ओठेट्युक्॥ हिट्नुड् सामुन्द्राडाना नाम्डाराड् हिट्नुड् उपुच्चुवाडा चोगुनाडा नाराडिंगा याप्रमिचि उकिट्युड् ओठोड्युक्॥ २६नाराडि लियुगेट्ना याड्छामा याप्रमिचिंडा उमिट्टुड् उन्चि किप्माडा फाड् उलियुक् पोड् भोने माड्हाड्डा टाड्साड्डिंगा सोब्बे साक् टिचि वान्डुचिचि॥ २७हिट्नुड्नाम् आडा याप्रमि छा खिमेमाडि माड्ठेना साक् टि हिट्नुड् माहिमाडि उड्युगेट्ना

याप्रमिचिडा याडूनियुक् ॥* २८जाबो नागा रिड्चि लिमा ठालाडू
लियुक् टाबो खानि निड्गवा बोल्लेउ चोगानुम् हिट्नुडू मिकिट्ने येबानि
पोड्भोने माड्हाडू एलाडोक् खानि ना याड्छामालाम्मा
माहिडूमेट्रटिटि ॥”

वामाखोकपोडाना हिसिकमा

(मात्रति २४:३२-३५; मार्कुस १३:२८-३१)

२६हिट्नुडू हिट्नागा येसुडा ठिक् मुन्दुम् लोडुचे, “हाट्ले
वामाखोकपोडाना उभुड्मा लोक् आरु उभुड्माचि पुयानुम्, ३०खानिडा
सिड्भुड्माचिडा ओचोडू काडाना आनिसुम्टुम् हिट्नुडू खानिडा
बारखा लाहाबा लिसेनुडू ठाहा आटोगुम्टुटुम् ॥ ३१हिट्डेडोक् आडा
लोनाँनिगा नागा रिड्चि उलियुगेट्गा आनिसुम्नाडा माड्हाडू उमुलुक्
नेहेट्टाडू टाइसेनुडू खानिडा ठाहा टोगानुम् ॥ ३२छेम्बाडोक् आडा
खानि लोनाँनि, नागा सोब्बे रिड्चि मियुडें सोम्मा ना टालाडिगा सोब्बे
याप्रमिचि उसिनिगा ॥ ३३लाम्दुडू लोक् नारा मेग्युक्, टारो आडा
लोनाँनिगा रिड्चि ठिक् ए चा मानिना ॥

ओछेकछेक् चोकमाउडूयुड्माना बारेडि

३४ओछेकछेक् चोगानि, जोम् मोजमोज्जाडि, चामा ठुड्माडि हिट्नुडू
ना चोला लोड्सा खानि निड्गवा टिनेनुम् ॥ हिट्डे आचोगिए भोने खानि
निड्गवा डोम्डोम्ना लियुक् हिट्नुडू जिवाट्चि वारिकडि ओठाया
गाड्डेडोक् हिट्ना लेम्बा खानिडा आमिट्निम्गेट्निम्ना बेला खानिडाना
आन्टेडाना लेम्बा टायुक् ॥ ३५हिट्नुडू ना नाराडिगा सोब्बे याप्रमिचि
उठुड्डिडि हिट्डेना बेला टायुक् ॥ ३६ओछेकछेक् चोगानि, हिट्नुडू नागा
किप्पाडुडू रिड्चिलाम्मा हिड्मा हिट्नुडू आडा याप्रमिडा छा सोरि
येष्मा हिमाना बोल् याप्रमि पिडानुडू जाइलेटाइले बिन्टि चोगानि ॥”

३७हिट्नुडू येसुडा सोरोक् लेम्बा माड्ठानाडि याप्रमिचि हिसिकटुचिगा
डागा, टारो युसाउम्बाक् जैतुन झोन्भोबाडि बास युड्डा खाडाना

* २१:२७ दानियल ७:१३ पुयानुम्

डाना ॥ ३५हिट्नुड् ख्वाप्पा याप्मिचि उरिड् खेम्सिडा एका
भ्यानिकरोक् माड्ठानाडि ओटायागा डागा ॥

येसु सेप्पा लोड्सा टोड्माना

(मात्रति २६:१-५, १४-१६; मार्कुस १४:१-२, १०-११; युहन्ना ११:४५-५३)

२२ फुडुम्बा मिठेन्ने चोकबालाक् चालेपाडाना चाडा मानाड्
चोकमाना बेला टाइसाना ॥ नाम्बाक् याहुदिचिगा छुट्कारा
चाडा ओलोडुना ॥ २मुक्लाड्डाड्बाचि हिट्नुड् धार्मा बिधि बिदान्ता
काहिसिकबाचिडा येसु सेप्पा लोड्सा ओकोलुए, टारो हिट्नागा
याप्मिचिलोक् उकिट्टानाँ येसु सोगोप् लाब्माउड् सेप्माना निड्गवा
ओचोगुए ॥

३हिट्नाबेलाडोक् ठिमेक् चेलाचि माड्डे ठिबाड् याहुदा इस्कोरियोत
ओलोडुना याप्मि उनिड्गवाडि सैतानडा खोट्टुए ॥ ४हिट्नुड् ना याहुदा
इस्कोरियोत मुक्लाड्डाड्बाचि हिट्नुड् माड्ठाना काकोबा
हाकिमचिडि खाडाउड् येसु लाब्मा ओचेट्नुना लाम्बो युड्गवा पिकसा
रिड्पान् चोगुए ॥ ५ना रिड् उखेम्सुनाँ हिट्नागाँगा उन्चि चाप् टाए
हिट्नुड् हिट्नागाँ ओफाबा पिनाँ पिकसा ओलोडुए ॥ ६याहुदा ना रिड्डि
टोडाउड् येसु सोगोप् लाप्मा लोड्सा ओलाम्बो पुमा ठालाड् चोगुए ॥

याहुदिचिगा छुट्कारा चाडाडाना टेहारि

(मात्रति २६:१७-२५; मार्कुस १४:१२-२१; युहन्ना १३:२१-३०)

७फुरुम्बा मिठेन्ने चोकबालाक् चालेपाडाना चाडा बेला लिसे, ना
याहुदिचिगा छुट्काराडाना चाडाडिम्बाक् तुउँबाडाना उइछा भोक् पिमा
कोलाना डाना ॥ ८येसुडा पत्रुस लोक् युहन्ना छेम्डुचिउड् “आनि लोड्सा
छुट्कारा चाडाडाना भातेर टेहार चोकडा खाडाचि” पिकसा पाड्सुचे ॥

९हिट्नुड् हिट्नागाचिडा ‘ना भातेर खोनाइ टेहार चोकचुडाना’ पिकसा
येसु सिलाप्टाचुए ॥

१०येसुडा हिट्नागाचि लोडुचे, “खानचि यरुसलेम खालाड्गाडि
आलिक् चिनामे गाकरोडि चुवा काखुबा ठिबाड् याप्मि आटुञ्चुचु,
हिट्ना लिग्ना पाड् सोम्मा ओएड् ओएड् खाडाचि ॥ ११हिट्नुड् हिट्ना

लिग्ना पाड़ेंडिना पाड़े ओडाड़बा लोडाचु, ‘काहिसिकबाडा नाडेना खाबोर खान्लोडसा माहाड्सासे, आचेलाचिलोक् छुट्कारा चाडाडाना भातेर चामाना कोठा खोनाइबो युड्गवाना?’ १२हिट्नुड् खान्चि हिट्नाँ पाड़े उठुड़ेंडिना टाला ओचेट्नुलोक् ओचोगुएसुना ठेना कोठा मानिमेट्चिचि॥ हिट्निरोक् खान्चिडा भातेर टेहार चोगाचु॥

१३पत्रुस लोक् युहन्ना खाडाचे हिट्नुड् येसुडा माटू गाड्डेडोक् सोब्बे रिड् लिसाना दुबाचोए॥ हिट्नुड् हिट्नागाचिडा हिट्निरोक् छुट्कारा चाडाडाना भातेर टेहार चोगाचुए॥

माड़ खोइ

(मात्रति २६:२६-३०; मारकुस १४:२२-२६; १को.११:२३-२५)

१४जाबो चामाठुडमा चामा बेला लिसे, टाबो येसु ठिइप्पोक् ओचेलाचिलोक् चामा चाडा युडे॥ १५हिट्नुड् येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “आडा याड्छामा टोग्मा नुड्ना पाइले ना छुट्कारा चाडाडाना भातेर चामाना आड्डिक् टुक्लोक् आनिड्गवा लोसेसाना॥ १६पोडभोने आडा खानि लोनाँनि, माड्हाड् उमुलुक्डिं ना छुट्कारा चाडाडाना भातेर मिचाए आडा ना भातेर फेरि चानिड्ना॥”* १७हिट्नुड् येसुडा आड्गुर ओमोर्वा लोक्ना खोरे याडुड् माड्हाड्डिं पोएपोए चोगुड् ओचेलाचि लोडुचे, “ना टाकटानुम् हिट्नुड् सोब्बेडा हान्डाजानुम्॥ १८आडा खानि लोनाँनि, माड्हाड् उमुलुक् मिटाए सोम्मा फेरि आड्गुरडाना ओमोर्वा आडा ठुड्निड्ना॥”

१९हिट्नुड् उन्डा चालेपा कोबुए हिट्नुड् माड्हाड्डिं पोएपोए चोगुड् एगुए हिट्नुड् ओचेलाचि नाड्डे लोडुचे, “ना चालेपा खानिलोडसा भोक् चोगुड्ना आयेम् ए॥ हाट्लेलाम्मा आडा मिष्मा लोड्सा ना चोगानुम्॥” २०हिड्डेडोक् चामा उहिडुड् येसुडा खोरे कोबुड् ओचेलाचि लोडुचे, “ना खोरेउम्बाक् माड्हाड्डा खानिलोक् आहेलिक्डिं हुप्पालाक् ओछोड्गवाट् माड्हुप् ए॥ ना हेलिक्

* २२:१६ ना छुट्काराडाना चाडाडाना भातेर मिचाए सोम्माडाना उटुप्पाक् ओयाप्मिचिडाना लाट्माडि छुट्कारा मियुडे सोम्मा लियुक्॥

माड् खोइडाना रिड् (२२:१८)

खानिलोड्सा वेडाइसे ए॥”
२१ टारो नाहि खेम्सानुम्, आडा
धोका याड्चाटना याप्मि चा
आडालोक् चासिडा युडेसे॥
२२ हाटले आडा याप्मि छा
माड्हाड्डा निड्गवा चोगुना
गाड्डे सिमा खाप्माडोक्
कोन्युक्, टारो धोका

ठेना लिमाना रिड्

(मात्रति २०:२५-२८; १६:२८; मार्कुस १०:४२-४५)

२४ हिट्नुड् चेलाचि उन्चिडि सोब्बे नुड्ना साकउम्बाक् ठेना पिकसा
रिड्पान् चोगमा ठालाड् ओचोगे॥ २५ येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “ना
नाराडिंगा हाड्चिडा याप्मिचिडि उन्चि आधिकार लाहाबा ओचोगुड्
सासान ओचोगुगा हिट्नुड् सासाक्चिडा ‘आन्याँ याप्मिचि घुवार
काफाबाचि ए’ पिकसा उमाट्टुगा॥ २६ टारो खानिम्बाक् नाड्डेपारागा
याप्मिचि लिमा लिनेनिन्, खानि माड्डेडि ठेना लिना काकोम्बाक्
खाट्टिउना लिमा कोन्युक् हिट्नुड् ओठेडोडम्बाक् टोऱवा काचोकबा
गाड्डे लिमा कोन्युक्॥ २७ हाटले मिट्टानुम्, साकउम्बाक् ठेना
लियुक्ना टे, चामा चासिडा युड्ना डाड्बा इ चामा पागुड् कापिबा
टोऱवा काचोकबा याप्मि इ? पाक् चामा चासिडा युड्ना याप्मि ठेना
लिनिनै टे? टारो आडाउम्टे खानिसोरि ठिबाड् सेवा काचोकबा
गाड्डेनाडोक् ए पिकसा लोनाँनि॥

२८ आडाना ख्वाप्पा याड्छामाडि खानिडा टाक् आपिडिडे॥

२९ आमाड्हाड् पाबाडा सासान चोकमाना आधिकार आडा याड्पिडा
गाड्डेडोक् आडा चा सासान चोकमाना आधिकार खानि पिनाँनि॥

३० आडा सासान चोगुड्ना बेला खानि आडालोक् एककेउ आयुडिउड् आचाम्टुम् हिटनुड् हाड् युड्ना कुरसिडि आयुडिउड् ठिइप् इस्राइलि छोड्बाचि उतुड्डिं सासान आचोगुम्चिम्चिम् ॥”

पत्रुसडा येसु एड्फुट् चोगुना बारेडि

(मात्रति २६:३१-३४; मार्कुस १४:२७-३१; युहन्ना १३:३६-३८)

३१ हिटनुड्नाम् येसुडा सिमोन् पत्रुस लोडुए, “सिमोन, हाउ सिमोन, खेम्सु, आडा खान् ठिक् रिड् लोनाँ, टोऱवा लासि काचोकबाचिडा चामालाम्मा उभुसुन्वा ओयेम्सुडेसु गाड्डेडोक् खानिचा आडालाम्मा साम्मा लोड्सा सैतानडा माड्हाड्लोक् आग्याँ नाकटुएसुए ॥ ३२ टारो खान् आडि बिस्वासि लिसानुड् खान् लोड्सा माड्हाड्डा घुवार् माफायाकनुड् आडा बिनृटि चोगुएसुडे ॥ हिटनुड् जाबो खान् काएल आलियुड् आडालेड् आनोक्युक् हिटनुड् काटाक्चिचा बिस्वास्डि बोल्लेउ लिमा लोड्सा घुवार् फाडुचि ॥”

३३ सिमोन पत्रुसडा लोडुए, “माड्, आडा खान्लोक् खाम्बाड्डि खाप्मा हिटनुड् सिमा चा टेहार लिडा ॥”

३४ टारो येसुडा लोडुए, “पत्रुस, छेम्बाडोक् आडा खान् लोनाँ, हान्डेड् भ्यानिक् कोकसाबा ओकमा नुड्ना पाइले खान्डा आडा सुम्बोक् खेप् सोम्मा मिसेन्डोक् निनिड्नानुड् एड्फुट् याड् आचोकडा ॥”

ओफाबा, जाप्रामा हिटनुड् चेप्सा बारेडि

३५ हिटनुड् येसुडा हिटनागा लोडुचे, “आडा खानि नुना खाबोर लोसिडा ओफाबा, जाप्रामा हिटनुड् लाड्सुप्पे पाड्नाने, पाक् हिटनाबेला जोम् रिड्चि चाहाबा आलिसेगि टे?”

हिटनागाँ ओमाट्टुए, “माइना ॥”

३६ येसुडा हिटनागा लोडुचे, “हाट्लेम्बाक् ओफाबा लोकगाँ ओफाबा खुयानुम्, जाप्रामा युड्गवा भोने जाप्रामा खुयानुम् हिटनुड् चेप्सा वाइना भोने ओटाखुम्बि छोड्सुड् चा चेप्सा उइनु ॥ ३७ आडा खानि लोनाँनि, धार्माछाप्लाडि ‘उन् आपाराधिचि गाड्डेडोक् चाट्ला

ओमेट्टुएसुए*” पिक्सा छेप्टाना रिड् आचोलाडि युमाडोक् कोन्युक् पोङ्भोने छेम्बाडोक् आडाना बारेडि छेप्टाना रिड् युसा खाट्युगेट्॥”

३८ ओचेलाचिडा ओलोडुए, “पुयु माड्, नाहि आन्याँलोक् इप्पोक् चेप्सा युड्गवा॥”

उन्डा लोडुचे, “ना रिड् नाडानुम्॥”

जैतुन झोन्झोबोडि येसुडाना बिन्टि

(मात्रति २६:३६-४६; मारकुस १४:३२-४२)

३९ येसु येरुसलेम खालाड्गाडि उयुडाना पाड् नाडुड् सोरोक् गाड्डेडोक् जैतुन झोन्झोबोडि खाडे हिट्नुड् ओचेलाचि चा उन्लोक् ओखाडे॥

४० हिट्ना डेन्डि ओटासुड् येसुडा ओचेलाचि लोडुचे, “बिस्वासडि बोल्लेत लिमा हिट्नुड् ओचाफेन्ना वारिक्डि ओठाइन्चानुड् बिन्टि चोगानि॥”

४१ हिट्नुड् येसु ओचेलाचिलाम्मा चिपा याम्बा खाडाउड् उटुभुट् येप्टुड् नाड्डे पिक्सा बिन्टि चोगे, ४२ “ए आप्पो, कानिड्गवा आचोगुए भोने ना याड्छामाडाना खोरे आडालाम्मा सोम्मा आहिडुटु, टारो आनिड्गवा माखाक् कानिड्गवा गाड्डेडोक् उलियाक्॥” ४३ [हिट्नुड् लाम्डुड्लाम्मा टोनालोग् रिड् काउबा उड्साउड् येसु घुवार् फाडुए॥]* ४४ येसुडाना आड्डिक् टुक्लोक् उनिड्गवा एगाउड् माइढा बिन्टि चोम्मा ठालाड् चोगुए, हिट्नुड् ओहाड्गवाट् ठे-ठेना हेलिकडाना ठेपोड् गाड्डेडोक् खाम्मि ठामा ठालाड् चोगुए॥

४५ येसुडा बिन्टि चोग्मा हिडुड् कोबे हिट्नुड् ओचेलाचि उयुडागा डेन्डि आबानां हिट्नागा सानिड्गवा उलिसाउड् उइम्सेसागा टुबुचे॥ ४६ उन्डा हिट्नागा फोक्सा लोडुचे, “पोड् खानि आइम्सियाक् टिटिगा? कोबानि हिट्नुड् पापडाना वारिक्डि मिठामा लोड्सा बिन्टि चोगानि॥”

* २२:३७ यसैया पू३:१२ पुयानुम्

* २२:४३ कोइ कोइ सोरोत् बाइबलडि ना पद वाइना॥

येसु ओलाबुटु

(मात्रति २६:४७-५६; मार्कुस १४:४३-५०; युहन्ना १८:३-११)

४७ येसुङा ओचेलाचि हिट्डे लोडुगेट्टुचिलोक् हिट्नि याप्रमिचिगा हुड्डा ओहोन्डा ओआबे॥ ठिइप्पोक् चेलाचि माड्डे याहुदा इस्करियोतिडा याप्रमिचि आण्टुचिउङ् उन्चि टोकाना टोकाना आबे हिट्नुङ् चुप्पा मेट्सा स्या मेट्टुङ् येसुसोरि खाडे॥ ४८ टारो येसुङा हिट्ना लोडुए, “ए याहुदा, खान्डा आडा याप्रमि छा चुप्पा मेप्पाउङ् स्या मेट्सा साट्टुरचि मुकळि पिमाना इ टे?”

४९ हिट्नुङ् औचेलाचिडा उन् लाब्मालोड्सा याप्रमिचि ओआबागा उनिसुङ् येसु उसिलाप्टुए, “माड्, पाक् नागा चेप्साडा चेप्टुम्चिम्मागि?” ५० हिट्नुङ् हिट्नागा माड्डे ठिबाड्डा सानिड्डाड्बाडाना ओटोऱवा काचोकबाडाना छुप्टाड्लेड्ना उनुभेक् रूप् रुबुबिडुए॥

५१ टारो येसुङा हिट्नागा लोडुचे, “लिसे, चुइमा नाडानुम्!” पिकसा हिट्ना याप्रमिडाना उनुभेक् खोट्टुङ् नुमेट्टुबिडुए॥

५२ हिट्नुङ् येसु लाब्मा ओआबागा मुकलाड्डाड्बाचि, माड्ठाना काकोबाडागा टाड्बाचि हिट्नुङ् याहुदि ओठेडाड्चि उन्डा लोडुचे, “पाक् आडा याड्काखुट्टुङ् चेप्सा हिट्नुङ् लाहुरिक्लोक् लाब्रसिडा आटैएगि? ५३ आडा सोरोक् लेन्सेन् माड्ठानाडि खानिलोक् वासाडे, टारो पाक् चा चोग्मा आहिडेटिन्डा॥ टारो सैतानडा सासान चोगुना बेला नारोक् ए, हिट्नुङ् खानिगा टोऱवा चोकमा बेला टाए॥”

पत्रुसडा येसु एड्फुट चोगुना

(मात्रति २६:५७-५८, ६६-७५; मार्कुस १४:५३-५४, ६६-७२; युहन्ना १८:१२-१८, २५-२७)

५४ माड्ठाना काकोबा टिलिड्गाचिडा येसु ओलाबुङ् सानिड्डाड्बा ओपाड्डि ओखाट्टुए॥ हिट्नुङ् पत्रुसम्बाक् नेटटाड्डि मिखाट्ने चिपा लाप्माड्लाम्मा हिट्नागा ओएङ् ओएङ् खाडे॥ ५५ जाबो हिट्नागा सानिड्डाड्बा ओपाड्डि ओटासुए हिट्नुङ् इम्टेप्पा याप्रमिचिडा पाड्

टेल्लाड्डिना माझै मिहि ओहाट्टुड्ड मिहि हुड्सा याम्बा नायाम्बा उयुडे॥ हिट्नुड्ड पत्रुस चा हिट्नागालोक् युडे॥ ५६हिट्नि ठिबाड्ड टोऱवा काचोकबा मेन्भेमाडा पत्रुस मिहि हुड्सा युडासाना निसुड्ड नुलोक् पुयुड्ड माट्टुए, “ना याप्मि चा येसुलोक् डाना॥”

५७टारो पत्रुसडा लोडुए, “ए भान्भा, आडा येसु मिसेन्डोक् निनिड्ना॥”

५८होप्मोडन आर्को याप्मिडा पत्रुस निसुड्ड लोडुए, “खान् चा नागाँ उन्चि टाकडोक्॥”

टारो पत्रुसडा लोडुए, “आसाइबा, आडाउम्टे माखाक्!”

५९हामो ठिक् घान्टा ओएड्स्वालेड्ड आर्को ठिबाड्ड याप्मिडा पत्रुस निसुड्ड माट्टुए, “छेम्बाडोक् ना याप्मि चा येसुलोक् डाना, पोड्भोने ना चा गालिल छेटारेड्ड युड्ना याप्मिडोक्॥”

६०टारो पत्रुसडा लोडुए, “हाउ आसाइबा, खान् पाक् आपिग्येट्ना!, आडा माखाक्, आडा येसु मिसेन्डोक् निनिड्ना॥”

पत्रुस चेकटेट्टाना बेलाडोक् कोकसाबा ओकटे॥ ६१हिट्नुड्ड येसु पत्रुसलेड्ड नोकटाउड्ड उन् पुयुए॥ “हान्डेड्ड भ्यानिक् कोकसाबा ओकमा नुड्ना पाइले खान्डा आडा सुम्बोक् खेप् सोम्मा एड्फुट्ट याड्डआचोकडा” पिकसा येसुडा लोडुना रिड्ड पत्रुसडा मिट्टोए॥ ६२हिट्नुड्ड पत्रुस भारा होन्डाउड्ड टुकलोक् हाबे॥

येसु एड्फुट्ट ओचोगुना हिट्नुड्ड ओलेम्सुना

(मात्रति २६:६७,६८; मार्कुस १४:६५)

६३येसु काकोबा माड्ठानाडिगा टिलिड्गाचिडा ओरेट्टुजोए हिट्नुड्ड ओलेम्सुए॥ ६४हिट्नुड्ड लोट्लिड्डा उमिक् ओटेप्टुबिड्ड लेम्सा उसिलाप्टुए, “लु माट्टुव्वक् टे, खान् साड् मालेम्सेना?” ६५नाड्डेपारिक् येसु ओचाफेन्लोक् चाट्ला मेट्सा नाना ओलि लोसा ओछोकटुए॥

येसु काचाहारिसोरि ओखाटटुना

(मात्रति २६:५४-६६; मार्कुस १४:५४-६४; युहन्ना १८:११-२४)

६६हिट्नुङ् मुक्लाड्डाड्बाचि हिट्नुङ् धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिकबाचि नागा ख्वाप्पा ओठेडाड्चि भ्यानिकरोक् उछुमे॥
हिट्नुङ् काकोबा उपिड्बाचिडा येसु काचाहारिडि ओखाटटुए॥
६७हिट्नुङ् हिट्नागाँ उसिलाप्टुए, “आन्याँ याप्रमिलोडा, खान्डोक् ख्रिस्ट इ?”

येसुडा लोडुचे, “आडा खानि लोनांनि चा खानिडा आडा बिस्वास आचोगिन्ना, ६८हिट्नुङ् खानि आडा सिलाप्नानें भोने चा खानिडा आमाटनिन्ना॥ ६९टारो हाट्ले एलालोक् आडा याप्रमि छा सोब्बे नुड्ना बोल्लेउ माड्हाड्डाना उछुप्टाड्लेड् आधिकारलोक् युड्डा॥”

७०हिट्नागा सोब्बेडा उसिलाप्टुए, “हिट्डेभोने पाक् खान् माड्हाड्डाना छा इटे?”

येसुडा लोडुचे, “आए, खानिडा माहामाडोक् आमाटटुमे आडा माड्हाड्डाना छाडोक्॥”

७१हिट्नुङ् हिट्नागा उपिगे, “हाट्ले नाडाना बिरुडाडि आरु रिड् माप्पा कोन्निना! उरिड्डा आप्पे लोड्सा फाट्टुर लाहाबा चोगुना रिड् आनि सोब्बेडा खेम्सुप्पट्टुमे॥”

येसु पिलातास सोरि

(मात्रति २७:१-२, ११-१४; मार्कुस १५:१-५; युहन्ना १८:२८-३८)

२३ हिट्नुङ् काचाहारिडिगा ख्वाप्पा याप्रमिचि ओकोबे हिट्नुङ् येसु रोमि टाड्बा पिलातसडि ओखाटटुए॥
२हिट्नुङ् हिट्नागाँ पिलातस सोरि नाड्डे पिकसा येसु फाट्टुर लाब्मा ठालाड् ओचोगुए, “ना याप्रमिडा ‘आडा ख्रिस्ट, ठिबाड् हाड् पिकना हिट्नुङ् ‘रोमि सारखारलोड्सा तिरो हुड्मा कोन्निगा’ पिकसा आनि देसाडिगा याप्रमिचि बान्डुएट्टुचिगा आन्याँ टुबुमे॥”

३हिट्नुङ् ना रिड् खेम्सुड् रोमि टाड्बा पिलातसडा येसु सिलाप्टुए, “पाक् खान् याहुदि याप्रमिचिगा हाड् इ?”

येसुडा लोडुए, “आए, खान्डा आमाटूगाड्डे, आडा याहुदि याप्रमिचिगा हाड्डोक् ॥”

४पिलातस टाड्बाडा मुक्लाड्डाड्बाचि हिट्नुड् हिट्नि उछुमागा याप्रमिचि लोडुचे, “आडा ना याप्रमि फाट्टुर लाहाबा चोकमाना ठिक् रिड् चा टुब्जेट्निड् ॥”

५टारो हिट्नागा नाड्डे पिक्सा टुक्लोक् ओराट्टे, “ना याप्रमिडा गालिल छेट्रालाम्मा उटुम् चोगुड् नेहि यरुसलेम सोम्मा ख्वाप्पा याहुदिया छेट्राडिगा याप्रमिचिडि उरिड् हिसिक्टुचिउड् याप्रमिचि मुसिप्पा चाट्टुएट्टुचि ॥”

येसु हेरोद हाड्सोरि ओखाट्टुना

६ना रिड् पिलातसडा खेम्सुड्, “पाक् ना गालिलि छेट्राडिना याप्रमि गोलो?” पिक्सा सिलाप्टुचे ॥

७हिट्नुड् पिलातसडा येसु गालिल छेट्राडिं हेरोद एन्टिपास हाड्डा सासान चोगुना डेन्डिनानुड् ठाहा टोगुड् हेरोद हाड्डि येसु खाट्टानुम् पिक्सा याप्रमिचि लोडुचे ॥ हिट्नाबेला हेरोद हाड् यरुसलेम खालाड्गाडिडोक् वासेट्टाना ॥ ८हेरोद हाड्डा येसु निसुड् आड्डिक् ओचाप् टाए पोड्भोने ना हाड्डा येसुडाना बारेडि खेम्सुएसुना ॥ हिट्नुड् याप्मा बेलालाम्मा येसु टुब्माना निड्गवा चोगुना हिट्नुड् येसुडा डोड् ठोड्डिना टोऱ्वा चोगुना पुमा टोगुड्टुड्निनुड् उनिड्गवाडि मिट्सा युडेसाना ॥ ९हेरोद हाड्डा आम्टेप्मा रिड्चि येसु सिलाप्टुए टारो येसुडा ठिक् रिड्डाना उट्टार चा पिडु०ट्टुन् ॥ १०हिट्नि मुक्लाड्डाड्बाचि हिट्नुड् धार्मा बिधि बिदान्ता काहिसिक्बाचि चा ओवासेट्टागा ॥ हिट्नागा ओकोबाउड् निड्गवाडि टाना टेप्मा सोब्बे रिड्चि माट्सा येसु फाट्टुर लाहाबा चोक्मा ठालाड् ओचोगुए ॥ ११हेरोद लोक् उटिलिड्गाचिडा येसु खिजेक्पा चाट्सा ओचाफेन्मा चाट्ला ओमेट्टुए ॥ हिट्नुड्नाम् येसुलोड्सा हाड्डा वाडुना गाड्डेना लोट्निड् ओमेट्टुड् पिलातासडिडोक् ओनोक्टुए ॥ १२हिट्नाबेलालाम्माडोक् पिलातास हिट्नुड् हेरोद हाड् ओसाइबा ओसाइबा लिसाचे ॥ पोड्भोने पाइला नागाचि टोड्चेट्चिन्गा ॥

येसु सेप्माना रिंड

(मात्रति २७:१५-२६; मार्कुस १५:६-१५; युहन्ना १८:३६-१९:१६)

१३ हिट्नुङ् पिलातासडा मुक्लाड्डाड्बाचि, याहुदिचिगा ओठेडाड्चि हिट्नुङ् आरु याहुदि याप्रमिचि छेम्मा पाड्सुचे, १४ हिट्नुङ् हिट्नागा ओटायाउङ् पिलातसडा लोडुचे, “खानिडा ना याप्रमिडा याप्रमिचि बान्दुचे पिक्सा फाट्टुर आलाबुमुङ् आडि आआप्टुम्ना डाना॥ आडा खानि सोब्बे सोरिडोक् ना याप्रमि सिलाप्टुडे टारो खानिडा आमाट्टुम्गाड्डे फाट्टुर लाभ्माना रिंड नाडि पाकचा टुब्नेट्निंड॥ १५ हिट्नुङ् हेरोद हाड्डा चा पाकचा ओचाफेन्लोक् दुबुट्टुन्नुङ् आनिलेड्डोक् पाड्सुडेसुए॥ नाहि खेम्सानुम्, ना याप्रमिडा सेप्मा कोन्ना ओचाफेन्मा टोश्वा पाकचा चोगुनोट्टुन्ना॥ १६ हिंडेडउङ् आडा ना याप्रमि साजाए एडोक् पिंडुड्टुङ् हिट्नुङ् लेडुड्डिसुड्टुङ्॥” १७ [याहुदिचिगा छुट्कारा चाडाबेला ठिबाड्ड खाम्बाड्डिं ठायाना याप्रमि सारखारडा लेप्माना चालान डाना॥]*

१८ टारो सोब्बे याप्रमिचि ठिकए उलिसाउङ् ओराट्टे, “ना याप्रमिम्बाक् सेप्माडोक् कोन्युक्, हिट्नुङ् आन्याँ लोड्सा बारब्बा याप्रमिलेडाबिडा॥” १९ बारब्बाम्बाक् येरुसलेम खालाड्गाडिना सारखार ओएयाड्स्वाडि कोबाना हिट्नुङ् याप्रमिचि सेडुचिगा रिंडिं खाम्बाड्डिं ओछाकटुएसुना॥

२० पिलातासडा येसु लेप्माना निड्गवा चोगुना रिंड फेरि हिट्नागासोरि माट्टुए॥ २१ टारो हिट्नागा सोब्बे नाड्डे पिक्सा टुक्लोक् ओराट्टे, “ना याप्रमि खाप्चेडि छुमा कोन्युक्, छुमा कोन्युक्॥”

२२ सुम्बोक्खेप् फेरि पिलातासडा हिट्नागा लोडुचे, “पोड्? ना याप्रमिडा पाकचा ओचाफेन्ना टोश्वा चोगुनोट्टुन्ना॥ आडाउम् ना याप्रमि सेप्माडोक् कोन्ना रिंड पाकचा टुब्नेट्निंड॥ आडा लेम्सुड्टुङ् हिट्नुङ् लेडुड्डिसुड्टुङ्॥”

* २३:१७ जोम् सोरोत् बाइबलडि ना पद वाइना॥

२३टारो हिट्नागा “ना यापूमि खाप्चेडि छुमा कोन्युक्” पिकसा ओराट्टागा ओराट्टागाडोक् ओचोगे, २४हिडेउड् पिलातासडा येसुउम्बाक् हिट्नागाँ ओमाट्टुगाड्डे चोकमा लोड्सा लोडुचे॥ २५पिलातासडा यापूमि कासेट् हिट्नुड् सारखार ओएड्स्वाडि चेकटाउड् खाम्बाड्डि ठायाना बारब्बा ओलोडुना यापूमिम्बाक् लेडानुम् पिकसा लोडुचे हिट्नुड् येसुम्बाक् उन्चि निड्गवा गाड्डेडोक् ओचोगवाक्नुड् हिट्नागा उन्चि मुक्डिं पिडुचे॥

येसु खाप्चेडि उछुडुना

(मात्रति २७:३२-४४; मार्कुस १५:२१-३२; युहन्ना १६:१७-२७)

२६टिलिड्गाचिडा येसु हिट्नालाम्मा ओखाट्टुगेट्टुना बेला लाम्बोडि कुरेनि ओलोडुना डेन्डिना सिमोन ओलोडुना यापूमि उटुबुए॥ हिट्ना उन् युडाना युक्तामलाम्मा यरुसलेम खालाड्गालेड् आबागेट्टाना उटुबुए॥ हिट्नुड् टिलिड्गाचिडा ओलाबुड् येसुडाना खाप्चे खुमा ओमेट्टुड् येसु ओएड् ओएड् लाम्टिमा ओमेट्टुए॥

२७यापूमिचिगा ठेना खिमेयाड्मे येसुडाना ओएड् लाहाबा उलिसे, हिट्नि जोम् मेन्भेमाचि चा हाब्सा हिट्नुड् टुखुमाड् लोसा येसुडाना ओएड् ओएड् ओखाडागेट्टागा डागा॥ २८येसु हिट्नागा मेन्भेमाचिलेड् नोकटाउड् लोडुचे, “ए यरुसलेम खालाड्गाडिगा मेन्भेमाचि, खानि आडा लोड्सा हाब्नेनिन्, टारो खानि आप्पे लोड्सा हिट्नुड् खानि छाचि लोड्सा हाबानि॥ २९नाहि खेम्सानुम्, यापूमिचिडा ‘छाचि उलिनिगा मेन्भेमाचि लोड्सा हिट्नुड् ओओचि नुनु पिप्मामेट्मा ओकोन्निगा मेन्भेमाचिलोड्सा आड्डिक् ओचेट्नुना लियुक्’ पिकसा माप्माना बेला टायुक्॥ ३०हिट्नाबेला

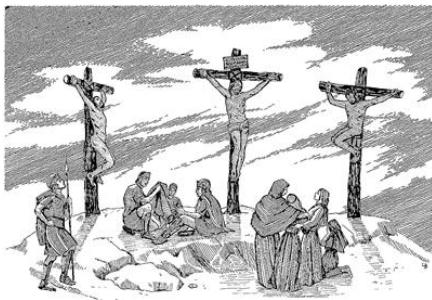
यापूमिचिडा भोन्भोबाचि हिट्नुड् चोट्चोट्चिलोड्सा ‘आन्याँ उटुड्डि ठाया’

हिट्नुड् ‘यापूमि फुकटा’ पिकसा ओमाट्टुटु॥*

* २३:३० होसे १०:८ पुयानुम्

३१ पोङ्गभोने सिंडुभुङ्मा छेबोकू क्षेबोकनाउम्टे नागा नाड्डे ओचोगा भोनेम्टे सिंडुभुङ्मा चोब्नाँ खोड्डे ओमेट्टुचिचिगा होला? ”*

३२ हिट्नागाँ इप्पाड् कासुप्पाचि चा येसुलोकू सैप्पा लोड्सा ओखाट्टुचे ॥ ३३ हिट्नुड् हिट्नागा खाप्पारे ओलोडुना डेन्डि ओटासुए ॥

येसु खाप्चेडि उछुडुना (२३:३३)

हिट्नि येसु खाप्चेडि उछुडुए हिट्नुड् हिट्नागाचि इप्पाड् याडंकुखुट्चिडि ठिबाड् येसुडा उछुप्टाड्लेड् हिट्नुड् आरकोम्बाकू ओफेड्साड्लेड् खाप्चेडि उछुडुचे ॥ ३४ [हिट्नाबेला येसु नाड्डे पिगे, “हे आप्पो, नागा छिमा पिडुचि, हिट्ना ठाहा माले ॥”]* हिट्नुड् उपिड्बाचिडा येसु ओलोट्लिड् हाम्मा लोड्सा चिठा ओठेन्दुए ॥

३५ याप्मिचिडा येसु उपुयुएट्टुना ॥ याहुदिचि आठेडोड्चिडा येसु नाड्डे पिक्सा खिजेप्पा ओचाट्टुए, “नाडा आरु याप्मितम् हिडमेट्टुचे, छेम्बाडोकू ना माड्हाड्डा सेगुना ख्रिस्ट भोने आप्पे लोड्सा चा हिडमाना टोऱवा ओचोगु ॥”

३६ हिट्नुड् उपिड्बाचि चा ओआबाउड् सुडाना आड्गुरडाना इडा उतुडमेट्टुड् नाड्डे पिक्सा खिजेप्पा ओचाट्टुए, ३७ “खान् याहुदिचिगा हाड् भोने आप्पे लोड्सा हिडमाना टोऱवा चोगु ॥”

३८ हिट्नुड् “ना याहुदिचिना हाड् ए” नुड् सिंड् ओफाक्लेटाडि ओछेप्टुना येसु ओटेहेकू उतुड खाप्चेडि ओखेड्सुएसाना ॥ ३९ येसुलोकू

* २३:३१ छेबोकू छेबोकू सिंडुभुङ्माम्बाकू फाट्टुर मेना याप्मि हिट्नुड् चोबाडाना सिंडुभुङ्माम्बाकू ओचाफेन्मा याप्मि ए ॥ ना पदडाना उटुप्बाकू फाट्टुर मेना याप्मिचिउड् नाट्डे ओमेट्टुचिगा भोने फाट्टुरडि ठायाना याप्मि लोड्सा भेन् खोड्डे ओमेट्टुना होला लियुक् ॥

* २३:३४ कोइ कोइ सोरोत् बाइबलडि ना पद वाइना ॥

खाप्चेडि उछुडुना ठिबाड् याड्काखुट्डा येसु खिजेप्पा लोसा नाड्डे लोडुए, “पाक् खान् माड्हाड्डा मासेगाना खिस्ट माहि? हिड्डेभोने खान् आप्पेलोड्सा हिट्नुड् आन्चिडा लोड्सा हिड्मेट्माना टोऱवा चोगुड् पारमाना चोगुवाक् ॥”

४० टारो आर्कोडा हिट्ना खेमा लाप्सा लोडुए, “आनि सुम्बाड्डोक् ठिए साजाईंडि ठाइसे, हिट्नुड्चा पाक् खान् माड्हाड्लोक् आकिट्निनै? ४१ आन्चितम् टे ओचाफेन्ना टोऱवा चोगाचुउड् हिट्ना लोड्सा टोक्ना साजाएँ आड्चुएच्चु, टारो ना याप्मिडाउम् हिड्डेना ओचाफेन्ना टोऱवा पाक्चा चोगुनोट्टुन्ना ॥

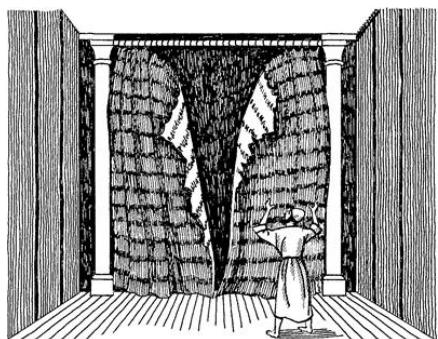
४२ हिट्नुड् हिट्नाडा येसु लोडुए, “हाउ येसु, खान् हाड् आलियुड् सासान आचोगुना बेला आडा याड्मिट्टा ए ॥”

४३ येसुडा हिट्ना लोडुए, “छेम्बाडोक् खान् लोनाँ, हाट्लेडोक् खान् आडालोक् लाम्डुड्डिआलियुक् ॥”

येसुडा ओसोक्मा खाडाना

(मात्रति २७:४५-५६; मारकुस १५:३३-४१; युहन्ना १६:२८-३०)

४४ लेन्ना ठिइप् बेलालेड् लिसेसाना ॥ हिट्ना बेलाउड्ना सुम् बेला सोम्मा देसाटेप् डुम्बारिक् डुम् लिसे ॥ ४५ नाम् ओनेट्नि हिट्नुड् माड्ठानाडि ओखेड्सुएसुना पारदा इप्पोक् ओफारा लिसाउड्

उठुइलाम्मा उछिक् सोम्मा सेड्से ॥ ४६ येसुडा आड्डिक् ठेना उरिट् चोगुड् राट्टाउड् पिगे, “ए आप्पो माड्हाड्, आसोक्मा कामुक्डि पिनाँ!” हिट्नुड् हिड्डे माट्टुड् येसुडाना ओसोक्मा खाडे ॥

४७ हिट्नुड् रोमि उपिड्बाचिना टाड्बाडा नाड्डे लिसाना रिड् निसुड् नाड्डे पिक्सा

माड्ठानाडिना पारदा
सेड्साना (२३:४५)

माड्हाड्डाना उनिंदू चोन्दुए, “छेम्बाडोक् नातम् धार्मोति याप्रमि
रैचो ॥”

४५हिट्नुड् हिट्नि पुसिडा उछुमागा याप्रमिचिडा नाड्डेना घाट्ना
लिसाना उनिसुड् हिट्नागा हाब्सा हिट्नुड् सानिड्गवा लोसा उन्चि
पाड्लेड् ओनोकटे ॥ ४६येसुडा उमिसेन् ओटाक्चि हिट्नुड् गालिल
छेट्रालाम्मा येसु ओएड् ओएड् ओआबागा मेन्भेमाचिडा लाप्माड्
ओएबाउड् नागा लिसागा रिड्चि उपुएट्टुगा ॥

येसु ओहुम्पाडि उयुड्सुना

(मात्रति २७ः५७-६१; मार्कुस १५ः४२-४७; युहन्ना १६ः३८-४२)

५०-५१हिट्नि याहुदिया छेट्राडिना आरिमाथिया खालाड्गालाम्मा
आबाना ठिबाड् योसेफ ओलोडुना याप्रमि डाना ॥ ना याप्रमि धार्मोति
हिट्नुड् नुना याप्रमि डाना हिट्नुड् माड्हाड् उमुलुक् हाड्सा युडासाना ॥
ना योसेफ याहुदिचिगा काचाहारिडिना सदस्य चा डाना ॥
काचाहारिडिगा याप्रमिचिडा येसु सेप्मा लोड्सा निड्गवा ओचोगुनाडा
ना टेन्नेट्रनिना ॥ ५२हिट्नुड् हिट्ना पिलातसडि खाडाउड् येसुडाना
ओयेम् हुम्मा लोड्सा नाकटुए ॥ ५३योसेफडा येसुडाना मोरो
खाप्चेलाम्मा होट्टुड् हिट्ना मोरो लोट्रनिड्डा रिगुए हिट्नुड् लुड्गेऱ्वा
ओफाडुड् लुम्भुक् गाड्डे चोकबालाक् ओहुम्पाडि हिट्ना मोरो
युड्सुए ॥ हिट्ना उहुम्पाडि खोना मोरो चा हिट्ना नुड्ना पाइले
उयुड्सुन्गेट्टुना डाना ॥ ५४हिट्नाबेलाम्बाक् सुकाबार लेम्बा डाना,
हिट्नुड् याहुदिचिगा युड्माना लेम्बाडाना उटुम् लिसालाबाना डाना ॥
५५हिट्नुड् गालिल छेट्रालाम्मा येसु ओएड् ओएड्रोक् ओआबागा
मेन्भेमाचि चा योसेफलोक् ओखाडे हिट्नुड् हिट्नागाँ ओहुम्पाडि मोरो
उयुड्सुना उपुयुए ॥ ५६हिट्नुड्नाम् हिट्नागा उन्चि उयुडागा डेन्लेड्
ओनोकटाउड् येसुडाना ओयेम्डि नेकमा लोड्सा मुमुग् मुमुग् नाम्मा धुपा
हिट्नुड् क्या टेहार ओचोगुए ॥ टारो हान्डेड्गाड्डे याहुदिचिगा युड्माना
लेम्बा लिसानाडा हिट्नागा याहुदिचिगा धार्मा बिधिडा माटृटु गाड्डे
युड्माजामा ओचोगे ॥

येसु उहिड्गवाट् लिसाना

(मात्रति २८:१-१०; मार्कुस १६:१-११; युहना २०:१-१०)

२४ आइताबार एका भ्यानिकरोक् हिट्नागा मेन्खेमाचिडा टेहार ओचोगुना मुमुग् मुमुग् नाम्ना क्या ओखाट्टुड् हिट्नागा येसु ओहुम्पाडि ओखाडे॥ २हिट्नागा हिट्नि ओटासुनाँ उहुम्पा ओयासि ओटेप्टुएसुना ठेना लिड्गेवा ओसोन्डुना उनिसुए॥ ३हिट्नुड् हिट्नागा उहुम्पा भिट्टा उलिगे टारो हिट्नागाँ येसु डाड्बाडाना ओयेम् उनिसुव्ट्टुन्॥ ४हिट्नागा डोड् ओठोड्डाउड् ओएबेसागा बेला इकिनाँ माड् ओम्ना लोट्निड् कावाट्चि इप्पाड् यापूमिचि उन्चिसोरि येबाचे॥ ५हिट्नागा मेन्खेमाचि पिलिम् पिलिम् ओयोकटाउड् हाम्बोम्फोप् ओचोगे, हिट्नागाचि इप्पाड् यापूमिडा हिट्नागा लोडाचुचे, “खानिडा पोड् उहिड्गवाट् लिसाना यापूमि उसियागा यापूमिचिगा उहुम्पाडि

आकोलुएट्टुन्ना? ६येसु नाहि वाइना! उन् उहिड्गवाट् लिमाहिडे॥ ७खानिलोक् गालिलडि आवासिनाडा येसुडा मालोडिगा रिड् मिट्टानुम्टे, ८‘आडा यापूमि छा पापि यापूमिचि मुक्डि याड्डुपियुक्, खाप्चेडि याड्डुछुयुक् हिट्नुड् सुम्बोक् लेम्बा ओएड्स्वाडि फेरि उहिड्गवाट् लियुड्

येसु उहिड्गवाट् लिसाना (२४:८)

कोब्डा॥” ९हिट्नापाका येसुडा लोडुचिगा रिड् हिट्नागाँ उमिट्टुए॥

१०हिट्नुड् हिट्नागा उहुम्पालाम्मा ओनोकटा ओखाडाउड् ठिठिक् चेलाचि हिट्नुड् आरु यापूमिचिलोड्सा नागा ख्वाप्पा रिड्चि ओखेम्मेट्टुचे॥ ११नागा रिड्चि मुलि चेलाचि लोड्सा काखेम्मेप्पाचिउम्बाक् मारियाम मागदलिनि, योअन्ना, याकुबडाना उमा मारियाम हिट्नुड् आरु मेन्खेमाचि चा ओडागा॥ १२टारो मुलि

चेलाचिडा खानि खेरोक् आपिगेट्टि पिकसा हिट्नागा मेन्हेमाचिगा रिड् बिस्वास आचोगुव्हट्टुन्॥ १३ टारो पत्रुसम्बाक् मुक्चोप् कोबाउड् पिन्सा उहुम्पा पुसिडा खाडे॥ हिट्नि टासुउड् उहुम्पा भिट्रा गुड् चोगाउड् पुयुनाडा हिट्नि मोरो रेकबालाक् लोट्निड् एडोक् निसुए॥ हिट्नुड् डोड् ठोड्डाउड् पाक् गोलो लिसेना पिकसा पाड्लेड् नोकटे॥

इम्माउसडिना लाम्बोडि येसु

(मार्कुस १६:१२-१३)

१३ हिट्ना लेम्बाडोक् येसुडाना इप्पाड् ओचेलाचि यरुसलेम खालाड्गालाम्मा इप्पोक् घान्टा टेप्पा लाम्टिउड् टासुम्ना लाप्माड्ना इम्माउस ओलोडुना युक्ताम्डि खाडा गेट्टाचिगा॥ १४ हिट्नागाचिडा होप्पोलोक् लिसाना घाट्ना बारेडि रिड् चोगेट्टाचिगा॥ १५ हिड्डे मुन्डुप्सा खाडा गेट्टाचिना बेला येसु उन्चिसोरि आबाउड् हिट्नागाचिलोक् एककेउ लाम्टिमा ठालाड् चोगुए, १६ टारो हिट्नागाचिडा येसु निसाचुए टारो मिसेन्डोक् निमा हिचुव्हट्चुन्॥ १७ येसुडा हिट्नागाचि सिलाप्टुचे, “हाउ, पाक् रिड्गोलो माट्सा आखाट्चिगेट्चिगा?” हिट्नुड् हिट्नागाचि हिट्निडोक् येबाचे, हिट्नागाचिगा आड्डिक् उन्चि निड्गवा भेन्डाइसाना॥ १८ हिट्नागाचिडि क्लेओपास ओलोडुनाडा सिलाप्टुए, “यरुसलेम खालाड्गाडि लिसाना रिड् खान् एरोक् आखेम्सुन्गेट्टुन्ना रैछो॥ पाक् यरुसलेम खालाड्गाडि हाट्लेसेन् लिएट्ना रिड् आखेम्सुन्गेट्टुन्नै?”

१९ येसुडा सिलाप्टुचे, “खोड्डेना रिड् हाउ?”

हिट्नागाचिडा लोडाचुए, “नासारतडिना येसुडाना रिड् गो॥ उन् माड्हाड् लोक् सोब्बे याप्मिचिगा टोकानाडि आड्डिक् ठेना डोड् ठोड्डिना टोऱ्वा काचोक्बा हिट्नुड् लुम्बोक् लोसिना रिड् काहिसिक्बा ठिबाड् माड्काटा याप्मि डाना॥ २० टारो आमि मुक्कलाड्डाड्बाचिडा हिट्नुड् ओठेडाड्चिडा सेप्पा लोड्सा रोमि सासाक् उमुक्डिं उपिडुए हिट्नुड् हिट्नागां खाप्चेडि उछुडु ओसेडुए॥ २१ आन्याँउम्टे उन्रोक् इस्राइलि याप्मिचिगा काहिड्गमेष्बा डाड्बानुड् ओलाम्बो पुयेट्टुम्माना॥ टारो उन् खाप्चेडि उछुडु ओसेडुना चा

सुम्बोक् लेम्बा लिमाहिडे॥ २२-२३हिट्नाटेप्मा एरोक् माखाक् आन्याँलोकगा आम्टेप्मा मेन्फेमाचि हाट्ले एका भ्यानिकरोक् उहुम्पाडि ओखाडे टारो हिट्नागाँ येसुडाना ओयेम् उनिसुव्टदुन् हिट्नुड् हिट्नागा ओनोकटा ओआबाउड् हिट्नागाँ माड्हाड् रिड् काउग्बाचि उनिसुचिना रिड् हिट्नुड् माड्हाड् रिड् काउग्बाचिडा ‘येसु उहिड्ग्वाट् वाहेट्’ पिकसा ओलोदुचिना रिड् आन्याँ याप्रमि लोडाउड् डोड् याप्रमिमेट्टे॥ २४ना रिड् ओखेम्सुड् ठिइप्पाइ आन्याँ साइबाचि चा उहुम्पा पुसिडा ओखाडे, हिट्नुड् मेन्फेमाचिडा ओमाट्टु गाड्डेडोक् हिट्नागाँ हिट्नि उनिसुए, टारो येसुडा ओयेम्बाक् उनिसुव्टदुन्॥”

२५येसुडा हिट्नागाचि लोडुचे, “खानि खोड्डेगा याप्रमिचि, खानिगा बुजा चोकमाना निड्ग्वा आड्डिक् डोम्डोम् लिसाइसे॥ माड्काटाचिडा ओमाट्टुगा रिड् चा बिस्वास चोकमा आहिनेनिमे॥ २६पाक् ख्रिस्टडा आदार लोक् माहिमा टोकमा नुड्ना पाइले नागा ख्वाप्पा याड्छामा आड्मा कोन्नेटनिना डानाइ टे?” २७हिट्नुड् येसुडा हिट्नागाचि मोसाडा छेप्टुना छाप्लानुड् हिट्नुड् माड्काटाचि ख्वाप्पाडा ओछेप्टुना छाप्लाडि ओबारेडि छेप्बालाक् रिड् पारुचिन्दा माट्टुबिडुचे॥

२८हिट्नुड् हिट्नागा ओखाडागेट्टागा इम्माउस युकताम् नेहेटाड् ओटासुनाडा येसुम्बाक् हिट्नालाम्मा चिपा याम्बा खाडिगाऱ्वा चोगे॥ २९टारो हिट्नागाचि चेलाचिडा येसु लोडाचुए, “नाम्कुडा लाबे, हाट्ले आन्च्याँलोक् युडा॥” हिट्नुड् येसु हिट्नागाचिलोक् बास हेन्डा खाडे॥ ३०येसु चा हिट्नागाचिलोक् चामा चासिडा युडे हिट्नुड् उन्डा चालेपा कोबुउड् माड्हाड् पोएपोए चोगुए हिट्नुड् चालेपा एगुउड् हिट्नागाचि पिडुचे॥ ३१हिट्नुड्गो हिट्नागाचिगा उन्चि मिक् ओड्से हिट्नुड् येसु मिसेन् निसाचुए॥ हिट्नाबेलाडोक् येसु हिट्नागाचिलाम्मा मासाडे॥ ३२हिट्नागाचि पिगाचे, “उन् आन्चिलोक् लाम्बोडि मुन्डुप्सा आविनाडा उन्डा धार्माछाप्लाडिना बारेडि आलोडानाडा पाक् आन्चि निड्ग्वा आड्डिकडोक् हाड्हाड् लिनेट्निनि टे?”

३३हिट्नुड् हिट्नागाचि हिट्नाबेलाडोक् कोबाचित्तड् यरुसलेम खालाड्गालेड् नोकटाचे॥ हिट्नि ठिठिक् चेलाचि लोक् आरु याप्रमिचि उछुमाउड् उयुडैसागा टुबाचुचे॥ ३४हिट्नागा याप्रमिचिडा हिट्नागाचि

नाड्डे ओलोडुचे, “छेम्बाडोक् माड् सियानालाम्मा उहिड्गवाट् लिसाउड् कोबेना रैछो हिट्नुड् सिमोन पत्रुसलोक् चा दुबाचेगा रैछो!” ३५हिट्नुड् हिट्नागाचिडा चा खोड्डेउड् लाम्बोडि येसु दुबाचुड् उमुन्डुप्टागा हिट्नुड् येसुडा चालेपा एगुनाडाएरोक् उन् मिसेन् निसाचुना रिड् माट्टाचुए॥

येसु चेलाचिडि ठेट्टाना

(मात्रति २८:१६-२०; मार्कुस १६:१४-१८; युहन्ना २०:१६-२३; प्रेरित १:४-८)

३६हिट्नागाँ नागा रिड् ओमाट्टुना बेलाडोक् ठाहा मिटोकडे येसु हिट्नागा माझै ठेट्टे हिट्नुड् “खानि निड्गवा हाड्हाड् उलि” पिकसा लोडुचे॥

३७टोंडेबा गो निसुमेना रैछो उमिट्टाउड् हिट्नागा दुक्लोक् उकिट्टे॥ ३८टारो येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “खानि पोड् आकिट्टिटिगा? खानि निड्गवा फान्नेनुम्? ३९आलाड् आमुक् पुयानुम् हिट्नुड् आडा खानिडा नुलोक् मिसेन् आनिसिटाडा॥ याड्खोट्टानि हिट्नुड् आडा टोंडेबा माखाक्नुड् ठाहा टोगानुम् पोड्भोने टोंडेबाडाना ओयेम् सारुऱ्वा लोक् साडाना लिनिना टारो आडानाम् युड्गवा॥”

४०हिट्डे लोडुचिउड् येसुडा हिट्नागालोड्सा उमुक् उलाड् निमेट्टुचे॥ ४१हिट्नागा चेलाचिगा आड्डिक् दुक्लोक् उन्चि चाप् टाए हिट्नुड् डोड् ओठोड्डाउड् ना रिड् छेम्बा इ माड्जो ना इ नुड् बिस्वासडोक् चोक्मा उहिडुब्टुन्॥ हिट्डेउड् येसुडा हिट्नागा लोडुचे, “पाक् खानिलोक् नाहि चामासिड्जेम् युड्गवानि?” ४२हिट्नुड् हिट्नागाँ ठुक्बालाक् ठिक् डासा ओखान्डा उपिडुए॥ ४३येसुडा हिट्ना डासा टाकटुड् हिट्नागा सोरिडोक् चोडेसुए॥

४४हिट्नुड् हिट्नागा लोडुचे, “आडा खानिलोक् वासाड्नाँ मोसाडा छेप्टुना धार्मा बिधिडाना छाप्ला, माड्काटाचिडा ओछेप्टुना छाप्ला हिट्नुड् छास्त्रोबा छाप्लाडि आडाना बारेडि छेप्टाना रिड्चि ख्वाप्पा युयुक् पिकसा आडा खानि लोनाँनिगा॥”

४५हिट्नुड्नाम् येसुडा हिट्नागा लोड्सा धार्माछाप्लाडि छेप्बालाक् रिड्चि हिट्नागाँ बुजा चोक्मा उहिडुनुड् हिट्नाडाना उटुप् माट्टु

बिडुचे॥ ४६ हिट्नुड् लोडुचे, “धार्माछाप्लाडि नाड्डे छेप्टाइसे-खिस्टडा याड्छामा आड्डुटु हिट्नुड् सुम्बोक् लेम्बाडि फेरि सियानालाम्मा उहिड्गवाट् लियुड् कोब्युक्॥ ४७ धार्माछाप्लाडि नाड्डे चा छेप्टाइसे- पापलाम्मा काएल लिमाउड् माड्हाड्लाम्मा पापडाना छेमा टोगुम्ना नुना खाबोर खिस्टडा उनिड्डि यरुसलेम खालाड्गालाम्मा उटुम् लियुड् ख्वाप्पा छोड्चिडि पार्चार चोकमा कोन्युक्॥ ४८ नागा लिसागा रिड्चि खानिडा आनिसुम्मे हिट्नुड् खानिडाडोक् नागा ख्वाप्पा रिड्चि आरु याप्रमिचि खेम्मेटानुम्चिम्॥ ४९ हिट्नुड् आडा खानि लोनाँनि, आप्पा माड्हाड्डा चोगुना माड्हुप् आडा खानिसोरि एलाडोक् पाड्सुड्टुड्॥ टारो माड्हाड्डाना ओबोल् मिटोकडे सोम्मा खानि ना खालाड्गाडिडोक् युडा याकटानि॥”

येसु लाम्डुड्लेड् खाडाना

(मार्कुस १६:१६-२०; प्रेरित १:६-११)

५० हिट्नुड्नाम् येसुडा ओचेलाचि हिट्ना खालाड्गालाम्मा नेहिटाड्ना बेथानिया ओलोडुना युकतास्त्रेड् खाट्टुचे, हिट्नि ओटासुड् येसुडा उमुक् फोगुड् हिट्नागा आसिक् पिडुचे॥ ५१ येसुडा आसिक् पिडुचि

येसु लाम्डुड्लेड् ठाडाडाना (२४:५१)

गेट्टुचिना बेलाडोक् उन् लाम्दुड्लेड् ठाडाडे॥ ५२हिट्नुड्
 ओचेलाचिडा उन् स्या ओमेट्टुए हिट्नुड् हिट्नागा उन्चि चाप् टासा
 यरुसलेम खालाड्गालेड् ओनोकटे॥ ५३हिट्नागा सोरोक् माड्ठानाडि
 उछुमाउड् माड्हाड्डाना उनिड् ओचोन्दुगाडागा॥